

PRIMĂRIA
MUNICIPIULUI
PLOIEȘTI

CASA DE CULTURĂ
"ION LUCA CARAGIALE"
A MUNICIPIULUI PLOIEȘTI

Atitudini

APRILIE HOHOT

*Primăvara în care
înfloresc doar gândurile*

Se poartă albastru.

Populația continentului eteric al cerului de-april crește din zece-n zece clipiri...

În josul înalt al oamenilor, ca o vale a răsăriturilor și-apusurilor istoriei, se înfloresc.

Pomii parcă poartă cămăși țesute de vântul de la miazănoapte cu motive de lună și soare și cu fire de toate culorile luminii.

Oare se învață la școală azi că sunt momente când matematica, fizica și chimia ne răsfată, ne fascinează, ne dăruiesc fericirea de a fi înprimăvărați? Ce lecție ar fi la aceste obiecte privitul pe fereastră și explicarea cu voce moale a miracolului înfloririi, al apropierii și depărtării de soare etc.!

Dar parcă nimeni nu mai vrea să-nvețe să iubească și să se bucure...

În acest alineat, îl rog respectuos pe „specialistul” în festivaluri de la „România literară” să vorbească despre festivalul dedicat lui Nichita Stănescu în cunoștință de cauză, să îi analizeze programul și desfășurarea și apoi să tragă concluziile.

Le felicit și aici pe actrițele liceene de la trupa de teatru de teatru amator „Atitudini” pentru re-

zultatele obținute la cea de-a XI-a ediție a Concursului interjudețean de recitări „Sub aripa lui Nichita”. Virginia Vintilă (Vivi) – Marele Premiu, Patricia Stoica (Paty) – Premiul I. Îi felicit pe toți participanții la această ediție și mulțumesc juriului: Vlad Basarabescu (președinte de juriu), Corina Popa și Ștefania Popișteanu. De asemenea, mulțumesc sponsorului Apa Nova Ploiești și colegei mele coordonatoare a acestui proiect, Luminița Avram. Merită felicitări și domnii profesori care s-au ocupat de pregătirea elevilor!

Alte mulțumiri am pentru doamna Irina Gheorghiu, patroana Editurii Tempus, cu care am reușit, în ciuda tuturor dificultăților, să organizăm o nouă ediție a superbului târg de carte din Parcul lui Nichita.

Mulțumesc și voluntarilor și tuturor colegilor din cadrul instituției, dar și de la celelalte instituții implicate în organizarea celei de-a XXX-a ediții a festivalului ce poartă numele lui Nichita.

Tare fericit sunt că ne unirăm într-o poezie!

... și poemul...

Azi

*Vreau să fiu țigan!
și vreau să fug cu șatra gândurilor
mele*

*și vreau să trec calea ferată
cum o trece norul
ăla de colo*

*să mă fac zugrav de senin
și să fur flora toată
pentru gagică preferată
și nudul primăverilor
și al ei*

*să le pictez cu genele mele
pensule de aer
în culori șterpelite din primul
meu curcubeu*

*cu gândul hoț de frumos
azi vreau să beau rom cu paiul din ochi
și să sughit depărtările
să stric comuniunile prea serioase
de dragul lui a fi altfel
și a trăi zigzagat
nu!*

*Să nu mă săruți
Buzele mele îți vor fura
Sufletul*

Cu ruj cu tot!

Nuuu,

Să nu mă săruți!

*Am gust de asfalt călcat de toți
în picioare*

*și de cer nezburat
ne-nstelat!*

Am gustul tare sărat

al mării

care cred eu

ca prostul

că mă așteaptă

într-un fel de gară doar pentru mine

DESPRE NOI:

Publicație editată de: Primăria Municipiului Ploiești și Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești

Fondator principal și redactor coordonator: Gelu Nicolae Ionescu

Cofondator: Ion Stratan

Redacția: Constantin Dobrescu, Traian D. Lazăr, Ion Bălu, Gabriela Teodorescu, Mădălina Paula Ștefan, Iulia Dragomir, Ion Șt. Baicu

Adresa: Piața Eroilor nr. 1A, Ploiești

e-mail: gelunionescu@yahoo.com
revistaculturala@casadecultura.ro

tel./fax: 0244/578 148
0725 893 134

ISSN: 1584 - 0832

Layout & DTP: Adriana Nicoleta Zamfir
Responsabilitatea morală și juridică asupra afirmațiilor făcute revine autorilor.

Ilustrație copertă:

Aimilia Meletiou, *Contemporary Dreams*,
pictură ulei/pânză

Tipărire: SC Seladocom SRL, Brăila

O RELATIE DE PRIETENIE SPIRITUALĂ (XXIII)

de Traian D. Lazăr

Scrisori deschise

DOCUMENTE

1) Scrisoare a profesorului Ion Grigore către Basarab Nicolescu din 1 iunie 1987

Ploiești, 1 iunie (1)1987

Dragă Basarab,

Am primit de câteva zile minunatul dar, pe care mi l-ai făcut, după doi ani și o lună de la cel din aprilie 1985 (nu mai vorbesc de cel de la aniversarea de 70 de ani).

Nu știu dacă ai aflat – printr-o scrisoare a mea de acum vreo lună – că m-am apucat să studiez – citind pe îndelete, temeinic, ca pentru examen, „Nous, la particule et le monde”, care se încheie cu „Vers une nouvelle transdisciplinarite”. (Ce să mai zic de cele ce spui în Remerciements despre I.G. „qui a été le premier à encourager mon deviationnisme transdisciplinaire”. Bietul Simache ar fi „indisciplinaire”).

Ce-aș putea adăuga cu redușă mea competență – ameliorată poate printr-un plus de intuiție și cu un plus de orizont, în comparație cu masa intelectualilor, în propriile mele păreri-îndoieli la întrebările pe care le pune omul de știință și filozoful care ești – la primele impresii pe care ți le-am comunicat cu întârzierea sancționată de acel scump re-proșpe care mi l-ai făcut?

Odată cu studierea pe capitole a cărții, a sporit și calitatea și profunzimea unei sinteze, care evidențiază unitatea lucrării. Dar nu a sporit și capacitatea mea de a exprima prin cuvinte acest plus.

Mi-ar veni în ajutor, să zic, o analogie. După apariția cărții „Cosmologia Jocului secund” – tocmai în 1968 – am urmărit aproape toate cronicile apărute în reviste. Care mai de care scotea în evidență ideea de „cea mai bună carte despre poezia lui Ion Barbu”, iar cel puțin unul dintre marii noștri critici formula că nici nu se putea altfel, că numai unul ca Basarab Nicolescu, care în afară de erudiție, este obișnuit, familiarizat cu Universul lui Gauss, în care la Göttingen își modela-

se Dan Barbilian formația matematică, putea să-l prezinte mai bine pe I (on) B (arbu).

Acum aș zice și eu că numai Basarab, matematician, fizician, filozof, în strânsă afinitate cu literatura, arta, istoria ...putea să scrie „Nous, la particule et le monde”.

Și făcând un pas mai departe, cred că tot B (asarab) N (icolescu) trebuia să fie dacă nu motorul, printre cei mai activi realizatori ai colocviului celor „dix-sept scientifiques de renom international représentant les disciplines les plus diverses”, de la Veneția, sub egida Unesco salutat ca unul (dintre) cei mai străluciți papi de la Sf (ântul) Petru încoace (Am avut șansa să-l văd în 1969 atunci ca episcop al Cracoviei, în marea catedrală).

N-am citit toată cartea, dar am văzut de mai multe ori zeci de pagini – mai ales singur, dar și cu amici de valoare, care m-au vizitat în ultima vreme, un loc deosebit, și el semnificativ, avându-l fotografiile – ca să-mi dau destul de bine seama, ce rol de frunte ai avut în acest „Turn de l'Union”, cum îl numește Random în care s-au adunat fizicieni, matematicieni, filozofi, fiziologi, antropologi, biochimisti, geneticieni, poeți (selecția însăși fiind o calitate a colocviului), uniți probabil și animați de ultimul capitol – puternic sprijinit de cele anterioare – al cărții încoronate de cel mai prestigios for al spiritului uman, la trei secole și jumătate de la înființare, ceea ce îmi dă ocazia să te felicit din inimă și-un plus de mândrie și îmi creează obligația de a-ți mulțumi pentru documentul de premieră. (M-a încântat și analiza lui Bașdevant, care reține esențialul cărții tale, folosind niște superlative obiective la adresa autorului ei).

Și fiindcă, deși e dificil, mă străduiesc să-mi duc consecvent șirul ideilor până la capăt – nu este întâmplător că te afli în fruntea marii ofensive pentru îndeplinirea programului lui Bohr, lansat pentru „L'Unité de la connaissance humaine”,

în această luptă colocviul de la Veneția este o bătălie câștigată mai categoric – zic eu – decât cel de la Cordova și Tsukuba. Este un obiectiv mareț, deși după mintea mea, după destul de largă cunoaștere a intelectului, aveți de dus un război lung.

Aș dori ca – bineînțeles după dispariția mea – armata care are printre generalii ei pe Basarab, să învingă chiar în timpul vieții sale, pe care i-o doresc cât mai lungă sau, cel puțin, să ducă lucrurile atât de departe, încât urmașii să nu mai aibă riscul unui eșec. Ești încă atât de tânăr, o personalitate științifică definitiv consacrată și mă îndoiesc să fie azi în lume alta cu o atât de considerabilă polivalență (plurivalență), care, în atingerea obiectivului propus, îți conferă în mod obiectiv rolul de conducător, de coordonator, care știe mai bine decât alții, unde pot lovi adversarii și deci, de ce fel de arme e nevoie în punctele diverse ale frontului. Prietenii mei, care știu și altfel și acum de la mine, ce om deosebit ești îmi spun că-ți doresc sănătate, rezistență în această luptă a spiritului uman.

Eu care sper – după o iarnă care a ocupat agresiv și primăvara 1987 – să ajung în octombrie, adică să devin octogenar, deși am și sănătatea șubredă și sunt singur (stare ameliorată de vecinii mei care mă asistă zi de zi, contra efortului meu pentru pregătirea de aproape doi ani a unei fete – azi în cl (asa) IX-a – mai am câteva de făcut în afară de epigrame și de lectură. Particip, când pot, la diverse întruniri matematice republicane, cum a fost și ieri la Sinaia – la o sesiune științifică.

Mulțumindu-ți și felicitându-te încă odată, te rog să primești cele mai bune urări de sănătate și de continuă ascensiune pentru tine și pentru familia ta.

Cu dragoste
I.Grigore

Centenarul Marii Uniri

CONSTANTIN STERE: CASTELANUL DE LA BUCOV DE PRAHOVA, MARE LUPTĂTOR PENTRU UNIREA BASARABIEI CU ROMÂNIA (II)

de Ion Ștefan Baicu

În perioada următoare, fostul socialist în aparență, în realitate un liberal convins – deci **Constantin Stere** – avea să se preocupe mai intens de consolidarea meseriei personale. Anul 1903, de pildă, îi va aduce înalta îndeletnicire de profesor universitar titular la facultate de specialitate ieșeană: el va preda *CURSUL* de drept constituțional și administrativ. Un alt important succes a constat în înființarea revistei *Viața Românească*: începând din 1906, secretar de redacție – staroste și bun la toate – a devenit profesorul și criticul literar de talie națională **Garabet Ibrăileanu**. Pentru merite deosebite, în anul 1913, senatul universității ieșene l-a ales în prestigioasa funcție de *RECTOR*; el izbutise, în adevăr, să câștige, prin cursul amintit, o mare faimă ca profesor, la lecțiile lui participând nu numai studenții, ci și un numeros public din Iași – cf. op. cit. de **Gheorghe Stere**. Vezi și *Eseul unei restituirii: Constantin Stere*, 1988, de **Ion Căpreanu** de la IAȘI.

Se știe că marele cărturar a avut și unele probleme în exprimarea atitudinii sale față de anumite evenimente ale epocii. Numai că lui **STERE** nu i se poate reproșa rea voință și, mai ales, lipsă de patriotism pentru gestul – se pare cu asentimentul lui **Ionel Brătianu** – de a fi rămas în teritoriul ocupat de armata germană în anii 1916-1918; în fond, el dorea cu ardoare prăbușirea imperiului ruso-țarist autocrat și milita

pentru eliberarea Basarabiei și unirea, mai bine zis reunirea ei cu România. Liberalul de frunte **Ioan Gh. Duca** va semna: *Stere mi-a vorbit lung despre Basarabia, despre caracterul curat românesc al țărânimii de acolo și dacă scăpăm acum ocazia unică, ce ni se oferă de a o salva din ghiarele autocrației moscovite, atunci va apărea primejdia unei violente deznaționalizări pe viitor* – cf. *Amintiri Politice*, München, 1981. În toiu evenimentelor din primăvara anului 1918, **Constantin Stere** s-a aflat la Chișinău, unde se va implica activ în acțiunile consacrate unirii Basarabiei cu România: el a aprobat acest istoric act, alături de majoritatea deputaților, în data de 27 martie 1918. La câteva zile, el avea să fie ales în funcția de președinte al *Sfatului Țării*; se va aprecia că decizia echivalase cu apoteoza activității sale, care îi justifica zbuciumul luptei politice din anii adolescenței revoluționare și până acum la zenitul vieții lui – va nota **Zigu Ornea**, în 1981, în *eseul COMENTARII*. Simultan, regele **FERDINAND I** îl va decora cu *Coroana României* în cadrul unei ceremonii de al *IAȘI* – vezi op. cit. a lui **Ioan Gh. DUCA** și *Oameni Politici Români*, 2007, de **Stelian NEAGOE**.

II. În anii postbelici, după ce pledase în favoarea *poporanismului*, un curent cultural ideologic cu tentă agrariană, **Constantin Stere** își va dedica eforturile consolidării *Partidului Național Țărănesc*; să precizăm că, din păcate, el a intrat

în conflict îndeosebi cu liderul *Iuliu Maniu*, situație descrisă astfel de un mare jurnalist: *Stere era un om incomod prin strivitoarea lui superioritate, prin prestigiul, prin trecutul lui politic, prin intransigența convingerilor sale. Era atât de impozantă personalitatea lui că prezența sa în Partidul Țărănesc nu era deloc agreabilă, iar în domeniul politic, economic și social, vastitatea culturii lui Stere incomoda în EPOCĂ* – cf. *Istoria Partidului Național Țărănesc*, în 1963, de **Pamfil Șeicaru** – Madrid. În contextul acuzațiilor aduse imediat după război, **Constantin Stere** va replica, în 1921, în parlamentul României Mari: *Puteam eu să plec capul în fața Rusiei Țariste? Nu! Sunt mândru că am avut tăria sufletească de a trece peste toate, fiindcă, prin mine, grăiau generațiile stinse de robie și în ocnele uitate ale Siberiei* – cf. nr. 52 pe 1921 al *Monitorului Oficial*. Vezi și **Ioan Scurtu**, coord., *Istoria Basarabiei de la începuturi și până în 1998*, Buc., 1998.

Și acum, în câteva rânduri, să încercăm să relatăm despre ultimul episod al vieții lui **Constantin Stere**; în timp, el se confruntase cu destule greutăți și adversități, dar, în ultima parte a vârstei, își găsise, în sfârșit, liniștea necesară pentru meditații și pentru a elabora celebrul său roman fluvial *ÎN PREAJMA REVOLUȚIEI*. O asemenea minune avea să se întâmple în anii când el a devenit **CASTELANUL DE LA**

Sursa foto: <http://fundatia-cstere.ro/>

Centenarul Marii Uniri

BUCOV: se căsătorise cu **ANETA RADOVICI** – proprietara unei întinse moșii și a unui impozant conac în localitatea cu o anumită rezonanță istorică, un vechi târg și o fostă capitală a județului medieval SAAC sau SĂCUIENI din vecinătatea urbei PLOIEȘTI. În zonă se petrecuseră, în trecut, unele evenimente demne de luat în seamă: să amintim două dintre ele. În anul 1600, armata condusă de Mihai Viteazul a purtat lupte grele cu trupele poloneze invadatoare de sub comanda cancelarului Jan Zamoyski; în anul 1866, în drumul lui de la Iași la București, conservatorul Lascăr Catargiu, membru al Locotenenței Domnești, care preluase, prin lovitură de stat, conducerea din mâinile domnitorului „legal” Al.I. Cuza, a poposit o noapte la conacul moșierului de origine elenă Panaiot Filitis de la BUCOV – vezi monografia *Un vechi târg stins: Bucovul*, în 2001, de dr. **Dorin Stănescu** și *Istorici și istoriografie, în secolele XVII-XXI, pe plaiurile Prahovei*, în 2010-2012, de **Ion Șt. Baicu**.

Impresionantă apare și azi ODI-SEEA relațiilor dintre *Constantin Stere* și *Aneta Radovici*! Să precizăm: *Aneta Radovici* provenea din cunoscuta familie de liberali ploieșteni **ION-NESCU-QUINTUS**; ea a fost mai întâi căsătorită cu socialistul *Ioan Radovici*, care se va integra în gruparea *generoșilor*, înregimentată în PNL. În anul 1909, doamna cu pricina a rămas văduvă: soțul, grav bolnav de ftizie, se va sinucide, aruncându-se de pe puntea unui vapor în valurile Mării Mediteranei. În istoriografie deja s-a semnalat că, încă înainte de dispariția colegului său în ale politicii, **STERE**, căsătorit și cu copii destul de mari, se îndrăgostise, așa deodată, de simpatica și inteligenta *Aneta Radovici*; se va dezvălui că el ar fi purtat la gât, multă vreme, un medalion cu portretul, în miniatură, al respectivei doamne fără, însă, ca ea să fi aflat de slăbiciunea admiratorului său.

Afecțiunea dintre cei doi se sedimentase, în mod lent, de-a lungul mai multor ani de zile; în adevăr, relațiile de acest soi par credibile mai ales că ei se vedeau, destul de des, la Ploiești sau la București datorită vizitelor ba-

sarabeanului la familia *GHEREA*, dar și deselor lui deplasări în capitală, unde, în timpul sesiunilor parlamentare, ca deputat, stătea cu săptămânile – va scrie, în op. cit., istoricul literar **Zigu ORNEA**. Vezi și lucrările lui **Mihail SEVASTOS**: *Monografia orașului Ploiești* – în 1937 și *Amintiri de la Viața Românească* – în 1966.

În plin război, în anul 1917, a avut loc căsătoria lui *Constantin Stere* cu *Aneta Radovici*, care se vor bucura de nașterea fiului lor *IOAN* / un viitor magistrat. La acea dată, moșia de la BUCOV – pe malul stâng al râului *Teleajen* – cuprindea peste 1000 de hectare, parte din ele fiind irigate, parte acoperite de păduri, de ape și de râpi; în documentele timpului se consemna existența aici a unor mori de apă, a unei fabrici de spirt și a unei cărămidării. Aici își va petrece ultimii ani din viață *Constantin Stere*: retragerea lui la conacul soției va însemna, pentru cultura română, apariția unei noi stele pe firmamentul literaturii naționale; în adevăr, în noul climat natural și uman, va elabora el valorosul roman-fluviu cu titlul semnificativ *ÎN PREAJMA REVOLUȚIEI*. Să apelăm, însă, la o reconstituire, bazată pe însemnările lui **Leon LEONEANU** – secretarul literar al lui *STERE*: el va relata astfel: *Viața domnului STERE oscilează între scris, citit și grădină. Conacul de la Bucov este o elegantă vilă pierdută ca într-o insulă în mijlocul unui parc între alei de flori și bibliotecă sa ar interesa, în mod palpitant, pe orice om cu o cultură aleasă; de asemenea: Tablourile lipsesc, însă două portrete, totuși, și-au cucerit dreptul de a figura în sanctuar: acela al reginei Maria – o ilustrată trimisă de la Balcic – și fotografia criticului Ibrăileanu, tip socratic, răătăcit în lumea modernă, prieten vechi și bun al domnului Stere, chemat acolo să asigure liniștea și să mărească adâncimile de cugetare ale celui care nu vrea să fie tulburat prin nimic când lucrează* – vezi *Constantin Stere la Bucov* în *Adevărul Literar și Artistic* din 19 iulie 1936.

În continuare: *Odăița domnului Stere pare că a împrumutat ceva*

din personalitatea acestui gânditor original pentru că, ori de câte ori, intram în parcul conacului și îmi aruncam privirea spre clădire, pentru ochii mei, restul întreg al vilei dispărea, rămânând pe ecran, ca un briliant pe inel, cuibul în care un mare intelectual s-a putut izola pentru a fi singur cu ale lui gânduri; în privința cadrului natural, martorul scria: *Domnul Stere e autorul și regizorul arborilor și florilor din parc, care e o minune de artă grădinărească. Sunt acolo atâtea specii de flori minunate, atâtea copaci exotici, japonezi și siberieni, încât am amețit auzindu-le numai numele latinesc cu care e botezat fiecare și de la începutul verii până în toamna înaintată, parcul de la Bucov e o neîntrecută pâlpare de culori în perpetuă mișcare* – vezi **IBIDEM**, apărut în *Apostolul se-ntoarce din surghiun* – în *memoriam Constantin Stere*, în 2007, de **Gheorghe Marinică** și **Mircea Cosma**.

La conacul de la Bucov, renumite personalități ale timpului s-au aflat în vizită cu scopul de a purta convorbiri cu omul momentului; el primea aici diplomați, publiciști și oameni politici străini, care spuneau, când plecau din țară, că *STERE* le făcuse cea mai profundă impresie, fiind considerat de toți figura proeminentă a țării românești – nota **Mihail Sevastos** în nr. din 5 iulie 1936 al *Adevărului Literar și Artistic*. Se înțelege că printre oaspeți s-au regăsit și oameni de seamă din România, precum: *Nicolae Titulescu*, *Lucrețiu Pătrășcanu*, *Mihail Sadoveanu*, *Demostene Botez*, *Mihail Ralea*, *Petre Andrei*, *George Călinescu*, *N.D. Cocea*, *Grigore Iunian*, *Izabela Sadoveanu* și mulți alții – reiese din op. cit. a ieșeanului **Ioan Căpreanu**. În vizită s-a aflat și ambasadorul sovietic de atunci la noi, **Mihail Ostrovski**, însoțit de către *D.I. Suchianu*; ei au abordat, o zi întreagă, probleme legate de rolul țărănimii și al muncitorimii în societatea autohtonă, desigur și chestiuni doctrinare – arată, în op. cit., **Gheorghe Marinică**. Vezi și **POPO-RANISMUL**, în 1972, de **Zigu Ornea**.

continuare în numărul viitor

FOLCLORUL POETIC DESPRE EVENIMENTELE DE LA 1918 (VIII)

de Victor Rusu

Din sufletul frumos și curat al iubitei unui soldat plecat în lupte grele, din dogoarea flăcărilor rugului lăuntric aprins de dorul mistuitor după omul drag, au izvorât versurile de rară delicatețe și primară, biblică puritate ale acestei poezii, sub toate aspectele, remarcabilă: „Foaie verde peliniță,/ Fă-mă, Doamne, o porumbiță/ La regiment pe porțiță./ Și să zbor și la fereastră,/ Să văd neica ce-mi lucrează./ Neica scrie pe hârtie/ Să-mi trimită carte mie,/ Carte-n patru colțurile,/ La mijloc numele mele”. Insuportabila, chinuitoarea intensitate a „dorului” iubitei este sugerată de câteva elemente de ordin compozițional și stilistic de un sensibil efect: invocarea lui Dumnezeu, rugămintea de a fi metamorfozată, în registrul fantastic al basmelor sau legendelor populare, într-o porumbiță (simbol vizibil, ușor de decodat, al gingășiei, delicateții și purității), apelul deznădăjduit la virtuțile liniștitoare, terapeutice, ale fanteziei și imaginației, refugiul într-un „vis cu ochii deschiși”, cu funcționalitatea de a înlocui măcar vremelnice, iluzorii, o realitate traumatizantă, de o duritate extremă cu o „realitate” imaginată a dorințelor ei de cea mai intimă și profundă rezonanță afectivă.

În scenariul epico-liric al derulării evenimentelor, după secvența puternic marcată a concentrării/mobilizării, urmează secvențe consacrate primelor zile de adaptare la atmosfera de cazarmă sau de „tabără” și la rigorile și privațiunile inerente vieții de militar, de soldat proaspăt înrolat într-o unitate de luptă a unei armate angajate deja într-un mare, sângeros război. Sentimentul acut, apăsător, de „înstrăinare”, îi face pe tinerii soldați să resimtă irepresibila nevoie de a-și îndrepta mereu gândul către cei dragi, părăsiți în satul natal și de a-i ruga să le fie alături, sub forma unor scrisori imaginare versificate, de un real interes și pentru informațiile importante pe care le conțin, cu privire la locul „taberelor”, la mișcările de trupe, la specificul și efectivul

acestora: „Să vii, mândră, să mă cați/ În tabără la Galați,/ C-acolo suntem chemați/ O mie de dorobanți,/ Nouă sute infanteri,/ Opt sute de grăniceri,/ Șapte sute pioneri,/ Șase sute cavaleri;/ Dar roșiori nu-ți mai spui/ Că suntem câteva mii,/ Că ei vin cu escadroane,/ Vin ca spuma de pe mare. (Frumoasă, sugestivă comparație!)/ Și tu, mândră, de-i veni,/ Dorul mi l-ai ostoi”.

Correspondența („cartea-n patru colțurile”) fiind singurul mijloc de comunicare, soldatul îl imploră pe Dumnezeu să mențină condițiile necesare unei bune funcționări a poștei: „De la Nămolosa-ncoa,/ Ține, Doamne, tot așa,/ Să comunice poșta,/ Să vină vreo scrisoare./ De la tata de-oi avea,/ Să-mi stâmpere inima./ ... Fire-al naibului de lași,/ Multă lume mi-adunași!”

Foarte ingenios construită este și poezia următoare, axată pe o numărătoare de ore și pe formule repetitive ușor modificate, „numărătoare” împrumutată, parcă, de la textele de „alegere” a celor două echipe adverse, a căror rostire precede jocurile în sine. În cazul poeziei în discuție, „numărătoarea” orelor unei zile are, în mod vizibil, menirea de a sugera rapiditatea cu care se succed evenimentele și de a sublinia mai apăsător importanța fiecăruia dintre ele; se mai izbutește prin acest procedeu și realizarea unui crescendo continuu al tensiunii dramatice a întregului discurs poetic: „Acum ceasul bate unu,/ S-aude bubuind tunul;/ De-acum ceasul bate patru,/ Nouă ni se cântă marșul;/ De-acum ceasul bate cinci,/ Poate n-oi mai da pe-aici;/ De-acum ceasul bate șase,/ Poate n-oi mai da pe-acasă;/ Acum ceasul bate șapte,/ Plecarea noastră-i la noapte,/ De-acum ceasul bate opt,/ Poate nu mă mai întorc;/ Și-acum ceasul bate nouă,/ Ș-a-nceput o luptă nouă;/ De-acum ceasul bate zece,/ Pe noi Dunărea ne trece”...

În cântecele de război inspirate direct de primele lupte ale osta-

șilor români și evoluția ulterioară a situației de pe front, autorii anonimi adoptă o formulă poetică apropiată de cea a jurnalului oral sau a reportajului epico-liric, în care sunt inserate numeroase informații și date exacte, ușor identificabile în palierul evenimential real, de unde și pronunțata notă de concretețe, autenticitate și persuasiune a discursului poetic. Se știe că soldații mehedințeni și-au dovedit cu prisosință eroismul în una dintre primele lupte pe care le-au purtat cu îndârjire și înalt, uluitor spirit de sacrificiu, împotriva inamicului, pe dealul Alion, din apropierea orașului Orșova și ambele toponime au devenit toposuri eroice recurente în folclorul poetic al epocii: „Foaie verde nucă seacă,/ La-ntâi toți recruții pleacă/ Și mi-i duce-n Severin,/ De mi-i îmbracă în trin./ Și-i trimite-n Orșova,/ Și-i pune la muncă grea,/ Nici mâncare nu le-o da./ Și mi-i pune la tranșeie,/ Demâncare să le deie./ De ce-o fi așa ursați/ Să-și lase acasă tați,/ Amărâți și înfocați/ Și mame îndurerate,/ Rămase nemângâiate?”...

Spre satisfacția și mândria noastră, a mehedințenilor, în cântecele de război cercetate se întâlnesc și alte toponime din județul Mehedinți, legate de situații de front dificile, cu greu și cu pierderi de vieți omenești însemnate, precum Izvor și Rogova: „Foaie verde d-un bujor,/ Pe șoseaua din Izvor/ Trece trupa-ncețișor;/ Trece trupă de călare/ Și alta e pe picioare./ În Rogova am ajuns/ Când soarele a apus,/ Și-acolo am hodinit;/ Fir-ar ceasu-afurisit,/ Că dușmanu s-a ivit/ Și pe noi ne-a urmărit./ Foaie verde matostat,/ Ce-o fi copilul ur-sat/ Ca să moară împușcat,/ Fără lumină de ceară (s.n.),/ Fără om dintr-a lui țară;/ Fără lumină de său,/ Fără om din satul său?”

continuare în numărul viitor

MONUMENTUL DIN BUȘTENI – SIMBOL AL EROISMULUI OSTAȘULUI ROMÂN DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL (VI)

de Constantin Dobrescu

Centenarul Marii Uniri

10. „Bușteni, 1928 martie 18

Raportul Primăriei Comunei Bușteni către Ministrul de Interne prin care se arată că în această comună s-a constituit un Comitet pentru adunarea de fonduri pentru ridicarea unui Monument al Eroilor, care va fi executat de sculptorul I. Dimitriu-Bîrlad, pentru suma de 300.000 lei, solicitându-se un ajutor din partea ministerului pentru definitivarea lui.

Primăria Comunei Bușteni

Nr. 555

1928 martie 18

Domnule Ministru

În comuna Bușteni s-a constituit un Comitet pentru adunarea de fonduri ca să se ridice în această comună un Monument Eroilor care s-au jertfit pentru mărirea scumpei noastre patrii.

S-a strâns până azi din serbări etc. suma de lei 95.000 și din bugetul comunei pe anul 1927 s-au dat lei 70.000 iar în bugetul acestui an s-a mai prevăzut încă lei 125.000. În total dar, comuna a contribuit cu 195.000 lei.

Lucrarea acestui monument s-a dat D-lui SCULPTOR Dimitriu-Bîrlad din București, încă de astă toamnă pentru suma de lei 300.000 fără soclu, care și acesta cu amenajarea pieței unde se așează costă peste 125.000 lei, așa că pentru a termina această lucrare trebuie fonduri circa 425.000 lei, din care noi avem 295.000 lei, așa că ar mai trebui încă vreo 135.000 lei. Se înțelege că aici s-ar mai putea strânge cu străduințe încă 35.000 lei, așa că tot ar mai trebui 100.000 lei.

Cum facerea acestui Monument este în lucru și în anul acesta în Ziua Eroilor trebuie inaugurat.

Respectuos, intervenim pe lângă Dvs. Cu rugămintea ca din Bugetul Ministerului să ne ajutați cu ce credeți, spre a putea termina acest Monument care după cum arătam mai sus este în lucru și trebuie să-l terminăm.

Credem că față de sacrificiile ce comuna a făcut, dând din modestul ei Buget suma de 195.000, veți binevoi să ne ajutați și Dvs. cu suma ce credeți că puteți da, întrucât nu avem altă posibilitate să putem termina această lucrare.

Primiți vă rugăm Domnule Ministru, încredințarea deosebitei noastre stime.

Primar,

Bănescu

Dsale Domnului Ministru”

(Arhivele Naționale Prahova, Fond Primăria orașului Bușteni, dosar 13/ 1919, f.155)

11. „București, 30 martie 1928

Scrisoarea sculptorului Dimitriu-Bîrlad către Președintele Comitetului pentru ridicarea Monumentului eroilor din Bușteni prin care face cunoscut că a văzut planul pentru amenajarea pieței unde va fi așezat monumentul eroilor și cere să I se plătească restul de bani.

30 martie 1927

Stimate Domnule Președinte,

Am fost la Ministerul Lucrărilor Publice și am văzut schița planului făcut de Dl Mircea Radu inginer și insp. general. I-am comunicat să trimită copia pentru CFR.

Totodată vă fac cunoscut că lucrarea va fi gata peste o lună și ceva și pentru aceasta vă rog să-mi aduceți suma de lei 50.000 cu restul de 50.000 să mi-i dați la terminarea lucrării.

Cu distins salutări și mulțumiri
Dimitriu-Bîrlad”

(Arhivele Naționale Prahova, Fond Primăria orașului Bușteni, dosar 13/ 1919, f.210)

12. „Bușteni, 7 aprilie 1928

Raportul inginerului Mircea Radu adresat primarului Comunei Bușteni prin care îl informează despre definitivarea planului și devizului Monumentului Eroilor, al cărui cost va fi de cca 450.000 lei.

Domnule Primar,

Am onoarea a vă înainta alăturat în 2 exemplare planul monumentului Eroilor ce se va așeza pe piața din fața

gării Bușteni și care se va amenaja conform desenelor din planul anexat și al cărui cost conform devizului estimative alăturat va fi de circa 450.000 lei.

Cantitatea de ciment necesară este de 29.900 kg. și se va comanda la Turda care are o culoare mai deschisă decât la celelalte fabric și are o confecționare mai regulată.

Pentru executarea acestor lucrări am venit cu lucrători Ciopertin-maestru, C. Digusta care este specialist în asemenea lucrări, executând foarte multe lucrări cu caracter decorativ, așa că vi-l recomand cu toată încrederea că va executa lucrările în foarte bune condițiuni.

Bușteni, 7 aprilie 1928

Inginer Radu C. Mircea”

(Arhivele Naționale Prahova, Fond Primăria orașului Bușteni, dosar 13/ 1919, f.181)

13. „București, 22 aprilie 1928

Scrisoarea sculptorului I. Dimitriu-Bîrlad din București către Primarul Comunei urbane Bușteni prin care face cunoscut că acceptă să execute două basoreliefuri de bronz ce reprezintă pe Regele Ferdinand și Regina Maria pentru suma de 40.000 lei.

22 aprilie 1928

Mult stimat Domnule Primar,

Primind scrisoarea Dv. din 20 aprilie a.c. am onoarea să vă fac cunoscut că voi căuta a face cele 2 basoreliefuri a MMSS Regele și Regina precum și plăcile cu inscripție cu suma de 40.000. Aceasta numai în vederea stimei ce vă păstrează.

Totodată vă rog dacă binevoiți a-mi trimite ceva bani.

Cu toată stima

Dimitriu-Bîrlad”

(Arhivele Naționale Prahova, Fond Primăria orașului Bușteni, dosar 13/ 1919, f.172)

continuare în pagina următoare

14. „Bușteni, 6 mai 1928

Proces verbal al Comitetului pentru ridicarea monumentului eroilor din Bușteni prin care se analizează ofertele prezentate pentru executarea soclului monumentului și din cele 3 oferte s-a ales cea prezentată de Carol Costa ca fiind cea mai avantajoasă.

Proces-Verbal
Astăzi, 6 mai anul 1928

Subsemnații membri în Comitetul pentru ridicarea unui monument eroilor din Comuna Bușteni, luând în cercetare oferte prezentate pentru facearea soclului și întregii piațete necesare instalării acestui monument a primit următoarele oferte:

- 1) D. Giacomo Masca ne prezintă o ofertă în valoare de Lei 569.160.
- 2) Andrei Rose ne prezintă o ofertă în valoare de Lei 551.400
- 3) D. Carol Costa ne prezintă o ofertă în valoare de Lei 418.500.

Având în vedere că din aceste oferte cea mai avantajoasă este a dlui Carol Costa care face toată lucrarea pentru suma de 418.500 obligându-se a executa lucrarea întocmai după planul și devizul întocmit de d. inginer Mircea Radu sub a cărui supraveghere se face lucrarea.

Comitetul în unanimitate aprobă oferta Dlui Carol Costa și se va da în lucru imediat făcându-se contract în regulă cu obligația ca lucrarea să o execute întocmai cu planul și devizul având grijă ca să pună ciment de la Turda și material de primă calitate.

Drept care am adresat acest proces-verbal semnat și de ofertanți.

Președinte de onoare
Președinte active I. Bănescu
Membrii INDESCIFRABIL
Ofertanți:
Carol Costa”

(Arhivele Naționale Prahova,
Fond Primăria orașului Bușteni, dosar 13/ 1919, f.183)

15. „Bușteni, 1928 aprilie 21

Raportul Primăriei Comunei Bușteni către Ministrul de Război prin care informează despre ridicarea monumentului eroilor și solicită ca din tunurile și trofee de război să ne dați și nouă 2 tunuri prevăzute în plan și alte trofee dacă este posibil contribuind prin aceasta la înfrumusețarea acestui document.

Domnule Ministru de Război București,

În comuna Bușteni s-a constituit un comitet pentru ridicarea unui monument celor 52 de eroi din această comună, morți în războiul pentru întregirea neamului, monument ce este dat în lucrare Dlui Sculptor Dimitriu-Bîrlad și care va fi gata până pe 15 mai a.c.

Acest monument reprezintă pe caporalul Mușat aruncând ultima grenadă și va fi așezat în centrul comunei, în fața gării și a bisericii, pe un teren viran pus la dispoziție de comună. Pentru că comuna Bușteni este o stațiune climaterică de primul rang, fiind vizitată de multă lume străină de peste frontiere și de cea din întreaga țară, comitetul a întocmit un plan de amenajarea locului unde se așează după care atașăm copie că ar fi nevoie și de două tunuri spre a da un aspect mai frumos și mai măreț, avându-se să sudeze luptele grele ce s-au dat chiar pe teritoriul comunei.

În acest scop venim a vă ruga să binevoiți ca din tunurile și trofee de război să ne dați și nouă cele două tunuri prevăzute în plan și alte trofee dacă este posibil, contribuind prin aceasta la înfrumusețarea acestui monument.

Primiți, vă rugăm Domnule Ministru asigurarea deosebitei noastre stime.

Președinte activ: I. Bănescu
Primar”

(Arhivele Naționale Prahova,
Fond Primăria orașului Bușteni, dosar 13/ 1919, f.174)

16. „București, 2 iulie 1928

Adresa Direcțiunii Generale a CFR către Primăria Comunei urbane Bușteni prin care se arată că această direcție este de acord să cedeze o porțiune din teren din fața gării Bușteni pentru amplasarea monumentului eroilor.

Direcțiunea Generală a Căilor
Ferate Române

Direcțiunea Întrețineri

No. 16421

(A se aminti la răspuns no. prezentei scrisori)

Adresă telegrafică
CFR

Primăriei Comunei Bușteni

La adresa Dvs. No. 924/ 928, cu privire la cererea unei porțiuni de teren din fața gării Bușteni, ce vă este necesar pentru amplasamentul unui Monument al Eroilor, - avem onoare a vă face cunoscut că având

în vedere scopul pentru care se cere terenul Administrația CFR vă poate pune la dispoziție terenul cerut, cu condițiunea că, acest teren să revină administrației noastre, atunci când Monumentul se va desființa sau muta de pe terenul ce ne aparține.

Vă rugăm a ne da răspunsul Dvs. de acceptare.-

Director General
Indescifrabil

Director Special L,
V. Stoica”

(Arhivele Naționale Prahova,
Fond Primăria orașului Bușteni, dosar 13/ 1919, f.215)

17. „Brăila, 5 septembrie 1928

Adresa Regimentului 2 Grăniceri către Primăria Comunei urbane Bușteni prin care comunică date de stare civilă ale caporalului Constantin Mușat.

No. 9219
Brăila, 1928 luna sept. ziua 5
Regimentul 2 Grăniceri

Către
Primăria Comunei Bușteni
Județul Prahova

La No. 2329/ 928;

Vi se înaintează odată cu prezenta, starea civilă a eroului Caporal Mușat C-tin cum și copie depe înaltul ordin de zi No. 32 din 12.11.1917.-

Totodată vă facem cunoscut că în ziua de 9 septembrie la dezvelirea Monumentului va lua parte și o delegație a Regimentului 2 Grăniceri.-

/ Comandantul
Regimentului 2 Grăniceri
LT-Colonel,

Șeful Biur. Mobilizări
Locot.,
Indescifrabil

(Arhivele Naționale Prahova, Fond
Primăria orașului Bușteni, dosar 13/
1919, f.258)

continuare în numărul viitor

DESTINE COMUNE ÎN RĂZBOIUL DE ÎNTREGIRE (V)

de Traian D. Lazăr

Știam că focul acesta pregătește atacul cu baioneta, și mă gândeam la soldații noștri, în mare parte rezerviști și milițieni de prin Ilfov, de prin Ialomița ... De ce tocmai aceștia au fost urșiți să dea pentru întâia oară piept cu bulgarii, la baionetă?¹ ... O, dacă ar fi fost acolo, acum, câteva batalioane de vânători sau de oameni de prin părțile muntelui, cu câtă încredere ar fi așteptat atacul bulgarilor vestiți pentru destoinicia lor la baionetă”.

Cu ochi de militar, poetul observă cum obuzierele germane și tunurile-automobile austriece lungesc tragerea pentru a împiedica acțiunea rezervelor române și a permite atacul infanteriei bulgare. „În dosul vălului de fum, infanteria bulgară a pornit, desigur, la atac. Dar n-aud

mitralierele, n-aud artileria noastră ... și aștept cu inima strânsă. ... Peste puțină vreme, câțiva soldați răzleți, apoi în pâlcuri mici, se văd alergând pe câmp, unii spre stânga, alții spre vâlceaua din dreapta. ... Era vădit că bulgarii au pătruns în tranșeele noastre, sfărâmate de obuze, de unde măcelul cu baioneta a risipit pe cei rămași în viață. ... Tot drumul de pe coasta din spatele nostru era plin de fugari, de răniți, de chesoane și de tunuri, care coborau în goană spre Dunăre și, pe sub malul înalt, se îndreptau spre Turtucaia. Până pe la ceasul 5 după amiază, am privit înfiorat, cu locotenentul meu, de pe vârful colinei, această scurgere jalnică și grăbită, care ne umplea inima de fiere. ... În ziua aceea, șapte

Centenarul Marii Uniri

„centre” întărite au căzut în mâinile dușmanilor și centura principală de apărare a fost ruptă.”²

Ruptura s-a produs, inițial, la centrul de rezistență 6 și apoi la centrele vecine. Bateria din care făcea parte și Topîrceanu s-a retras și ea spre oraș ajungând la al doilea ponton din fața gării Oltenița. „Atunci mi-am dat seama de toată întinderea înfrângerii și am înțeles că numai un ajutor grabnic și puternic, dacă nu o înlocuire totală a trupelor, ar mai putea pune în cumpănă soarta „capului de pod”.³

continuare în numărul viitor

Note:

¹ G. Topîrceanu, op cit, pp.33,34

² G. Topîrceanu, op cit, pp.35-37

³ G. Topîrceanu, op cit, p.39

Cu ani în urmă, dr. Constantin Dobrescu a ajuns în posesia unui manuscris de câteva sute de pagini pe care autorul, Theodor Pâslaru, l-a intitulat *Povestiri și istorisiri din trecut. Manuscrisul relatează, dacă putem compara istoria celor mici cu a celor mari, ceea ce Nicolae Iorga a numit O viață de om, așa cum a fost. Theodor Pâslaru s-a născut la 16 aprilie 1888, în familia unui funcționar ceferist din Tecuci. Fiind nepotul unui preot a studiat doi ani la Seminarul din Huși. Theodor Pâslaru a absolvit în anul 1904 Școala de meserii din Bârlad, calificându-se ca lăcătuș construcții. Având calificarea de lăcătuș, apoi cazangiu, a lucrat la fabrica de zahăr Mărășești și în metalurgie la Galați și Ploiești. A trăit și muncit întreaga viață la Ploiești. Povestirile și istorisirile sale cuprind interesante și inedite informații privind începuturile industriei și ale mișcării socialiste în Ploiești, evenimentele ce au precedat războiul întregirii, detalii privind desfășurarea războiului trăite direct de memorialist în Transilvania, la Mărăști și Oituz.*

Memoriile lui T. Pâslaru sunt în curs de publicare la editura Junimea din Iași. Prezentăm, în avanpremieră, cititorilor noștri un fragment în care autorul relatează fapte privind o misiune în spatele frontului inamic, la Ploiești. Cititorii au prilejul să cunoască, în relatarea unui martor ocular, momentul ocupării Ploieștiului de trupele germane, reacția forțelor armate române și a populației.

PLOIEȘTIUL LA ÎNCEPUTUL RĂZBOIULUI ÎNTREGIRII (V)

de Constantin Dobrescu

Eu, ca prin minune, ajung la Buzău. În ziua de Sf. Nicolae, intră rușii în horă. Dau un atac în stil mare dimpreună cu românii, îi resping pe nemți și-i scot afară din Buzău, împingându-i vreo 15 km înapoi.

Profit de situație și iau direcția Râmnicu Sărat. Pe ziua de 8 decembrie am fost la Râmnic, ca pe ziua de 14-15 să fiu la Focșani. În ziua de 16 decembrie 1916, m-am prezentat la Divizie domnului maior de Stat-Major. – Acum ai sosit Pâslarul? Îmi spune. – Vedeți și dumneavoastră ce este afară, de trei zile frig și viscol continuu, ce eram să fac? Bine că vă văd și așa, că de multe ori era să-mi pierd capul! Mă întreabă: – Ai făcut ceva? – Să vedem, domnule maior. Încep să mă dezbrac. Erau mai mulți ofițeri, acum se uitau la mine. Le suflase un sergent furier de la domnul maior din cabinet. Dezbrac vesta și i-o dau domnului maior. – Ce-i cu asta? mă întreabă. – Actele ce mi-ai dat ordin să le aduc! – Unde-s? Ce-mi dai vesta? Eu zâmbesc, scot briceagul și încep a tăia cusăturile de la vestă. Scot plicul mare 20x30 cm cu cinci sigilii de ceară roșie. Când l-au văzut, bine păstrat și neatacat cu nimic decât două cusături la mij-

loc, s-au mirat toți. Îi raportează și domnului general Arghirescu. I-a dat ordin maiorului să mă prezinte. Intru în birou: – Să trăiți, domnule general. – Ești Pâslaru? – Da, să trăiți. – Ai să-mi faci un raport de toate ce mi-ai comunicat de când ai plecat și apoi vei pleca să te refaci și să te odihnești câteva zile.

Am făcut raportul, în două zile, în Regiment la noi și l-am dat. Era întocmai cu cele comunicate de mine. Îmi spune, atunci, maiorul: – Vii mâine la ora 8 la Divizie! La Regiment le luaseră toți caii ce mai rămăseseră și chesoanele. Mai aveau câteva la trenul regimentar și acestea trase de boi. Mai mare rușinea! Dintr-un regiment falnic, ajunsese un regiment de batjocură! La ofițeri le-au dat drumul, (după anchetarea comportamentului lor în bătălia de la Șercaia, n.n.) afară de colonei și maiori. Căpitani, locotenenți și sublocotenenți, ce aveau să comande acum (când regimentul era practic fără armament)?

Inamicul era între Râmnicu Sărat și Focșani. Era zăpadă mare și frig. Eu mă prezint la Divizie. Îmi dau drumul pentru 10 zile, cu obligația să urmăresc unde se stabilesc Divizia și Regimentul dacă se evacuează Focșanii.

REGELE FERDINAND ÎN RĂZBOIUL ÎNTREGIRII NAȚIONALE (1916-1918) – (IX)

de Traian D. Lazăr

Generalul Prezan, șeful Marelui Stat Major, manifesta tendințe de independență față de guvern, scrie I. Gh. Duca, socotind această atitudine ca o aliniere a generalului la intrigile antiliberales ale unor cercuri apropiate Palatului regal. „Prezan dăduse ordin ca trupele (aflate în retragere sau în refacere, n.n.) să se aprovizioneze oriunde interesele lor ar cere-o, fără a ține nici o seamă de dispozițiunile autorităților (liberale, n.n.) și de nevoile populației civile”. G.G. Mărzescu, ministrul Agriculturii și Domeniilor (dornic, în primul rând, să protejeze domeniile regale de rechizițiile armatei, credem noi), „a telegrafiat că ordinul generalului Prezan nu trebuie luat în considerare”. Prezan indignat a formulat amenințări. Au intervenit, ministrul de Război, Vintilă Brătianu și Alecu Constantinescu, ministrul de Interne, care s-au deplasat la Bârlad și au aplanat diferendul. „Pacea s-a restabilit”⁴⁹, spune I. Gh. Duca, fără a preciza detaliile. Considerăm că măsura menționată a generalului Prezan întemeiată pe Înaltul Ordin de Zi din 9 decembrie 1916 nu îndreptățește afirmația lui I.G. Duca. Prezan respecta principiul subordonării autorităților militare față de guvern/ cele civile. O dovedește, între altele, Ordinul circular nr 10 din 27 decembrie al Marelui Cartier General semnat de generalul Prezan, care prevedea: 1) „Marele Cartier General este informat că unele trupe, în retragerea lor au îndemnat autoritățile civile și populația să se retragă în același timp cu ele”. Asemenea ordine „sunt contrarii dispozițiunilor luate de către autoritățile civile superioare, care au hotărât deja care autorități să rămână pe loc, iar pe de altă parte îngreunează retragerea trupelor și produc panică”. Se ordonă ca „nici o trupă să nu mai dea asemenea ordine”. 2) „Cu rechizițiunilor ce s-au făcut s-au constatat abateri de la dispozițiunile legilor și anume: a) Nu s-a lăsat proprietarilor cantitatea trebuincioasă pentru hrana lor și a vitelor lor; fapt care pune în pericol însuși existența populațiunii; b) Nu s-a lăsat celor rechiziționați cantitatea necesară pentru înșămânțări, ceea ce periclitează recolta din anul viitor; c) S-au rechiziționat locuitorilor animalele

scutite de lege luându-se chiar vitele trebuincioase la muncile agricole, ceea ce va aduce cu sine nelucrarea câmpului și ca urmare foametea”. Se ordona respectarea legii rechizițiilor, precizându-se ce anume și în ce cantitate se poate rechiziționa. Cei vătămați trebuia să se adreseze autorităților civile sau militare, iar vinovații trimiși în fața consiliului de război pentru a fi judecați și pedepsiți.⁵⁰

Se impuneau anumite schimbări și pe plan politic, care să illustreze și să aducă/readucă, dacă era necesar, încrederea și susținerea populară guvernanților, să asigure unitatea de acțiune politică în acele momente dificile. În primul rând, deschiderea sesiunii parlamentare, pentru ca parlamentul, reprezentant al voinței populației, să confirme ori să infirme politica guvernului, căci guvernul luase decizia intrării în război fără consultarea forului legislativ. Adăugându-se la aceasta eșecurile pe plan militar, opoziția își întetise atacurile împotriva guvernului.

Pentru a pune capăt „obișnuitei clănțăneli de partid”⁵¹ și a asigura unitatea de acțiune a tuturor forțelor politice în interesul efortului național de apărare, la îndemnul regelui, I.I.C. Brătianu a luat contact cu opoziția și a atras-o la guvernare sau la colaborare cu guvernul. Se avea în vedere și relansarea proiectelor de reformă vehiculate de liberali de câțiva ani, în domeniul agrar și electoral, pentru obținerea sprijinului popular (populației rurale majoritare în țară).

Regina a insistat ca Ferdinand să se prezinte în fața parlamentului, „să apuce taurul de coarne, ... să prezinte o imagine curajoasă și patriotică ... să se arate drept sprijinul poporului la ceas de nevoie”⁵².

La 9 decembrie 1916 s-a deschis sesiunea de toamnă a Parlamentului întrunit la Iași. Regele a citit Mesajul Tronului⁵³ în care ideea reformelor era prezentă alături de îndemnul la luptă și speranța la unitatea de acțiune.

Dacă ar fi să dăm crezare lui I.G. Duca, liberalii au ajuns ușor la o înțelegere cu șeful conservatorilor-democrați, principalul partid de opo-

ziție, Take Ionescu. Acesta, când află „că la Palat se vorbește de Mișu, prudent și realist cum era”⁵⁴ dornic să nu rămână în afara oricărei combinații ministeriale s-a înțeles rapid cu Brătianu pentru formarea guvernului.

Relatarea reginei este însă diferită: „Au avut loc dispute crâncene în ce privește reformarea cabinetului. Nando, susținut de mine, a considerat necesar să includă un număr de oameni din celălalt partid, condus de Tache Ionescu, lucru la care i s-a opus hotărât partidul lui Brătianu, care voia să se agațe de putere singur”. Regina precizează că nu s-a constituit un cabinet cu totul nou, întrucât regele nu avea oameni și, în fond, în confruntarea dintre liberali și rege, „n-a câștigat nici una din părți”⁵⁵.

La 12 decembrie 1916, în ședința Camerei a fost anunțată componența noului guvern în care, alături de liberali, erau incluși trei miniștri reprezentând Partidul Conservator Democrat al lui Take Ionescu. După citirea decretului regal, I.I.C. Brătianu exprima ideea că, din componența cabinetului, se întrevăd voința și necesitatea/îndemnul, „ca prin forțe unite, să împlinim toate eforturile pentru a duce până la sfârșit bun rezultatul marelui lupte în care am intrat”⁵⁶.

Prezența fostei opoziții în echipa guvernamentală și cerințele gravului moment istoric au determinat accentuarea schimbării produse în atitudinea liberalilor la guvernare, care a devenit mai aspră, mai strictă în privința respectării obligațiilor și normelor legale, ordinei și disciplinei în aparatul de stat. Regele Ferdinand a aprobat și susținut propunerile guvernului în această direcție.

Note:

⁴⁹ I. Gh. Duca, Memorii, vol III, 1, pp.147-148.

⁵⁰ MO nr 232 din 6/19 ianuarie 1917.

⁵¹ N. Iorga, *Orizonturile mele*, p. 362

⁵² Maria Regina României, op. cit., p.264

⁵³ A. Iordache, Ion I.C. Brătianu, București, Editura Albatros, 1994, 328

⁵⁴ I.G.Duca, op. cit., III, 1, p.108

⁵⁵ Maria Regina României, op cit, p.275

⁵⁶ Ibidem, p.330

GALERIA MARILOR EPIGRAMIȘTI

de Constantin Tudorache

Istorie Literară

GEO OLTEANU-SPINUS (I)

(11 noiembrie 1927 – 17 iunie 2010)

„Eu abia acum am început să mă nasc, după ce am murit de mai multe ori și am fugit de pe cruce”

Geo Olteanu, *Coborârea de pe cruce*.

Născut în comuna Ungureni, județul Dâmbovița la 11 noiembrie 1927. A urmat școala primară în comuna natală. A absolvit Școala Medie Tehnică Metalurgică la Brașov și Câmpina. A absolvit Facultatea de Mașini și Utilaj Petrolier, obținând diploma de inginer cu specialitatea: mecanic de rafinării, la Institutul de Petrol și Gaze București (1954). Activitatea profesională, în țară, și-a desfășurat-o la T.C.R. (Trustul Construcției Rafinării). A lucrat la Combinatul Petrochimic Brazi, ocupând funcții până la aceea de inginer-șef mecano-energetic. A mai ocupat funcția de inginer șef la I.S.C.M. Brazi (Întreprinderea Șantier Construcției-Montaj Brazi). A lucrat mai mulți ani pe șantierele românești din străinătate, în India (șef secție montaj la construcția Rafinării Gauhati, 1959-1961). A fost șef de obiectiv la construcția Fabricii de Sodă Shiraz-Iran, 1970-1973. A mai fost șef de obiectiv la construcția Rafinării Karachi-Pakistan, 1975-1977. La revenirea în țară, Geo Olteanu a ocupat funcțiile de șef șantier, șef atelier de proiectare și director adjunct la T.M.U.C.B (Trustul de Montaje și Uzine Chimice București-Sucursala Ploiești). După pensionare a lucrat o perioadă la T.C.I. (Trustul de Construcții Industriale Ploiești), având funcția de director cu producția. A fost membru al Clubului Epigramiștilor „Cincinat Pavelescu”, din București, membru fondator al Clubului Umoriștilor Prahoveni, membru al Societății Scriitorilor „Costache Negri”, din Galați-Filiala Ploiești, membru fondator și vicepreședinte al

Uniunii Epigramiștilor din România, membru fondator și președinte al Cenaclului Epigramiștilor „Ion Grigore”, care a funcționat pe lângă Fundația „Nichita Stănescu” din Ploiești. Acest cenaclu s-a transformat, în anul 1995, în Cenaclul „Intercity” București-Brașov, cu întâlniri lunare la Ploiești, București, Câmpina, Sinaia și Brașov. Geo Olteanu a scris, poezii, epigrame, rondeluri, sonete, ronsonete, poeme în dulcele stil clasic, versuri albe, fabule, eseuri și proză scurtă. A fost un bun traducător din limbile arabă, persană și engleză. Avea și talent de caricaturist. A apărut în numeroase publicații de gen, semnând și cu pseudonime: Leontău, Spinus, Teodor Onula, Guță Leca, Nae Teologu, Colț Alb, Neagu Otelu, primind mai multe premii pentru creațiile sale. A fondat și condus, ca redactor-șef, revista „Cacealmau”. În anul 1990 s-a îngrijit de apariția revistei „Rezon”, împreună cu Eugen Stănescu-Cloșca, fiind „nașul literar” al acelei reviste. A fost inițiatorul și organizatorul festivalului de epigramă cu tema „Întoarce ca la Ploiești”. Ulterior, împreună cu prof. Nicolae Boaru, directorul Bibliotecii „Nicolae Iorga” din Ploiești, l-a denumit „Întoarce din condei”. Geo Olteanu a tradus și publicat „Rubaiate” de Omar Khayyam (2004). A publicat următoarele cărți: „Focuri bengale” (epigrame, 1997, carte în care, pe lângă epigrame, are și caricaturi semnate de autor), „Timpul vertical” (poeme, 2000), „Studii și eseuri despre epigramă” (analize și comentarii ale fenomenului epigramatic, 2001), „Stanțe, sonete și rondeluri” (2001), „Dor de infinit” (poeme 2002), „Primul concept” (poeme 2003), „Hakim Omar Khayyam” (traduceri, 2004), „Coborârea de

pe cruce” (versuri, 2007), „Școala de ciobani” (proză scurtă, 2007), „Prăjituri cu piper” (fabule și poezii umoristice, 2008), „Urme pe nisip” (epigrame și aforisme, 2009). I-au rămas, în manuscris, o piesă de teatru „Nașterea Afroditei” și o carte de proză scurtă și poezii satirico-umoristice.

*

Din aprecierile criticilor

– Redau un pasaj scris de poetul Victor Sterom pe coperta a IV-a a cărții „Timpul vertical”: *După o prezență îndelungată în paginile revistelor literare cu epigramă, poezie, proză, eseu, traduceri, și după debutul editorial cu volumul - „Focuri bengale”- scriitorul Geo Olteanu se adresează cititorilor de poezie cu volumul „Timpul vertical”. Psihologic vorbind, poemul vibrează de tensiunea subiectivității, consecință a unei note particulare ale lirismului dintr-o frază, care nu mai e de început, a evoluției gândirii și mijloacelor poetice. Ceea ce, în fond se poate traduce luciditatea cenzurată și pasionalitate, realitatea trăirii și trăirea realității. Starea aceasta, în expresie poetică, a unei mari mișcări lăuntrice, e aproape un program existențial.*

*

– *Comentariile asupra vieții, operei și concepției filosofice ale lui Omar Khayyam conțin multe aspecte interesante, unele inedite pentru cititorul român, iar traducerea rubayatelor este superbă, probabil una dintre cele mai bune traduceri în limba română ale marelui poet.*

Conf. dr. Mihai Brescan, despre cartea „Hakim Omar Khayyam”, tradusă de Geo Olteanu.

*

– La primul său volum de epigrame, „Focuri bengale”, Nicolae Paul Mihail-Nicomah i-a scris o inspirată prefață, intitulată „Parafrază la un război câștigat”. Am selecționat din prefața lui Nicomah, câteva fraze reprezentative. „... Și era Măria Sa Spinus-Vodă, om nu mare la stat, dar necruțător în epi-

gramă, și adeseori, la ospete, un cavaler adevărat... E doar o parafrază la volumul de epigrame intitulat „Focuri bengale”, autor Geo Olteanu (pseudonim Spinus), vechi și încercat gladiator în arena strofelor de patru versuri, dar și în cea a poeziei umoristice și satirice. (...) Din start trebuie să afirm că *Focurile bengale* reprezintă o reușită, în ultimul an, când au ieșit de sub tipar destule volume asemănătoare, de valoare, iar lucrarea poate fi considerată de referință în creația contemporană. Desigur despre un buchet de epigrame se pot spune multe, deoarece fiecare catren este o lume, deseori chiar o lume pe dos, paradoxală poate, în orice caz plină de neprevăzut și de motive de reflecție. Autorul, Geo Olteanu este inginer petrolist, republican ca mai toți ploieștenii, dar admirator nedisimulat al lui Napoleon, din moment ce se prezintă, el însuși, ca „Napoleon În bună parte”... un calambur ce o să-l coste multe încrucișări de spade cu „Wellingtonii” din aceeași breaslă. Titlul însă este un ecou al vechii sale meserii, căci el a plantat destule sonde și rafinării românești pe malul Gangelui, Brahmaputrei și ale golfului Bengal (și poate și prin alte părți ale lumii), împrejurări în care chiar dacă nu s-a întâlnit cu niciun maharajah, i-a strâns mâna lui Javaharlal și ultimului şahinșah Pahlavi Aryamer (Javaharlal Nehru- prim ministru al Indiei; Mohammad Reza Pahlavi Aryamer- ultimul monarh al Iranului). Cum am spus, volumul „Focuri bengale” are o configurație caleidoscopică, la fel ca toate cărțile în care se vrea cuprinse o lume complexă și schimbătoare cum este lumea care ne însumă. Fiecare epigramă are un punct de vedere, o temă, o ipoteză. Autorul o definește astfel: „Joc de cuvinte scurt și cerebral,/ Injecție cu ser de apă chioară,/ Scânteie jucăușă, foc Bengal,/ Ce pișcă dar pe nimeni nu omoară”. Rămâne de văzut dacă injecția respectivă doar înțeapă sau mai și vindecă. Se pare că pe scriitor efectul terapeutic nu-l entuziasmează prea mult, nu-și face iluzii

că îndreaptă lumea prin epigramă. (...) După adresă, piesele din volum se pot grupa, în mod empiric, în individuale, sociale, politice și sapiențiale (cu tendințe spre aforism). Ne oprim puțin la primul sortiment: „La steaua ce s-a arătat/ Vedetă pe estradă/ De nu râvnea un consacrat/ Ar fi rămas pe stradă” (epigrama „Vedeta”, ironie mușcătoare, fără menajamente). E clar că autorul nu umblă cu oblojeli nici atunci când e vorba de o „divă”. (Puțin îi pasă lui că fetele au, și așa, destule dificultăți în carieră. Sau poate greșesc eu, poate că autorul nu în fetele astea frumoase țintește ci în „ăia” ajunși, peste care ele nu pot trece spre a-și împlini vocația, până nu trec mai întâi prin dormitorul lor.) Nu scapă de halebarda lui Spinus nici cuplurile care nu-și îndeplinesc datoriile matrimoniale: dacă, spre exemplu, mireasa nu a fost „mare”, cu „destul de mare”, mai treacă meargă, dar ce ne facem cu „blegul”: „Stă mireasa mânioasă,/ Nici nu-l lasă s-o mângâie,/ C-a băut la tămâioasă/ Iar în rest a fost... tămâie!” (Epigrama „Mirele bețiv, după noaptea nunții”). Asta e situația: când intri în gura epigramiștilor numai o minune te mai poate salva! Pe aceeași temă se înscriseră în ciclul de excelente catrene, intitulat, după sugestie păunesciană: „Lubiți-vă pe tunuri”; îi lăsăm însă pe cititori să le parcurgă singuri. Noi între noi, constatăm în continuare, că „marele Spinus” (recte Napoleon În bună parte), nu luptă cu spatele la zid, ci atacă în toate direcțiile, pe cine nimerește, sine ira et studio. Mitrăliile sale au, deci, un larg dreptunghi al împrăștiierilor, dacă e să folosim un termen militar. Într-unul din catrene îl surprindem pe autor cum își aprinde paie-n cap cu confrății bucureșteni, altfel renumiți pentru marea lor delicatețe: „E o poveste-adevărată/ Gustată mult și de olteni,/ Aici s-a răsturnat odață/ Un car cu mulți bucureșteni” (Epigrama „Povestea de la Caracal”). Merci, Becaud! Caracalenii o să-l facă cetățean de onoare, iar bucureștenii, parcă-i văd cum au

început să-și moaie propriile săgeți în curare. Dar lista victimelor nu se oprește aici: de exemplu, cu ce i-or fi greșit bieții constructori de-i ia peste picior: „În orașu-n care plouă/ De trei ori pe săptămână/ Stăm și noi în casă nouă/ Cu umbrelele în mână” (Epigrama „Unor constructori”). Vedeți, lovitură este dată cu ricoșeu, arma satirizării păstrându-și, cu toate acestea, întreaga virulență. Dintre epigramele reflexive sau meditative, cu gust de pelin de cele mai multe ori, am ales doar una care se potrivește cu speranțele înșelate ale tuturor celor ce fac parte din „generația pierdută”: „Când te știi un om cu carte/ Poți spera să ai și parte,/ Dacă nu rămâi cumva/ Întrecut de-o cacealma” (Epigrama „Surprize în viață”). Să existe cumva vreun contemporan care să nu fi fost depășit, chiar pe linia de sosire, prin oarecari mișcături?... Stilul e concis, poate cade la carotidă, ca-n filmele cu Chuck Norris, victimele sucombă cu zâmbetul pe buze. În concluzie, Geo Olteanu se dovedește a fi, în cartea sa „Focuri bengale”, un bariton de coloratură al epigramei, care de multă vreme își dregă vocea spre a ieși la rampă. Nu l-au împiedicat până acum decât cifrele cu multe zerouri, care zilnic amenință viața tuturor. Încolo, talent cu ghioțura, chiar și-n piesele mai „liberale”. Umorul „spinusian” vine printre bălării, furișat precum o cobră, și atacă prin surprindere, uneori direct, alteori folosind aluzia. Când se cenzurează suficient, autorul obține efecte notabile. Este un epigramist în permanentă mișcare, de aceea e cam greu să-l înghesui pe rogojină și să-l obligi să bată cu palma în dușumea. Volumul „Focuri bengale”, de Geo Olteanu, adaugă la biblioteca din ultimul an a volumelor de epigramă, un semnificativ spor de înălțime. Ești mare, Spinus! Evident, mare doar la figurat, ceea ce nu e rău deloc!”- Nicolae Paul Mihail.

*

Geo Olteanu a avut dueluri epigramatice cu mulți confrăți. Aș

aminti doar câțiva epigramaști care și-au reparat floretele după duelurile cu Geo Olteanu: Mircea Trifu, Alexandru Clenciu, Giuseppe Navarra, Nicolae Ghițescu, Gheorghe Penciu, Sorin Beiu, Dimitrie Jega, Nicolae Paul Mihail-Nicomah, Vasile Tacu, Ion Grigore ș.a. A dat inspirate și interesante replici la epigramele unor confrăți. Aș exemplifica doar o replică la „Chemarea epigramistului”, de Vasile Tacu: „Vino doamnă, fără teamă,/ Sunt chirurgul ideal,/ Operez c-o epigramă/ Și pansez c-un madrigal”. Iată replica lui Geo Olteanu: „Dacă n-ai și alte scule/ Ca să operezi, ei bine,/ Poți să faci chemări destule/ Nicio damă nu mai vine” (Epigrama „Degeaba”).

Geo Olteanu face parte din categoria epigramaștilor spontani și cei mai inspirați pe care i-am cunoscut. La recitalurile de epigramă și la întâlnirile epigramaștilor, Geo Olteanu era întotdeauna cu poantele la el, avea intervenții spumoase, conjuncturale, mult gustate de public și de confrăți. Reprezintă acea grupare selectă de epigramaști, puțini la număr, cu adevărat „profesioniști”, cu poante ad-hoc, aplaudați de confrăți pentru intervențiile lor, alături de Giuseppe Navarra, Mircea Ionescu-Quintus, Mircea Trifu, Alexandru Clenciu și Viorel Martin. Geo Olteanu a decedat la Ploiești în ziua de 17 iunie 2010. Este inclus în peste 50 de volume colective de epigramă și antologii. Pentru cititorii revistei „Atitudini”, prezint următoarea selecție din creația lui Geo Olteanu.

Napoleon

(Epigramă de pe cartea sa de vizită)
După-nălțime și cuvânt
Și-ambiții, uneori, deșarte,
Colegii mei mi-au spus că sunt
Napoleon În bună parte.

Floare de cactus

Așa-mi fu mie soarta dată:
Ca să-nfloresc mă lupt din greu,
Nu știu de-o să rodesc vreodată,
Dar de-nțepat înțep mereu.

Obârșie

De vă-ntrebați de stirpea mea,
Aflați acuma de la mine,
Că eu sunt un oltean sadea:
Mă trag din Banul Mărăcine.

Celor care mă atacă la înălțime

Că sunt mai scund nu-mi pasă mie,
Eu sunt mai elevat la carte,
Dar Dumnezeu, cu dărnicie,
M-a înzestrat în altă parte.

Epigrama (1)

Strofă scrisă de-un poet
C-o peniță foarte fină
Și în care-a pus, discret,
Un picior de balerină

Epigrama (2)

Joc de spadă și mânușă
Foc de paie sau petarde,
O scânteie jucăușă
Care pișcă, dar nu arde.

Epigrama (3)

Soră cu acupunctura,
E-o injecție trucată,
Doare doar înțepătura
Restul... apă distilată.

Epigrama (4)

Cum la nimeni nu se-nchină,
Zic, gândindu-mă la tron:
Epigrama-i o regină
Travestită în bufon.

Numai seara

Cu femeia, mi se pare,
Mult mai dulce ne-ar fi viața,
Numai seara de-ar apare
Și-ar dispărea dimineața.

Soacra despre proaspătul ginere

Se crede zmeu, dar n-are bani,
Frumos nu e, mașină n-are
Și-a mai pierdut și patru ani
Cu... studii universitare.

Echilibru

De-ar fi doar genii pe pământ
Și n-ar mai fi și proști destui,
Eu, sincer spun, mă înspăimânt,
Că n-ar fi loc pentru statui.

Mărturisirea unui poet de azi

„Eu sunt poet de primul rang, să știi,
Și-așa voi fi întotdeauna.
Am scris treizeci de cărți de poezii,
Iar bietul Eminescu... numai una”.

Diplomația (1)

Arta de-a-nveli minciuna
În găteală și polei
Și-a ascunde-ntotdeauna
Adevărurile ei.

Diplomația (2)

E la fel pe-ntreg pământul,
Dacă-i dai de-o parte vâlul;

Arta de-a găsi cuvântul
Ce ascunde adevărul.

Femeia

Pe cât o știm noi, fiecare,
De vrei neapărat s-o definești,
Femeia e ceva cu care
Și fără care nu poți să trăiești.

Unei frumoase

Ești prea frumoasă, draga mea!
Să te descriu nici n-am cuvinte;
Natura se-ntrecea pe ea
Dacă-ți dădea și-un pic de minte.

Frunza

Material din abundență,
Pe care mulți, cu competență,
Îl taie-n două sau în trei
Să-l dea mâncare la căței.

Ghilotina

Topor mecanizat, de fier,
Din vremea lui Robespierre,
Ce are azi utilizare
În criticile literare.

Musca

De-i flămândă sau sătulă,
S-o privim admirativ:
Când se-așează pe căciulă,
E un mare detectiv!

Barmanii

Să nu mai înjurăm barmanii!
Le curgă banii rău în pungă,
Că ei ne prelungiră anii
Cu vinul lor de... apă-lungă.

Hârtia

Un obiect ușor prin care
Poți, în cazul când e scris,
Să ajungi în viață mare,
Sau, din contră, un proscris.

Mușamaua

E un gunoier vestit,
Câteodată gras plătit,
Care-și face datoria
Și astupă murdăria.

Papucul

Un obiect temut cu care
O nevastă firoscoasă,
Cu aplomb și-ndemănare,
Face ordine în casă.

Secretara

Santinelă înarmată,
Gard de funie ghimpată,
Ce te-mpiedică mereu
Să ajungi la Dumnezeu.

Stația de service auto

Locul unde-ți ies în cale
Mulți tâlhari de drumul mare,
Fără pușcă sau pistoale,
Și-ți iau tot din buzunare.

continuare în numărul viitor

autorul văzut
de Alexandru Clenciu

Epigramiștii în duet sau epigrame similare pe idei complementare

În „Argument la glume”, Nichita Stănescu spunea: „Adeseori ascultăm aceeași glumă mereu spusă de altul, sau, mai exact, înnoită de altul. Înnoirea constând în faptul că glumele, în miezul lor ancestral, nu sunt prea multe, iar un răs zdravăn nu e altceva decât un șir de surâsuri puse cap la cap”. Astfel, în grupajul următor, am pus „cap la cap” câte două sau mai multe epigrame care tratează aceeași idee sau reflectă imagini asemănătoare. Selecția acestor materiale am făcut-o din culegerile și antologiile de epigrame tipărite până acum, alcătuite de Sofronie Ivanovici, Nicolae Crevedia, Mircea Trifu, Giuseppe Navarra, George Zarafu, Dumitru Munteanu, Valerian Lică ș.a.

*

„Românul s-a născut poet”, spune un celebru vers. Iată o „Parafrază” la această sintagmă, în viziunea epigramistului Sorin Beiu: „Românul s-a născut râzând,/ Aflat în pânțelele mumii,/ O glumă i-a venit, în gând,/ Și a ieșit s-o spună lumii”.

*

„Cartea este o oglindă: dacă se privește în ea un măgar, n-are cum să vadă imaginea unui apostol”, scrie Wystan Hugh Auden. În distihul, intitulat „Crudă”, Adrian Voica spune: „Oglinda nu mai vrea să mă mai vadă/ Încât îmi vine s-o arunc în stradă”. Cu același realism, eu am următoarea impresie despre oglindă: „Când reflectă chipul meu,/ Uneori oglinda vrea/ Să mă-ntrebe dacă-s eu/ Sau caricatura mea?”

*

„În dragoste femeia-i totul/ Și virusul și antidotul”, spune epigramistul Nic. Petrescu. Să citim, tot sub forma unui distih, părerea lui Leonida Secrețeanu: „Femeia-i visul, raiul totul,/ Când n-o cunoaște idiotul”.

*

Doi epigramiști, Nicolae Ghițescu și George Petrone, își declară în mod asemănător iubirea de natură și liniște. Iată ce spune primul: „Iubesc natura-ncântătoare,/ Cu ghiociei și rândunele/ Și apa limpede-n izvoare,/ Dar cine are timp de ele?” Să citim ce scrie George Petrone în epigrama „Avem o țară ca-n povești// Natura, cu-ale ei ispite:/ Munți, ape, codri, tot decorul,/ Le-admir, când timpul îmi permite,/ Să mai deschid televizorul”.

*

Două idei asemănătoare întâlnim la Ștefan Tropcea și Nic. Petrescu. Iată ce spune Ștefan Tropcea: „Ațașamentul de un om/ Nu-i și iubire, implicit,/ Lichenul e lipit de pom/ Și totuși este parazit”. Acum să citim următoarea epigramă a lui Nic. Petrescu: „La regnuri, același sindrom,/ A prins în decurs relief:/ Lichenul, lipit e de pom,/ Licheaua, lipită-i de șef”.

*

Două epigramiste, două păreri, același subiect: „Femeia”. Lidia Gorunescu spune în „Aprecierea fecioarelor: O fată când o vezi prea mică?/ La douăzeci de ani, plătică,/ La douăzeci și cinci, sirenă,/ La patruzecișicinci... balenă”. Amalia Costinescu Crusos descrie femeia și etapele iubirii: „La zece ani arăți ca o cireasă,/ La douăzeci, iubire pătimasă,/ La patruzeci, recupezezi iubiri,/ La șaptezeci... trăiești din amintiri”.

*

Sorin Olariu, a scris următoarea epigramă, intitulată „Soldații americani în România: Va rămâne peste ani,/ Că soldații-americani/ Au luptat, ca bravi eroi,/ Cu „focoase” de la noi”. Iată, pe aceeași temă, un „Cântec oltenesc”, din creația lui Ioan Toderășcu: „M-a făcut muica oltean/ C-un soldat american”.

*

Epigramistul bucureștean, Radu Danubiu, face următoarea „Constatare: După-o viață de prihană,/ Cu umor am constatat/ Că-s femei de pus pe rană/ Și femei de pus în pat”. Reamintesc o epigramă a re-

gretatului medic craiovean, Ștefan Marinescu, intitulată „Unui invitat la conferința femeilor// Își susține teoria/ Îmboldit de toți hormonii:/ Sunt femei – jos pălăria!/ Și femei – jos pantalonii!”

*

Dan Căpruciu, spune în epigrama „Emancipare: „Fetița mamei, frumușica,/ E-o fată bună și zglobie;/ Atâta doar că „păsărica”/ I-a cam zburat din colivie”. Să citim acum și părerea lui Valentin Groza despre „Vecina” sa: „Am vecină migratoare,/ Iarna munte, vara mare,/ Și se duce, mititica,/ Unde-o poartă păsărica”.

*

Epigramistul tulcean, Mihai Moleșag, descrie „Politicienii noștri: Actori de școală indigenă/ Cu roluri bine definite/ Ce intră simultan în scenă,/ Dar joacă piese diferite”. La un concurs cu tema „Jos masca”, eu am scris următoarea epigramă, intitulată „Roluri și măști: În roluri mari, cu misiuni precise,/ Jucând aceeași piesă indigenă,/ Își lasă unii măștile-n culise,/ Iar alții și le pun când intră-n scenă”.

*

„Timpul nu mai avea răbdare...”. Folosind ca moto acest citat din Marin Preda, prietenul meu George Petrone, îi dă un alt sens în epigrama „Unei capricioase// Prea mult m-a chinuit asaltul/ Atâtor nazuri, ca un ghimp,/ Deci schimb motoul cu un altul:/ Răbdarea nu mai are timp”.

*

Epigramistul Nicolae Ghițescu, în „Inscripție pe o urnă”, spune: „Iartă-l, Doamne pe Pandele,/ Mai în urmă cu un an,/ Nu-și mai încăpea în piele/ Și-a-ncăput într-un borcan”. Să ne amintim ce spunea Eminescu în „Scrisoarea I: Mâna care-au dorit sceptrul Universului și gânduri/ Ce-au cuprins tot Universul, încap bine-n patru scânduri”.

*

Epigramistul brăilean Alexandru Hanganu parodiază un cunoscut proverb, prin adăugarea unui vers: „Gura păcătosului, adevăr grăiește,/ Dar a păcătoasei, te și mulțumește”.

În jurul aceluiași proverb, eu am scris, la adresa ex-premierului Emil Boc, următoarea epigramă, în anul 2010: „Din înaltul cerului,/ Ordin când primește,/ Gura premierului/ Adevăr... Băsește!”

*

Să citim câteva puncte de vedere ale bărbaților despre femei. Actorul timișorean Gheorghe Lungoci spune într-o epigramă: „Dintotdeauna se cuvine,/ S-arăți respect unei femei,/ Să-i cazi în brațe este bine,/ Dar să n-ajungi pe mâna ei”. Brașoveanul Gheorghe Constantinescu ne recomandă să fim mai prudenți cu femeile: „Să fii atent și reținut,/ Un sfat în minte să-ți rămână,/ În brațe dacă le-ai căzut,/ Te vor avea mereu la mână”. Acum vă invit să citim ce spune ieșeanul George Petrone în „Predestinare: Soarta lui a fost, păgâna,/ Ca și-a altor mulți holtei:/ S-a grăbit să-i ceară mâna/ Și-a-năcut pe mâna ei”. Tot aici anexez și o epigramă scrisă de Ion Vladimir: „Gin-gașa ei mână mărunță,/ Ce i-a cerut-o la șosea,/ N-a bănuț că, după nuntă,/ Va fi o palmă-atât de grea”.

*

Epigramistul ploieștean Vasile Tacu a dat, în patru versuri, o interesantă definiție „Balconul” (ui): „Ieri străjuit de silueta,/ Unui Romeo-namorat,/ Azi locul unde Julieta/ Întinde rufe la uscat”. Tot pe aceeași temă, epigramistul bucureștean Petre Tipărescu a scris următoarea „Cronică mondenă: Îți dedic frumoase stanțe,/ În decorul monoton,/ Julieto, dă-mi speranțe/ Sub chiloții din balcon”.

*

Ion Ionescu-Quintus, spune în epigrama „Unui scriitor: Dacă scapi de sărăcie,/ Zici că nu mai scrii deloc./ Joacă la o loterie/ Poate c-om avea noroc”. Epigramistul Virgiliu Șchiopescu ne descrie un dublu câștig al unui „Scriitor norocos: Câștigând la „loz în plic”/ N-a mai scris de mult nimic!/ Deci norocul, uneori,/ Vine și la cititori”.

*

Rămânem la aceeași temă și amintesc epigrama „Unui scriitor”, scrisă de Radu D. Rosetti: „Cât fi-va patria română,/ Spuneai când începuși să scri:/ „Volumul meu o să rămână!.../ Și a rămas... în librării”. O completez cu epigrama „Consacra-re”, de Mircea Trifu: „După debut a spus cuiva:/ Un nou volum și pot să

mor!”/ Dar editura nu-l mai vrea.../ Și iată-l azi, nemuritor”.

*

Gabriel Teodorescu a scris următoarea epigramă, intitulată „Unui prieten scriitor: Am spus de multe ori că scrie prost,/ Dar el de scris nu s-a lăsat!/ Să i-o repet nu are rost/ Că, între timp s-a consacrat”. Din cartea mea „Antidot pentru tristețe”, redau epigrama „Unui fost coleg: Târziu, când l-am reîntâlnit,/ Am vrut să-i spun cu voce tare/ Că a pornit pe-un drum greșit,/ Dar ajunsese mult prea mare!”

*

În epigrama, intitulată „Mie însumi”, D. Teleor spune: „Epigrame am cam multe,/ Că lucrez întotdeauna,/ Când le cat pe cele bune.../ Parcă nu mai am niciuna!” Epigramistul Nicolae Ghițescu face următoarea „Constatare: Din epigrame, cum se știe,/ Rămâne una la o mie,/ Eu nici o sută n-am făcut/ Și sunt deja necunoscut. (La Clubul „Cincinat Pavelescu”, într-o confesiune, înainte de a ne citi câteva epigrame, Nicolae Ghițescu spunea: „Se laudă Sorin Beiu că a scris 10 mii de epigrame, Dimitrie Jega că a scris 15 mii, iar alții au trecut de aceste cifre. La mine dacă vine cineva, și mă bate, nu găsește mai mult de 80-100 de epigrame”).

*

Florin Rotaru a adresat următoarea epigramă „Lui D.N care declară că după primul său volum, vor urma și altele: „Am învățat în viața mea,/ Ca o concluzie amară,/ Că, din păcate, o belea/ Nu-i niciodată singulară!” Deși am mai redat-o la această rubrică, amintesc epigrama scrisă de subsemnatul „Unui autor prolific: Nu consider o năpastă/ Că ai scris o carte proastă,/ Partea tristă și nocivă/ E când cazi în recidivă”.

*

Plagiatorii au fost întotdeauna taxați, mai ales de epigramiști. Iată ce spune Marian Popescu în epigrama „Unui plagiator: Spun proverbul dinadins,/ Cred că nu e învechit,/ Hoțul care nu e prins/ E... epigramist cinstit”. Eugeniu Petrovanu, în „Autorului unui volum de „Cugetări”, spune: „Volumul tău azi l-am citit,/ Admir în el filozofia.../ Doar o scăpare am găsit:/ Lipsește... bibliografia”. Pe aceeași temă, Petre Stănescu se adresează „Unui epigramist pensionar: Volumul nu-i complet, amice,/ Spun criticii documentați,/ Că îi lipsește

tocmai lista/ Cu autorii consultați”. Nicolae Paul-Mihail (Nicomah) adresează următorul catren „Unui epigramist: Epigrama-i „inedită”/ Mă obligă să vă spui,/ Că doar poanta-i izbutită.../ Fi-ndcă nu era alui”.

*

Un *duo-modeling* interpretat de două doamne ale epigramei românești. Iată ce spune Cătălina Orșivski, în epigrama „Unei studente cu piercing: Cum moda mult te-a ispitit/ Observ că tu ți-ai găurit/ Și nas și gură și buric.../ Doar că în cap nu ai nimic!” Aceeași autoare spune în „Ținuta scenică a unor interprete de muzică populară: Poartă ie cu altăță/ Și catrință, și bundiță,/ Și-o maramă-n ton gălbui,/ Și opinci... cu tocul cui”. Acum să citim și părerea Petronei Slavu: „Lelea de la Orăștie,/ Cu catrință și cu ie,/ Cu opinci și cu ilic,/ Poartă piercing în buric”.

*

Redau, cu plăcere, un frumos madrigal scris de Dimitrie Jega, intitulat „Omăgiu învățătoarei: Sărutu-i șoapta caldă, mătăsoasă,/ Grăbitu-i umblet, ca argintul viu,/ Mireasmă dulce-n timpul meu rămasă/ Și mâna ei ce m-a-nvățat să scriu”. Pe calapodul acestui madrigal, eu am făcut o replică, intitulată „Omăgiul țigăncii adus de puradel: Pupa-i-aș salba mare de la gât,/ Sprânceana „ginitoare” împrejur,/ „Sonorul” care nu m-a ocărât/ Și mâna ei ce m-a-nvățat să fur!”

*

Trei autori, trei epigrame, pe aceeași temă: „Rutieră”. Iată ce spune George Zarafu despre „Un muzicant vitezoman: La volan când s-a urcat,/ Soarta-i fu ironică:/ La Ploiești avea Fiat.../ La Bușteni... armonică”. Epigramistul Nelu Quintus, pe aceeași temă, spune: „Ce relație ciudată/ Între pasăre și om:/ Șade cioara jos pe-o roată,/ Iar șoferul, sus în pom”. În epigrama „Unui vitezoman”, Vasile Larco recomandă conducătorilor auto multă prudență: „Circulând în mare vervă,/ Ghinionul nu-i exclus:/ Ai o roată de rezervă/ Însă n-ai și-o viață-n plus!” Să citim, ca supliment, și un catren scris de Viorel Martin: „Ea la volan și telefon/ Tot căuta un pokémon/ Și l-a găsit direct în Rai/ Când s-a ciocnit cu un tramvai”.

LEGĂTURI EPISTOLARE ÎNTRE AVOCATUL GEORGE BRĂNESCU CU SRIITORII CEZAR PETRESCU ȘI IONEL TEODOREANU (I)

de Constantin Dobrescu

În cele ce urmează, introducem în circuitul științific un set de nouă scrisori – inedite – primite de avocatul George Brănescu, personalitate de marcă a vieții ploieștene, în perioada interbelică, de la doi scriitori importanți: Cezar Petrescu (1892-1961) și Ionel Teodoreanu (1898-1954), care l-au onorat cu prietenia lor.

La rândul lor, aceștia se simțeau onorați de prietenia avocatului George Brănescu. Cezar Petrescu trimite 5 scrisori din perioada iulie-septembrie 1948 și una din ianuarie 1952, iar Ionel Teodoreanu 5 epistole din anul 1952, dar nu publicăm decât patru. Scrisorile sunt din perioada în care România era sovietizată și gândurile trebuiau bine ascunse în limbaj bine ales, ceea ce nu era deloc ușor.

Dacă despre Cezar Petrescu și Ionel Teodoreanu nu sunt multe de spus, având în vedere că deja sunt intrați în istoria literaturii române, despre avocatul George Brănescu știm că a fost fruntaș al PNTJ, autor al unei istorii a aviației românești și al unui tratat de drept aerian, lucrare de pionierat în literatura de specialitate.

Georghe Brănescu a fost student al lui Vasile Pârvan, pe care a încercat să-l comemozeze în 1947, cu ocazia împlinirii a 20 de ani de la moarte, dar acțiunea i-a fost refuzată de autoritățile timpului; a fost un animator de excepție al vieții culturale din Ploiești, membru al asociației culturale „Grupul Nostru”, alături de prof. D. Munteanu-Râmnic, I.A. Bassarabescu și Ionel Teodoreanu etc. După venirea comuniștilor la putere, avocatul Georghe Brănescu a fost marginalizat, va fi exclus din barou și ca să trăiască era obligat să țină în gazdă elevi de la țară și să-i mediteze. A fost prieten cu scriitorul Bazil Clony din Brăila, fost președinte al Uniunii Ziariștilor din România.

Despre Ionel Teodoreanu arătăm că venea des la Ploiești, pe care îl considera „orașul bunelor amintiri”; aici a ținut la 30 martie 1940 conferința „Cum am scris *La Medeleni*”, în folosul soțiilor celor plecați pe front.

În cadrul ședințelor „Grupului Nostru”, unde era membru, a prezentat în anul 1946 o conferință despre scriitori prahoveni.

Se știe că era un iubitor al vinurilor prahovene. A scris și un roman mai puțin cunoscut, a cărui acțiune se petrece în Ploiești, intitulat „Să vină Bazarcă”. Limbajul său colorat și pitoresc răzbate și din scrisorile pe care le publicăm.

Legăturile lui Cezar Petrescu cu avocatul George Brănescu erau nu numai de prietenie, acesta îl vizita des pe scriitor în reședința sa de la Bușteni, dar și profesionale. George Brănescu l-a reprezentat pe ilustrul romancier în procesul de divorț cu cea de-a patra soție.

1. „7 iulie 948, Bușteni

Iubite domnule Brănescu,

Revin la o veche a mea rugămintă, amintită atât prin Ionel Teodoreanu, cât și d-tale, direct, când ne-am întâlnit aici, prin mai. Crede-mă că nu te-ăș plictisi, dacă ăș cunoaște pe cineva în Ploiești, în afară de Prefect. Dar chestia nu-i de resortul său. Încât, oricum o învârt, tot d-ta cazi victimă.

Când am vorbit, pluteam în vag, căci certificatul alăturat aici în copie, îl pierdusem. I-am dat de urmă, rătăcit într-o carte. Cred că lămurăște cum stă chestiunea. Cum însă avocatul J. Văleanu a murit și cum am fost de o neglijență condamnabilă, chiar pentru un... literat, nu știu dacă s-a mers mai departe, pentru cele convenite ca sentință să rămână definitivă și așa să fie transcrisă în registru de mutațiuni.

Dacă nu te deranjează prea mult, rugămintea ar fi să găsești d-ta vreun june avocat, care să ia asupra lui rezolvarea definitivă a întregii povești, bineînțeles comunicându-mi onorariul pe

care îl voi expedia imediat, dacă nu e... prea astronomic.

Am devenit deodată foarte grăbit să rezolv o chestie de atâta vreme neglijată, fiindcă pe deoparte mă tem că noi măsuri vor face mai complicată toată istoria, pe când așa, ca scriitor etc. sunt întrucâtva apărat de confiscări, rechizitorii etc.; pe de altă parte fiindcă fosta mea soție e măritată în momentul de față cu un elvețian, e foarte probabil să plece din țară și atunci chiar că lucrurile se complică de tot. (Pentru o eventuală citație și comunicare, adresa e aceeași din certificatul alăturat în copie însă numele Georgetta Reschovsky născută Ciocâlțu).

Cu 1000+1 mulțumiri și cu rugămintea, când vii prin Bușteni, să nu mă ocolești. Dimpotrivă, mi-ar face plăcere să bem împreună vreo cafea or un pahărel de vin – plus că având cea mai mare parte din bibliotecă aici, stau la dispoziție cu tot soiul de cărți, pentru tot soiul de lecturi.

Cu îndatorate și prietenești salutări.

Cezar Petrescu”

2. 10 iulie 1948, Bușteni

„Iubite domnule Brănescu,

Am primit răspunsul. Să trăiești! Chiar astăzi, odată cu acest răvaș, expediez banii prin poștă. Și, firește, o previn pe ex-nevastă-mea (una din cele multe), ca să nu se sperie la primirea comunicării, socotind chestiunea de mult tranșată, oricât mă știe ea de moldovean lăsat pe tânjală.

Cartea lui C. Giurescu n-o am. Cred însă că voi fi având altele, deși cele mai multe care mă interesau în acest domeniu erau în legătura boierilor cu țărani și pământul: Radu Rosetti istoricul etc. pe aci frig și ploaie, vreme oribilă. Te aștept cu drag la cele mai multe pahare cu vin. Și sunt bucuros că vei veni mai târziu, pentru moment fiind pus încă vreo 15-18 zile la o cură strictă de tot – porție la cafea, porție la țigări, porție la beuturică – pentru a pune la rezon un ficat cam dogit.

Încă o dată, cu mulțumiri și cu prietenească urare de bine.

Cezar Petrescu”

continuare în numărul viitor

MAIORUL IANCU CĂTUNEANU, CARE S-A DUELAT CU ALEXANDRU STURDZA, ÎN ANUL 1908, ERA PLOIEȘTEAN (I)

de Constantin Dobrescu

Clio

În primăvara anului 1908, societatea românească a fost zguduită de un scandal care, la prima vedere, putea trece neobservat. Este vorba de un duel care a avut loc între căpitanul Iancu Cătuneanu și Alexandru A. Sturdza, zis și Mustafa. Pentru ploieștenii sadea, nu venetici, evenimentul este important, deoarece Ion (Iancu) Cătuneanu era ploieștean, dintr-o onorabilă familie de liberali, care a dat Prahovei un subprefect și un director al Căilor Ferate Județene Ploiești-Vălenii de Munte-Cheia, proprietatea județului Prahova. Familia Cătunenilor se trage din neamul Kretzuleștilor și Serezli.

Personajul nostru, care se va duela, era căsătorit cu Polina Băbeanu, al cărui tată era proprietarul moșiei Sângeru și se înrudea cu revoluționarul mason N. Bălcescu.

Celălalt erou al istorisirii era fiul primului ministru liberal D.A. Sturdza și al lui Zoe Cantacuzino, născut în 1869, care, în acea perioadă, era căpitan și atașat militar la Legația României la Paris. Admirator al culturii și civilizației germane, Alexandru Sturdza a făcut studiile gimnaziale la Jena, pe cele universitare la Breslau și, la sugestia tatălui său, s-a orientat spre cariera militară, urmând cursurile Școlii Militare din Hanovra, în perioada 1889-1891. A fost, apoi, încadrat în armata română, cu gradul de sublocotenent, în Regimentul nr. 1 de Geniu. În baza unui acord din aprilie 1898, dintre guvernul român și german, referitor la acceptarea de ofițeri români pentru specializare în Germania și Austro-Ungaria, Alexandru Sturdza va servi în armata germană până în anul 1901.

Acesta s-a specializat la Școala de Artilerie și Geniu din Charlottenburg și la Academia din Berlin, având un adevărat cult pentru sistemul militar german.

Revenind în țară în anul 1901, s-a preocupat de reforma arma-

tei, publicând o serie de articole în presă. Venit din Germania cu idei reformatoare, dezgustat de starea de lucruri din armată, Alex. Sturdza inițiază o serie de acțiuni menite să aducă armata la un nivel asemănător celui pe care îl văzuse în străinătate. În mod inevitabil, intră în conflict nu numai cu vechea generație de ofițeri gen Moș Teacă, dar și cu cei tineri.

Culmea! Deși era un bun spada-sin, care frecventase școlile de scrimă renumite din Occident, Alex. Sturdza nu era adeptul rezolvării afacerilor de onoare prin intermediul duelului.

Pentru a-l discredita pe I. Cătuneanu s-au dat publicității date din dosarul său personal, deși era secret. Cum acesta avea un caracter violent, era „un spirit indisciplinat”, cu multe zile de arest.

Pentru a evita astfel de conflicte, după cel cu căpitanul Gh. (Zizi) Cantacuzino Grăniceru, viitorul general, profesorul de echitație al prințului Carol și amantul principesei Maria, soția lui Ferdinand, ofițer care în Primul Război Mondial va da dovadă de eroism, fiind decorat cu înalte ordine militare, care a nutrit simpatii de extremă dreaptă, Alex. Sturdza pleacă în diplomatie ca atașat militar până în 1908, când a izbucnit incidentul care îi va marca viața personală și pe cea de familie.

Alex. Sturdza era privit cu suspiciune, deoarece fiind fiul lui papa, a fost avansat – deși era foarte capabil – peste rând, înaintea a 50 de ofițeri; pentru el se modifică legea pentru înaintarea în armată, introducându-se o reducere discutabilă privitoare la anii necesari avansării la gradul de maior.

Ceea ce a iritat mult corpul ofițeresc este că Alex. Sturdza a publicat în revista „Ramuri”, fără aprobarea superiorilor, un articol considerat un atac direct la starea armatei, la incapacitatea de a juca rolul unei „școli a națiunii”, pe timp de război.

Articolele publicate de Al. Sturdza l-au iritat și pe regele Carol, care i-a cerut maiorului demisia.

Ceea ce l-a deranjat pe căpitanul Ion Cătuneanu, care avea o situație materială bună, era faptul că, în opinia lui Al. Sturdza ofițerii erau corupți.

Într-un articol publicat și în ziarul „Minerva”, Al. Sturdza afirma: „comandanții companiilor teritoriale fură câte 60.000 lei pe an dintre care 30.000 lei iau căpitanii, iar 30.000 lei sergenții majori ai companiilor.”

Acest articol care „aduce atingere onoarei și cinstei corpului ofițeresc”, în perioada în care apare legea de organizare a armatei, din 1908, a creat neliniște. Diferendul dintre Al. Sturdza și I. Cătuneanu era nu numai de natură militară și politică, dar și personală.

În cancelariile unităților militare aveau dese discuții prin care corpul ofițeresc își manifesta dezaprobarea față de cele scrise de fiul primului ministru. D.A. Sturdza.

I. Cătuneanu era sprijinit de majoritatea ofițerilor care doreau să se dea o lecție intervențiilor factorului politic în treburile armatei.

Spre cinstea Prahovei, cel care a apărut și spălat onoarea corpului ofițeresc, care fusese insultat de „mișelul” Al. Sturdza a fost căpitanul Iancu Cătuneanu.

Acesta a trimis o telegramă „mișelului” în numele său „și al corpului ofițeresc al Armatei Române” cerându-i „să divulgați cine fură” în caz contrar „vă declar laș și canalie”, chiar dacă „sunteți fiul primului ministru”. Acestuia i se acorda un termen de grație de „zece zile de la primirea telegramei”.

Toți ofițerii din Craiova au fost de acord conținutul telegramei.

Surpriza a fost mare, căci la poștă telegrama i-a fost refuzată „întrucât cuprinde cuvinte ofensatoare.”

continuare în numărul viitor

FIEFUL LUI NICOLAE IORGA (I)

de Constantin Dobrescu

În cele ce urmează încercăm să relevăm un episod din activitatea lui Nicolae Iorga la Vălenii de Munte, pe baza unor documente inedite depistate în dosarul nr. 10/1938 din arhiva Judecătoriei Mixte Vălenii de Munte.

După cum se știe, în anul 1938 se împlineau trei decenii de la înființarea Universității de Vară, eveniment care urma să fie sărbătorit cu un fast deosebit.

La Vălenii de Munte, „fieful domnului N. Iorga”, în acel an, funcționau o serie de „instituiții de cultură națională”, coordonate de savant și anume: Universitatea populară de Vară, Școala de misionare „Regina Maria”, Așezământul tipografic „Datina Românească”, Așezămintele culturale „Cuvântul”, „Regele Ferdinand I”, „Principesa Elena”, Secția Ligii Culturale, Muzeul de artă veche bisericească, Așezământul Tinerilor Cursiști, etc.

În vederea sărbătoririi menționate, în oraș, conform dorinței prof. Nicolae Iorga, consilier regal, au început o serie de lucrări edilitare printre care amenajarea teatrului antic în aer liber unde urmau să se joace piesele domnului Nicolae Iorga, „Răzbunarea pământului”, „Oedip Rege”, „Iisus”, etc. Pentru a ajuta acestui efort edilitar, în perioada 10-30 iulie 1938, un numeros grup de premilitari universitari din București a fost adus la Vălenii de Munte. Tinerii urmau să execute aici muncă de folos obștesc. Au fost cazați „într-un atelier al școlii de meserii, cu acordul și dorința profesorului N. Iorga”.

Premilitarii erau organizați în echipe cuprinzând atât tineri români, cât și evrei. Pe lângă activitățile fizice prestate, ei erau obligați să audieze și prelegeri, ținute la Universitatea populară, referitoare la problema națională și revizionismul european.

Menționăm că, la deschiderea oficială a cursurilor Universității populare, în ziua de 15 iulie 1938, au luat parte ministrul de interne

Armand Călinescu, primarul general al Bucureștiului, autoritățile județene în frunte cu prefectul județului, colonelul Arghiropol, primarul Văleniului, N. Arghir și alte oficialități locale. Încă din 23 aprilie 1938, ministrul de interne Armand Călinescu efectuase, la invitația prof. Nicolae Iorga, o lungă vizită la Văleni pentru a constata cum s-au implicat autoritățile locale în pregătirea aniversării Universității de Vară. Cu acest prilej, Armand Călinescu a cunoscut în detaliu „așezămintele culturale conduse de savant” și „a admirat opera culturală înfăptuită, cu multă trudă, în decursul anilor, de către profesorul Nicolae Iorga la Vălenii de Munte și s-a interesat îndeaproape de toată activitatea culturală și economică înfloritoare a acestei localități”.

Deoarece extrema dreaptă declarase război deschis savantului, mai ales după condamnarea lui Corneliu Zelea Codreanu, ministrul de interne Armand Călinescu a ordonat Inspectoratului General al Jandarmeriei înființarea unui post suplimentar format dintr-un detașament de 10 jandarmi la Vălenii de Munte deoarece „actualii sergenți de stradă nu pot face față în bune condițiuni”. La rândul ei, Chestura Poliției Ploiești a detașat în localitate trei gardieni.

La finalul perioadei de executare a muncii de folos obștesc, premilitarii „au făcut scandal și au distrus un portret al d-lui prof. N. Iorga”. Savantul a fost revoltat de modul în care premilitarii și-au arătat „recunoștința pentru găzduirea (acordată) acestora în așezămintele fondate de el la Vălenii de Munte”.

Directorul Școlii de Meserii, D. Dumitrescu a informat pe Nicolae Iorga despre incident. Savantul, fără a sta pe gânduri, „a înștiințat telefonic pe ministrul de interne rugându-l a nu mai trimite altă serie de premilitari și totodată a dispus cercetări”.

Ministrul de interne, Armand Călinescu a pus în mișcare întreg

aparatul represiv ordonând ca, la Vălenii de Munte, să se deplaseze primii procurori ai Tribunalului București și, Tribunalului Prahova, maiorul V. Ariton, comandantul Legiunii de jandarmi Prahova, locotenent-colonelul Sava Tănăsescu, comandantul premilitarilor din Prahova, comisarul Ion Borcea din cadrul Direcției Generale a Poliției și N. Vlădescu, șeful Poliției Vălenii de Munte, pentru a efectua cercetările de rigoare și a raporta măsurile ce se impun. Obiectivul principal era depistarea presupuselor legături ale unora dintre premilitari cu mișcarea legionară și dacă aceasta intenționa să se răzbune pe Nicolae Iorga pentru rolul jucat în arestarea și judecarea lui Corneliu Zelea Codreanu.

Directorul Școlii de Meserii a avizat pe toți profesorii și maeștrii școlii asupra faptelor. Aceștia au rămas neplăcut impresionați atunci când locotenent-colonelul Sava Tănăsescu a căutat să minimizeze cele petrecute acuzându-l pe directorul școlii „că dorește să însceneze contra premilitarilor distrugerea unui portret al lui Nicolae Iorga pentru a-i compromite, amenințându-l că-l va trimite sub pază la Curtea Marțială din Brașov”.

Ce se întâmplase în realitate? Din procesul verbal de anchetă, întocmit de prim-procurorul O. Varoianu de la Tribunalul Ilfov, în ziua de 2 august 1938, în urma audierii și pe baza declarațiilor directorului D. Dumitrescu și a d-lor Florian Vlaiculescu, Gh. N. Păduraru, C. Teodoru, Eugen Teodorescu, rezulta că premilitarii „au luat din peretele dormitorului, un tablou cu chipul domnului prof. Nicolae Iorga, l-au călcat în picioare și l-au mângălit”. Cadrul (rama tabloului) fusese deteriorat, sticla spartă, dar fotografia ce-l reprezenta pe Nicolae Iorga în uniformă de consilier regal „nu a fost călcată în picioare, nici mângălită”.

continuare în numărul viitor

VIZIUNE POETICĂ

de Traian D. Lazăr

Clio

Mi-aș fi dorit să fac, din comentariul meu, un proiect de vastă cuprindere inspirat din modele prestigioase, cum ar fi Lumea lui Caragiale. Dezamăgire! Lumea poetului Ioan Groșescu din volumul *Cai verzi*, Editura Karta Graphic, Ploiești, 2018, se reduce aproape la o singură persoană, cea a poetului, îndrăgostit de sine și de opera sa, ilustrând narcisismul specific multor poeți.

M-am adaptat situației: dacă nu pot vorbi de lumea poetului mă voi limita – e un fel de a spune pentru că subiectul este vast – la a-i comenta viziunea asupra sinelui, a existenței, a creației poetice.

Căutând un fir conducător al comentariului, am apreciat că o abordare cronologică de genul copilăria poetului, tinerețea, etc. are caracter marginal. Ceea ce contează în orientarea generală a existenței individului este filozofia sa de viață, sistemul de idei care îl călăuzește.

Pentru a depista, în abstract, viziunea poetului asupra vieții, m-am gândit că el e un creștin și mă așteptam ca ideile și faptele poeziei sale să fie tratate în viziune religioasă. Dar n-am găsit în volum nici o poezie religioasă, doar ici-colo, idei dispartate.

Întrucât poetul a trăit în perioada socialistă a istoriei României și a participat la învățământul politico-ideologic, presupuneam că voi depista în creația sa o viziune materialist-dialectică, dar supoziția mea nu a fost confirmată de lectura volumului.

Poetul a fost ani de zile ziarist și era aproape inevitabil ca profesia să-i condiționeze viziunea asupra vieții, dând operei sale o tentă ziaristică, dar nu este așa. Puține accente polemice și publicitare mai pot fi depistate în poeziile sale.

Examinarea aprofundată a poeziilor volumului mi-a dezvăluit că poetul Ioan Groșescu are o viziune umanistă asupra vieții, viziune aparținând omului de ținută intelectuală și civilizată, dar individualizată într-o viziune specifică unui poet, care are ca axă defini-torie, sinele.

Așadar, care este sinele poetic al lui Ioan Groșescu? Cum se autode-finește el?

În poezia care dă titlul volumului, poetul scrie despre sine că este „fiu legitim al gurii”. Iar ca fire, este „Țandără sărită-n geam /din țăișul securii”. Tabieturile sale sunt ilustrate de fapte precum: „Bat nuci

în pereți, salt în șa pe cai verzi, colind noaptea zăpezi/ troienind tinereți”.

Despre unele dintre calitățile sale poetul scrie, cu multă expresivitate, în poezia *Povara*: „ascult pământul/ aud iarba cum crește căutând lumină”. Sensibilității poetului li se adaugă delicatețea și fragilitatea: primăvara, „trupul mi-l acopăr precum salcâmul ..și ies noaptea/ fluture în raza lunii”. Poetul își imaginează cum ar reacționa dacă ar fi ciocârlie, albină, furnică, fluture. Calitățile enunțate sunt percepute de poet ca o povară, care nu-i înlesnește, ci îi îngreiază viața.

Un adevărat CV, conturează poetul în poezia *Destin*. Poetului i-a fost dat să fie „Pe cer steaua între stele”. S-a născut într-o zodie norocoasă și a avut o tinerețe frumoasă și furtunoasă: „Deschisesem ochii sub zodii norocoase./În roz tinereți de ținut minte/visuri trăite cu tot ce zboară,/ cartușiere descărcate în invidii, ... pânze cu dorul de țărmuri/am împovărat catarge”.

Printre faptele sale demne de reținut, poetul enumeră: „Pe o părere am jucat singura carte,/poturi grase am lăsat pe mese ... Buturuga din cale m-am opintit să răstorn”. Poetul a trăit intens: „culcat târziu, sculat devreme/ Zile sub soare, nopți după jaluzele”.

Și totul pentru că așa i-a fost dat, căci poetul nu și-a calculat pașii în viață, ci s-a lăsat purtat de valurile ei.

Raportul dintre sinele poetului și conceptul de poet, este versificat astfel: „Poetul este o curiozitate/ În fața căreia te oprești/ca să respiri/. Poetul nu construiește”, tot ce gândește e deja construit de cei din închipuirea poetului. Aceste aserțiuni amintesc de concepția platoniciană asupra cunoașterii, care susține că omul doar își amintește ceea ce știe deja.

Împreună cu prietenul său, Mircea Iorgulescu, poetul forma o echipă de frumoși vânători de iluzii. „Stelele n-aveam timp să le privim/ ardeam în devastatoare incendii/ ne stingeam cu poeme, pline de noi/ grei de proza furtunilor,/strigoi zănatici”. Sub cenușa arderilor tinereții mai pâlpâie, azi, câțiva tăciuni nostalgici: „A nins, urmele noastre s-au șters/stelele, acum avem timp să le vedem/frumoase, străine și reci, povestesc”. („Frumoșii vânători”)

Procesul de creație face parte, se poate zice chiar că este, esența sinelui poetic. Trei poezii cu titlul identic, *Poemul*, exprimă concepția poetului privind raportul dintre Creație

și Creator. În două dintre ele, creația este simbolizată de o pasăre. Dacă pasărea e captivă, precum șoimul dresat al unui vânător cu șoimul, acesta o lansează să zboare pentru a trăi visul de stăpân, „închipuindu-și că el ... e cel ce zboară”. Alteori, pasărea nu se află în stăpânirea creatorului, ci „trebuie căutată”. Creatorul, poetul este cel ce are nevoie de Creație, de poem și nu invers.

În cel de al treilea poem, poetul crede că poemul e „parșivul derbedeu”, care „se-nvățase pe casă și masă/în sângele meu”, sau „o creatură de ceață”, de care încearcă să scape prin variate mijloace. Dar poemul „s-a-ntors de oriunde”. Poetul crede că face jocurile într-o piesă jucată demult, ne lămurește în final, autorul, asupra adevăratului raport Creație-Creator, poezie-poet.

Procesul de creație este abordat de poet în manieră masculină. Relația poetului cu poezia îi apare precum relația dintre bărbat și femeie. „Albul neumblat” al filei de hârtie, ia aici locul virginității feminine, pe care poetul a încercat să o cucerească: „Torță am ars/ sahare am trecut/ m-am jupuit până la os/ s-o ajung”. Aflat, în sfârșit, la momentul creației, al redactării, orbit de albul poeziei „i-am zis! Dezbracă-te!” „Visez închipuirea/visând albul”.

Dintre puținele poezii privind lumea în care a trăit și creat, una este intitulată *Ziua cu poeme*. Poetul descrie o lume și un timp în care nu existau poeme: „loc pentru morminte/ arătare, foame cu canini de zgâr-ci/vertebrată cu șira spinării pe brân-ci,/ parcare, lespezi fără cuvinte”.

Într-o asemenea lume, poetul „Înecat cu dumicați de urale,/M-am flagelat bătând din palme/ Măgulit de himere reîncălzite/ am fost erată la lung șir de cuvinte/ îmi înfloreau pe șiră răzvrătiri/ își ieșea din fire, pojarul de iubiri”. Într-o lume fără poeme, „Când zoaie curg pe trotuare murdare/ și sparg oglinzi iscodite de stele/ ies în față spoite tinichele/ părăsite gări, înecate-n marfare”. Soluția sperată de poet este „Să vină ziua îmbrăcată-n poeme”.

Titlul volumului induce ideea că el conține închipuirile, rodul imaginației poetului. Dar, cum nu putem gândi decât în tiparele realității în care ne-am format, caii verzi ai poetului iau uneori culoarea realului. Un real drapat în haina poeziei.

JULIÁN MELGOSA/MICHELSON BORGES – PUTEREA SPERANȚEI

de Elena Trifan

La Editura Viață și sănătate EVS a apărut cartea „Puterea speranței” a autorilor Julián Melgosa și Michelson Borges, în traducerea Gianinei Floricel.

Date despre autori pot fi găsite pe coperta a patra.

Julián Melgosa este licențiat în psihologie la Universitatea din Madrid, Spania, are un doctorat în psihologia educației, obținut la Universitatea Andrews. Membru al Societății Britanice de Psihologie, el a fost profesor universitar și este autor a numeroase articole și cărți în domeniul sănătății emoționale. Născut în Spania, locuiește în prezent în Statele Unite.

Michelson Borges este jurnalist, licențiat al Universității Federale din Santa Catarina, Brazilia, și, de asemenea, are un master în teologie la Universitatea Adventistă din Brazilia. Este redactor la revista „Vida e Saude” - „Viață și sănătate”. Ca prezentator de seminare el și-a împărtășit cunoștințele în diferite locuri din Brazilia și din alte țări și este autorul mai multor cărți pe diferite teme, precum: media, știință și religie.

Cartea este alcătuită dintr-o prefață și șapte capitole: „Sănătatea este în totalitate în capul tău”, „Anxietatea – Viitorul în exces”, „Depresia – trecutul în exces”, „Traume psihice”, „Înrobitor de dependențe”,

„Sentimentul de vinovăție”, „Monstrul din noi”, „Sfaturi de la Creator”, „Puterea speranței”.

Scopul cărții este deja menționat în subtitlul acesteia „Cum să învingi depresia, anxietatea sentimentul de vinovăție și stresul” și în prefață: „În prezent, milioane de oameni suferă de efectele anxietății, stresului și depresiei. Dacă tu sau cineva cunoscut se confruntă cu una dintre aceste probleme, cartea de față este primul pas pe calea care conduce la o viață de pace, de restaurare și de vindecare.”

Problemele vieții contemporane menționate mai sunt tratate într-o abordare realistă din perspectivă practică, psihologică și religioasă.

Cauze, forme de manifestare, efecte, modalități sau sugestii de tratare fac obiectul fiecărui capitol.

Metodele de vindecare sunt simple, necostisitoare, la îndemâna oricui, se găsesc în fiecare din noi sau în lumea înconjurătoare: gândirea pozitivă, uitarea aspectelor neplăcute ale trecutului, plasarea gândurilor în viitor, alimentația corespunzătoare, exercițiul fizic, respirația profundă, baia de lumină, citirea de versete biblice, rugăciunea, respectarea zilelor de sărbătoare, speranța, viața activă, efectuarea de activități practice etc.

Cromatică copertei este și ea sugestivă pentru conținutul acesteia.

Trecerea treptată de la întunericul suferinței la lumina vindecării și a unei vieți normale poate fi asociată cu dispunerea pe verticală a culorilor de pe copertă: negru în partea de jos, cenușiul norilor la mijloc și spectrul luminos al soarelui în partea de sus sau altfel spus, pare a se parcurge un drum de purificare de la infern, la purgatoriu și la paradis.

Bine structurată, accesibilă, profundă și lămuritoare, cartea „Puterea speranței” este un adevărat îndrumător de prevenire și vindecare a unor afecțiuni specifice lumii contemporane, insistând asupra corelării lumii interioare cu cea exterioară, a individului uman cu Creatorul suprem.

Este o carte despre cădere și înălțare, despre suflet pentru suflet, despre viață pentru viață, despre obstacole și posibilități de depășire a lor pentru a putea supraviețui și trăi sănătos într-o lume a suferinței.

Ea se adresează cititorilor din orice loc de pe planetă, de orice vârstă și religie, indiferent de pregătire profesională și trebuie citită cu încredere, cu sufletul și mintea deschise pentru ca la sfârșitul lecturării ei să poți fi bine informat, fortificat sau chiar vindecat.

PLEDOARIE PENTRU LECTURĂ (III)

de Irimescu Alina

Atâta vreme cât nu ne-am pierdut încă sufletul mai putem ajunge, dacă alegem să o facem, la sufletul cărților, pentru că avem încă repere culturale, modele, personalități. Rămâne să alegem valoarea, magia, pitorescul și să ne lăsăm sufletele răsfățate, delectate, modelate, de puterea cărților. Nicolae Manolescu afirma: „De aici aș trage concluzia că a citi înseamnă a descoperi calea de acces la sufletul cărților. O cale dificilă și delicată, care ți se deschide pe neașteptate sau ți se

închide când ți-e lumea mai dragă. Orice cititor cunoaște gustul acestei experiențe. Nu poți citi oricând orice carte. Mai mult: n-o înțelege cu adevărat decât în anumite clipe privilegiate. Ca și oamenii, cărțile au enigmele și vicleniile lor. Crezi că le stăpânești, citindu-le, și, în realitate, ele se joacă cu tine, te ademenesc sau te resping, ți se dezvăluie sau ți se refuză, secrete, fermecătoare, cochete. Uneori ai impresia ce ele te citesc pe tine mult mai bine decât le poți citi tu

pe ele. Cărțile sunt psihologi mai profunzi decât oamenii. Și cum să nu tragem de aici încheierea că și ele au un suflet?”

Bibliografie:

¹ Manolescu, Nicolae, *Lectura pe înțelesul tuturor*, Editura Aula, Brașov, 2003.

² Cărtărescu, Mircea, *A patra inimă, în Care-i faza cu cititul?*, coord. Liviu Papadima, Editura Art, 2010.

³ Voinescu, Sever, *Soluția Paleologu la criza educației*, în *Dilema veche*, nr. 628, 3-9 martie 2016.

CONSIDERAȚII PRIVIND TERMENUL ȘI TOPONIMUL BREAZA FORMA MENTIS ȘI GENIUS LOCI (I)

Clio

de Mocanu Georgiana-Alexandra,
Mocanu Bogdan Ion, Banu Ana-Maria

Termenul de „breaz” / „brează” se referă la animalele marcate cu o pată albă pe bot. Acest termen are originea în numele care desemnează acea oiță „grozavă”, mai deosebită și mai năzdrăvană decât „suratele” ei din turmă (motivul animalului năzdrăvan fiind prezent și în balada Miorița). Deși există și alte explicații privind toponimul „Breaza” considerăm că acesta de origine pastorală este cel mai plauzibil.¹

Din punct de vedere al toponimiei deosebit de interesant este faptul că există pe teritoriul actual al României nu mai puțin de șapte „Breze”, răspândite în toate cele trei principale provincii istorice românești care, în continuare, vor fi localizate fiecare în parte pe județe, în conformitate cu actuala organizare administrativă a țării. În Muntenia există două „Breze” (una în județul Prahova și alta în județul Buzău), trei „Breze” în Transilvania (în județele Brașov, Bistrița-Năsăud și Mureș) și încă două în Moldova (în județele Suceava și Neamț).²

Muntenia are Breaza din județul Prahova – o stațiune balneo-climaterică vestită pentru portul specific nord-muntenesc și pentru aerul deosebit de curat similar cu cel al stațiunii elvețiene Davos. Urmează Breaza din județul Buzău care este o localitate situată la poalele dealului Istrița – piemont renumit pentru podgoriile sale, dar mai ales pentru Tezaurul de la Pietroasele, unul dintre cele mai mari tezaururi de aur și argint descoperite vreodată în lume.

În Oltenia de munte nu avem localități cu denumirea de Breaza, dar avem în schimb orașul Brezoi, situat pe râul Lotru, unul din afluenții Oltului din zona de defileu a acestuia.

În Transilvania apar o localitate ce poartă numele de Breaza, situată într-o frumoasă zonă colinară de

lângă orașul Reghin, în județul Mureș și o pitorească „Brează” în județul Bistrița-Năsăud, așezată la poalele Culmii submontane Breaza, din frumoasa țară a Lăpușului, care „culminează” cu Vârful Breaza, ce atinge cota de 974 metri. De menționat că mai există, tot în Transilvania, un vârf semeț cunoscut sub numele de Breaza la moșii din Apuseni, în apropiere de Zlatna, de 1121 metri. De asemenea, în Transilvania mai există o frumoasă și deosebită localitate Breaza și anume Breaza din Țara Făgărașului (localizată în județul Brașov), aflată la poalele Munților Făgăraș, străveche așezare cu frumoase tradiții pastorale românești, locul de obârșie, conform legendei, a descălecătorului și întemeietorului Țării Românești – misticul voievod Negru-Vodă.

Moldova, „țara dacilor liberi”, se mândrește și ea cu două „Breze”, ambele situate în proximitatea cursului râului care, conform legendei lui Dragoș-Vodă – descălecător din Țara Maramureșului, a și dat denumirea acestei provincii românești, a cărui teritoriu paradoxal nu a fost niciodată în componența vreunei provincii a Imperiului Roman. Una din cele două „Breze” moldave este satul Breaza, situat nu departe de locul în care Ștefan cel Mare și Sfânt a suferit în fața turcilor eșecul temporar de la Războieni pe Valea Albă (sat aflat actualmente în componența comunei Bărgăuani, din județul Neamț), iar

cealaltă „Brează” moldavă se găsește pe cursul apei Moldovei, dar mai în amonte, în frumoasa Bucovina. Este vorba de localitatea Breaza din județul Suceava, situată mai exact pe cursul pârâului omonim, afluent al Moldovei. După cum Bucovina este plină de bogății etnografice, tot așa de bogată este și această „Brează suceveană”. Breaza bucovineană mai este cunoscută și din însemnările scriitorului Iraclie Porumbescu, nimeni altul decât tatăl marelui compozitor patriot Ciprian Porumbescu.

Așadar avem șapte localități care poarta numele de Breaza pe teritoriul actual al României de care am pomenit mai înainte, dar trebuie precizat drept un aspect deosebit de interesant – faptul că mai există și o serie de localități cu denumiri derivate de la Breaza, precum și faptul că mai există „Breze” și în afara granițelor țării, în spații locuite din vechime de români. Despre „Brezele” din afara spațiului românesc actual vom reveni în următorul număr al revistei.

Bibliografie:

¹ „Curierul liceului”, Revista Colegiului Național „I.L. Caragiale”, Mai 2017, Ploiești, Unele considerații privind etimologia „Breaza”, pagina 17.

² „România, atlas turistic și rutier”, harta la scara 1:300.000, Vasile Dragomir, Grigore Toma, Petru Bulugu, Gheorghe Ciobanu, Editura „Flomarco”, București, 1993.

LAZĂR AVRAM, FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU LUMEA ȘI PROPRIA-I EXISTENȚĂ (III)

de Ion Bălu

Numeroase alte aforisme, construite pe serii sinestezice însoțesc evocarea. Profesorul de azi păstrează în suflet trăirile tactile percepute la intrarea în existență: „Simt mâna bunicii ajunsă între timp rouă și cântec de leagăn.” „Simt palma bunicului umezită de lacrima copilăriei...” Senzațiile gustative: „... gustul măceșului din Obârșia Hânțioii” – se împletesc cu sinestezii olfactive; „pita înflorită” cu sămânță de mac, scoasă de bunica din cuptor, umplea casa cu parfumul indelebil al pâinii calde: „Câtă iubire, Doamne, trebuie să fi fost și-n mâinile bunicii atunci când ne rupea pita aceea aburindă, abia scoasă din cuptor!”

Imaginile vizuale: „Văd ca acum trifoiul trecut sub coasă peste rădă-

cina clipei” – se alătură sinesteziilor auditive: „Aud răsuflarea tatei, clătinaându-se peste el, odată cu anotimpurile.” La fel de vii, astăzi, ca odinioară, sunt „sunetele unice” când „mugeau morocănoși boii bunicului.” Identic adâncă rămâne percepția elementelor: „... Încă mai păstrez sub geană aburul nebunesc de iarnă, din pădurea Ilvei.” Sau: „simt omătul copilăriei așezat pe sufletul meu!”

Epitetele, repetițiile, comparațiile spontane sau atent elaborate sugerează profunzimea trăirilor interioare. Adesea, privirile cad pe câte o antimetateză: „Lung, lung drumul dintre neputință și perfecțiune! Scurtă, scurtă calea dintre perfecțiune și neputință!”

„Taină măiereană”, ivită „la răspântiile lumii” – cum își caracterizează metaforic originile – Lazăr Avram își evocă în *Dincolo de semne*, existența individualizată Aforismele și însemnările dezvăluie trăirile sufletești ale unei personalități științifice și literare, întoarse spre sine și către lumea străbătută de-a lungul anilor; memorări așezate sub melancolica adiere a ireversibilității temporale: „... În amurg, nu mai suntem noi, ci poveștile din noi!”

Cartea unei vieți și viața unei cărți – *Dincolo de semne* își extrage substanța din mărturiile existenței umane și profesionale ale profesorului Lazăr Avram, amândouă proiectate pe spațiul temporal a două orânduiri sociale diferite!

Poezie

de Luminița Cojoacă

Lacrimi de umbră

Rodiile se trec precum ochiul trece
Pe pământ păcatul se întrece
Pașii albi ai vorbelor desculțe
Se înnoadă peste lacrimi multe

E întors păcatul lumea iar se uită
Îndelung adapă candela ascultă
Lacrimile albe peste morți se-ntorc
Lumânarea vie iese la raport

O lumină se aprinde peste deal
Soarele răsună peste mal
Vocile apuse candela suspină
Lacrimile cârnii îndelung adună

Lumânări de urmă

Pământul trăiește lumina aprinsă
Când îngeri păzesc semizei
Se-nalță privirea văpaia apasă
S-adapă în liniștea pașilor tăi.

Genunchii se-așază pe creste divine
Cu ochi lumânări plâng glia senină
În pașii femeii doar moartea strigase
Răsună aleasă să-și ceară iertare.
E roșie femeia doar glia răsună
Mirarea se coace târzie străbună
s-adapă de urmă și trage a moarte
pe cerul iertării doar visuri împarte.

Pe urmele conștiinței

Poveștile tresar printre cuvinte
La candela luminii de apoi
Miroase focul liniștea continuă
Din spatele cortinei după noi

Poveștile tresar peste morminte
În rândurile lumii de apoi
S-aprinde candela în foc târzie
Și focul luminat se stinge peste noi

E roșie lumina și negru untdelemnul
Zac roase în pământul cu noroi
În flacăra luminii de apoi
Strigă cuvântul noaptea legământul

De vorbă cu Întunericul

Pașii trec urma pe îndelete
Izvoarele când le miros
Se stinge lumina
Nici cerul nu pare prea aproape
Dumnezeu se uită la copiii lui
Cu toate puterile
Flăcările dacă se aprind
Se face lumină
Carnea nu se vindecă
Dacă nu este taiată
Cortina nu se ridică dacă e singura
Îngerii se dau de pomana dimineata
La pranz carnea se desface de mistere
Si masa de prânz se face cu bucățile alese
Așezate pe lespede
Ochii se limpezesc cu speranta
Rostul carni pe oase
Se înnoada la fiecare masa
Cu copiii aprinsi

Realitate permanentă

Lapte se desface de inger
Copiii morții plâng soarta alături
Flăcări și furtuni se face
Voința când e trezită dimineata devreme

Pașii morții nu lasă urme prin lume
Împart untdelemnul în rădăcină
De viață și scândură
Pământul să nu se întindă la umbră
Soarele nu îi face bine
Îl arde prea tare
Și fructele se coc peste puterile sale
De aceea e bine că pomenile să
Lase pământul să doarmă
Liniștea de veci netulburat
Când se trezește se uită la televizor
Îngerii să-i vadă cum îi vorbesc mesele
Să le aibă alături
Cum se candelă se pune la capul pământului
Cu speranța neasternută.

Dor fără inger

Piatră se desface din apă
Câinii vorbelor se trec
Pe spatele apei
Unși cu untdelemn și binefacere
Somnul nu se duce la biserică
Laptele nu se face din apă
Smântâna se împarte la morți
Să nu trezească ziua
Spatele pietrei nu se sparge
Niciodată dimineata
Prânzul e destinat îngerilor
Să nu treacă vorbele fără întuneric
Pe lumina
La apus de umbră
Șade Dumnezeu cu pomeni alături
Le numără să îi iasă
Morții la socoteală
Masa se face cu apă
Pomenile să nu
Treacă neobservate.

ȘI ALTE ADEVĂRURI DESPRE POEZIILE LUI VASILE MILITARU

de Olimpia Popescu

Esen

Am început cu „și” deoarece articolul meu se vrea o continuare a frumosului articol „Adevărul poeziei lui Vasile Militaru”, scris de sculptorul Adrian Niculae Radu și publicat în revistă „Curtea de la Argeș”, din luna februarie 2017. Cele ce urmează reprezintă, consider eu, adevăruri mai puțin cunoscute, iar unele versuri nu au mai putut fi descoperite după arderea bibliotecii poetului și confiscarea întregii sale averi. Atunci când toate familiile au fost obligate să distrugă orice carte scrisă de Vasile Militaru, deși, cele scrise între 1917 și 1930 s-au axat pe teme ca: ortodoxia, naționalism, înțelepciunea țaranului român, iar cele de după 23 august 1944 și până la arestarea sa în 1958 au fost poezii cu conținut religios; s-au pierdut multe din manuscrisele sale. Poetul, care era așa de apreciat și ale cărui versuri erau pe buzele multor cititori prin anii 1935-1939, fusese premiat de Academia română pentru „Psaltirea în versuri” și „Divina Zidire”

Deși am avut unele rețineri în scrierea prezentului articol după apariția Legii 217/2015, am prins curaj urmărind comentariile nefavorabile aspră ei făcute de Academicianul Eugen Simion, fost, 12 ani, președinte al Academiei Române și după ce am vizionat, pe internet, o splendidă recitare a poeziei „Eroul necunoscut” a lui Vasile Militaru, recitare relizată de către un elev al Liceului militar „Tudor Vladimirescu” din Craiova.

Toate necazurile lui Vasile Militaru au pornit de la faptul că el comenta prin toate mijloacele posibile abuzurile și tupeul noului regim instalat la 23 august 1944. Poetul ale cărui versuri se lipiseră așa de mult de sufletul unei mari mase de cititori, popularitatea și prețuirea de care se bucură atunci când aproape

fiecare familie avea pe noptieră un exemplar din cărțile lui, când unele cărți ale lui apăruseră, într-un interval relativ scurt, și în nouă ediții, nu numai că nu aderase la ideologia bolșevică, dar comenta nedreptățile și abuzurile care se făceau, iar lor, comuniștilor, celor instalați la conducerea țării, mai ales după 1946, le-ar fi fost de mare folos adeziunea să la noua ideologie. Îndurând, la cei 74 de ani, suferințe de neimaginat, el a spus: **„În poeziile mele niciodată nu va rimă poporul cu tractorul”**. Numai așa se explică de ce după 15 ani de la instaurarea regimului comunist, organele de represiune de atunci, deși îl mai arestaseră pentru perioade mai scurte, s-au hotărât să-l condamne la 42 de ani de închisoare. Abia după 15 ani, regimul instalat la 23 august 1944, și-a adus aminte că mai poate crește gradul de frică al populației prin arestarea unor personalități ale culturii române.

În articolul de la care pornesc observațiile mele, se spune că Vasile Militaru a decedat la 18 ani după pronunțarea sentinței. Nu este acesta Adevărul. Ultima arestarea a lui a fost în ianuarie 1959, iar sentința s-a pronunțat în iunie 1959. După spusele deținuților care au asistat la decesul său, în celulă în care fusese dus să-și dea ultima suflare, a decedat la Ocnele Mari, la trei săptămâni după pronunțarea sentinței. Totul este plauzibil deoarece la arestare avea 74 de ani. După chinurile suferite și după confiscarea averii strânse de un copil sărac, pornit doar cu patru clase primare de la țară și care în versuri spune despre mamă care a venit să-și vadă odorul, *„astăzi domn cu multă carte”* și *„Înăuntru casei mele câtă brumă am adunat/ Dă prilej bietei bătrane să se creadă într-un palat/Nu-ndrăsește nici să intre, cu opincile-n picioare/ și cu grijă calcă doar pe alături de*

covoare/, „brumă” care a fost arsă, distrusă sau confiscată, iar Vasile Militaru, cu o sfântă resemnare a spus: **„Dacă am pierdut averi și ranguri, dar nu am pierdut credința în Dumnezeu, nu am pierdut nimic”**.

Aproape fiecare dintre noi a participat la o petrecere, mai mult sau mai puțin selectă, unde un participant, mai mult sau mai puțin talentat, și-a încercat puterile de a cânta: *A venit aseară mamă din satucu-i de departe/Să mai vadă pe fecioru-i astăzi domn cu multă carte* versuri din poezia „Mama”, scrisă de Vasile Militaru. Ceea ce se știe mai puțin despre această poezie, este că, timp de peste 50 de ani, pentru că nu o puteau interzice, s-a lansat și întreținut zvonul că ea aparține lui George Coșbuc. Adevărul este că după ce, Vasile Militaru a fost descoperit de Vlahuță și recomandat lui Delavrancea și Duiliu Zamfirescu, cel care l-a apreciat în mod deosebit și s-a împrietenit cu el a fost **George Enescu**, încât poezia lui, „Mama”, de când s-a publicat prima dată sub titlu a avut mențiunea, „Dedic această poezie

Doamne, cugetele mele fă-le norii ce s-adapă
Din văzduhurile-Ți nalte cu Dumnezeiască apă,
Ca, prin ploaia lor, în urmă, din rodirea cea de mâine,
Celora „flămânzi cu duhul” să le dea dorita pâine;
Să slăvească toți nu norii scuturând cereasca rouă,
Ci pe Dumnezeu Cel Vespnic, Care i-a făcut să plouă!

Vasile Militaru

prietenului meu George Enescu". Văzând această dedicație, George Enescu, imedia a pus textul respectiv pe note și numai așa se explică frumusețea melodiei. Deci melodia pe care șanț puse versurile din poezia "Mama" scrisă de Vasile Militaru este compusă de George Enescu

În mai multe ediții ale poeziilor sale nu am găsit o strofă a acestei poezii, prezentă însă în primele ediții. Deoarece în acești 50 de ani, în care poezia se cântă, fără a se menționa autorii textului și melodiei, nu trebuia să știm de „pogoane”, „proprietate”, de averi moștenite, și se combăteau” tendințele de inavutire”, strofă *Tu odorul mării, în urmă, să te aduni cu frații acasă/Să împarti agoniseala de pe urma lui rămasă. /Lui Codin să-i dai pământul de la moară și cu via/Vacă și-un pogon de luncă, măică, sa le ia Măria/Lui Mitrus să-i dai zăvoiul, de răchite, dintre paraie/Carul, boii și cu plugul să le dai lui Nicolae/Iară tu că mai cu stare, decât frații ziși pe nume/Să iei casă-n care ție ți-a fost drag să vii pe lume,*” a fost omisă din variantele în care poezia a circulat mai mult oral.

Se știe că marele matematician român Dimitrie Pompei s-a implicat, alături de Simion Stoilow și Dan Barbilian (poetul Ion Barbu), în Primul război Mondial, întrerupându-și studiile și fiind concentrați. Dimitrie Pompei a făcut parte din delegația care trebuia să meargă prin Rusia și țările scandinave să ajungă în Franța și să fie primiți de președintele Poicare. Au ajuns dar cu o întârziere de peste un an. În acest timp, o luptătoare deosebită pentru sprijinirea trupelor române, îndeosebi a prizonierilor români din lagărele nemțești din București a fost însă soția sa, Aristia Pompei. În 1919, Aristia Pompei împrună cu cele două fiice născute în Franța, pe lângă faptul că a sprijinit prizonierii să fugă din lagăre, și să se alăture frontului din Moldova, a scris o carte cu titlul „*Calendarul de războiu al ostașilor romani*”.

În această carte, pe lângă cuvântul introductiv al Reginei Maria este inclusă și o frumoasă poezie a lui Vasile Militaru cu titlul „*În armistițiu*” și datată 8 decembrie 1917. Se știe că, începând din Noiembrie 1917, datorită debandadei din trupele rusești, ca și altor factori, România și aliații săi au încheiat cu trupele germane și aliații ei un armistițiu, astfel că soldații români nu puteau să-și viziteze familiile, dacă acestea erau în spațiile ocupate de trupele germane. Poezia redă absurdul acestei situații, starea dramatică a familiilor din zonele ocupate, iar unele imagini din poezie sunt deosebit de plastice, comparațiile înfiorând până la lacrimi. Nici această poezie nu am găsit-o în edițiile pe care le-am consultat. Cartea pe care am nominalizat-o mai sus nu este nici la Biblioteca Academiei Române. I-am oferit eu acesteia o copie după exemplarul meu. Voi reda câteva dintre strofele poeziei subliniind cu litere italice expresiile care pe mine m-au impresionat cel mai mult. Iarnă 1917-1918 a fost perioadă de armistițiu.

Ninge.... fulgii de zăpadă cad din slavă lin și drept,

Iar rețelele de sarmă par *otgoane lungi de vată*

În tranșee, de trei zile, nu mai geme nici un piept,

Dar nu-i piept ca să nu geamă mai amar ca astă dată...

De trei zile tăce tunul și cu el văzduhul tace...

Adâncit în visuri line parcă doarme tot pământul

Iar zăpada așternută pare-un steag imens de pace.

După ce prezintă felul în care soldatul Toader Grui își privește, din cealaltă parte a frontului, căsuță cu trei ploi la poartă, în care știe că-și are soția și copiii, spune despre aceștia că „*Parcă ar fi -albiți de zile-trei moșnegi uitați de soartă/, iar din coșul casei iese „Tramba fumului subțire ce se-nalță lin spre cer*”. După în-

mormântarea soției, înmormântarea pe care o privește, din cealaltă parte a frontului, unde îl surprisese armistițiul, ca o stană de piatră, și ca o statuie a durerii scrie: „Iar pe gardu-i – val de doliu – s-a lăsat stol de ciori”. Când se gândește la copiii lui rămași acum fără mamă, fără tată, poetul scrie versul: „S-au culcat pe-un pat alături, înveliți de umbră serii”.

George Călinescu recunoaște succesul imens al poetului, dar spune despre el că este „facil”. Poate mai nimerit era termenul de accesibil, recunoscând că este mai numeroasă masa celor ce au nevoie de accesibilitatea unor poezii, față de cea a celor care înțeleg o poezie simbolistă. Ce frumoase ar fi versurile: „*De-ai veni pe-aici odată ai vedea că am o țară/Ca un fagure de miere strâns din flori de primăvară/Ape line o sărută cu blândețe de nespus/...Munți cu crește de aramă-i țin cunună spre apus/*”, într-o carte de lectură pentru clasele I-IV. Oare e nevoie de curaj pentru a trece aceste versuri chiar în manualele școlare?

Cartea scrisă de Aristia Pompei prezintă și imagini din lagărele Starlsund (Germania), lagăr în care a stat aproape doi ani și scriitorul Gh. Brăescu și Haskovo (Bulgaria). Aș fi bucuroasă dacă și alte persoane mi-ar semnală prezența acestei frumoase cărți, scrisă de Aristia Pompei (fostă învățătoare în Ploiești), care este o mărturie despre Marele Nostru Război.

FOCȘANII LA 1909-1912 (XIII) *de Constantin Dobrescu*

Clio

Devenisem bun prieten cu fata și protectorul ei. Într-o noapte, la ora două, îi spun hotărât: - Lența, mai am trei-patru ore, eu mă odihnesc la tine. Tu nu mai faci nimic. Cheam-o pe tanti la mine. Îi spun și ei: - Eu mă culc la ea în fiecare noapte. Tu să nu-i faci obiecțiuni fetei. Eu sunt aici la ordinul tuturor și răspund de orice se întâmplă până la ora șase dimineața. Ea îmi spune: - Îmi pare bine că ți-ai găsit fata, îmi face cinste acest lucru. Fata, de la ora douăsprezece -unu este a dumneavoastră. Somnișor bun! Și pleacă. Afară era întuneric, frig și bătea un vânt rece. Eu intru în odaie, trag cizmele, mă dezbrac. Îmi dă o cămașă de noapte, mă spăl pe picioare și mă lungesc pe pat. Era o curățenie exemplară. Cald în casă, dar nu pot să dorm, mă zbat ca peștele pe uscat. Lența mă întreabă: -Ce ai? Eu îi cer sticla cu odicolon, dau pe mine, dau și pe ea, și pe pat, dar n-am închis ochii până la ziuă. Îmi ziceam: -Cum să dorm în patul acesta, în care a petrecut această fată, în desfrâul ei, atâtea nopți. N-am dormit deloc în acea noapte și cu greu m-am putut obișnui în alte nopți, fără a-i face nimic omenesc. Dormeam liniștiți amândoi, ca doi frățiori. Surprinsă de acest fapt, fata, într-o noapte, mă întreabă: -Ce, dumneata nu ești om, ori nu-ți place de mine? Eu îi destăinui tot secretul. Ea îmi spune, am auzit și eu de așa ceva, dar nu am crezut. O singură persoană, de când sunt aici, mi-a plătit, dar nu a putut face nimic. Acum, și dumneata! Vom vedea mai pe urmă! Eu am rugat-o să nu spună la nimeni, nimic, să nu mă fac de rușinea tuturor. Ea plângea de multe ori de nenorocirea ei, eu eram îndurerat de mine, că nu sunt om întreg, bărbat!

Viața schimbată. După ploaie și furtună, mai vine și vreme bună.

Era prin luna aprilie 1912. Afară, cald și frumos. Pomii începuseră a înverzi, iar florile în grădini erau în toiul lor. Păsările începuseră și ele a cânta. Se apropia sărbătoarea Paștelui.

Când vin într-o seară, Lența ședea pe un scaun afară, în balcon. Mă vede și începe să plângă și-mi spune: -Vai de viața mea aici, sunt închisă ca într-o colivie, nu pot să plec, cel puțin o dată pe lună, să mai văd orașul. Să fiu și eu liberă, să respir în voie aerul dulce al vieții! Eu îi promit că voi face totul ca să-i împlinesc dorința. Vei merge cu mine când poștești. Aranjez eu lucrurile. Am nevoie și eu de prezența ta în oraș. Urmăresc două lucruri, îți voi spune atunci!

Într-o seară frumoasă, la ora zece, o cer patroanei. - Răspunzi dumneata, dacă se întâmplă ceva cu ea! - Pe răspunderea mea! Se îmbracă cochet și plecăm. Dăm o tură prin centru, apoi o duc și o dau în primire madamei de la Hotel Central. Eu plec și-mi fac obișnuita inspecție. La douăsprezece și jumătate sosesc îndărăt. Mergem în centru, ajungem la Teatrul Pastia. Tocmai era ieșirea (spectatorilor). Văd pe cine căutam, o ordonanță cu domnișoara colonel X. Îl opresc și-i cer biletul (de voie, de ieșire în oraș) permanent, ce-l avea. Eu i-am luat numărul. Îl aveam și eu în registru, că era ștampila Comendurii pieții pe bilet. -Liber, camarade, îi zic. Îi spun Lenții: -I-ai fixat pe amândoi? -Da, îmi răspunde. -Eu am ordin să urmăresc purtările fetei. Nu am timp de așa ceva. Tu poți mai ușor și singură, de la ora opt seara, până la douăsprezece-unu noaptea să urmărești ce fac, unde se duc. Cu comisarul de moravuri, aranjez eu pentru tine. Trec două trei săptămâni. Fata colonelului era bine filată acum și de mine și de comisar. Fata s-a împrietenit cu Lența, care lucra pentru mine. Și cade în plasă, la Hotel Central, unde se întâlnise cu ordonanța colonelului, îmbrăcat civil. I se dă telefon colonelului. Vine imediat și o prinde în flagrant delict. Mi-l aduce pe ordonanță la Comenduirea pieții. Colonelul să înnebunească, găsindu-i pe amândoi. Bate și pe ordonanță și pe fată! Scandal mare! Comisarul arestează pe ordonanță pentru că era îmbrăcat civil. Patru-

le nu mai erau în oraș, se retrăsese ră la ora unu noaptea. Eu vin acolo, dar nu mă arăt. Colonelul își ia fata acasă. A doua zi, tot orașul a aflat. Dimineața mi-l aduce pe ordonanță la Comenduirea pieții. Eu îl bag la arest. Când vine domnul maior Miclescu, îl scot și îl cercetează. Ordonanța declară totul, de când trăiesc amândoi și cum a îndrăznit să facă așa ceva cu fata colonelului. A spus că, după două săptămâni de la începerea serviciului în casa coloneului, ea nu l-a lăsat în pace. - **Mi-a fost frică la început, dar ce era să fac, nu scăpam de ea.** - Dar la Hotel ce-ai căutat? -Ea m-a dus, ea a plătit. Eram mai în largul nostru, acasă mai sunt trei ordonanțe și bătea la ochi, rar când puteam face ceva! - Acum, domnul colonel te împușcă, îi spune maiorul. -Să trăiți, domnule maior, eu nu sunt vinovat, sunt om, nu am avut ce face!

Cazul acesta s-a adus la cunoștința domnului general Hârjeu, comandantul Diviziei a 6-a. Atunci am primit ordin de a-l trimite la Închisoarea Garda Pieței. Înainte de a-l trimite, vin și fetele d-lui general Hârjeu să-l vadă, una de 18 ani, cealaltă de 20. Le-a plăcut, era băiat cu chip frumos și roșcovan la față. Și ele aveau altă parte!

Trece o săptămână. Fata nu-l mai vede pe George al ei. Zbucium și chin pe ea. Cu maică-sa nu mai vorbește, pe tatăl ei, colonelul, nici nu mai voia să-l vadă! Slăbește de dorul lui George și plânge mereu. Nimic nu-i bun în fața ei, refuză de multe ori și mâncarea, se agită mereu și nu-i vine a sta locului. Văzând purtările ei, maică-sa o întreabă, care-i cauza. Fata îi spune hotărât: -Dacă nu mi-l aduceți pe George, eu mă sinucid! Nu-mi trebuie averea voastră, nici rangul vostru. Puteți să nu mă mai socotiți fiica voastră. Faceți ce vreți și pleacă din curte, glonț pe stradă. Doamna colonel începe a plânge și trimite o ordonanță după ea. Apoi telefonează colonelului la Regimentul 11 Artilerie. Acesta cere de urgență trăsura regimentului, se urcă

în ea și pleacă acasă. Fata trecuse prin fața Regimentului 11 Artilerie și se dusese la Regimentul 10 Putna, unde era închisoarea garnizoanei. Vrea să intre, dar santinela din față o oprește. Cheamă sergentul șef de post. Îi spune. Acesta anunță pe ofițerul de serviciu. Vine și acesta, iar fata îi spune și lui pentru ce a venit. Ofițerul se scuză: -Domnișoară, nu vă cunosc și nu pot să vă dau voie să vorbiți cu el. Atunci domnișoara zice: - Anunță acum, imediat, pe domnul colonel, comandant al Regimentului 10 Putna. Acesta o cunoștea personal, știa că este fata colonelului Palade. O cheamă la el. Ea îi spune: -Vreau să-l văd pe ordonanța noastră! - Așteptați puțin! Și colonelul Arthur Văitoianu telefonează la Regimentul 11 Artilerie, colonelului Palade. I se răspunde că acesta este acasă. Telefonează acasă și vorbește cu doamna colonel Palade.

Vine tatăl fetei, colonelul, la 10 Putna și dă de fiica lui în cabinetul colonelului Arthur Văitoianu. Fiica îi spune deschis, hotărât, fără frică: -Papa, dacă nu-i dai drumul lui George, eu peste-un ceas sunt moartă. Nu-mi trebuie nimic de la voi. Asta-i soarta mea! Când o aud, amândoi coloneii rămân îngroziți. Trimit să-l aducă de la închisoare pe George. Când îl vede, fata cade jos, leșinată! Colonelul exclamă: -Ce mi-ai făcut băiete, ce mi-ai făcut! El tremură de frică și nu scoate nici un cuvânt. E trimis înapoi la arest. Peste jumătate de ceas, după ce i se fac frecții și i se dă cu eter la nas, fata își revine. A doua zi, au fost nevoiți să-l scoată și pe el de la închisoare. I-au trimis pe amândoi la moșia, ce avea colonelul Palade, lăsându-i să trăiască amândoi fericiți. Peste trei luni, domnul și doamna colonel au avut un nou soset pe lume, un nepotel frumos, bucuria familiei. Tinerii nu căutau în dragostea lor, nici rang, nici avere, ci doreau să trăiască liberi, în pace și dragoste nefățarnică. Fericiți sunt cei, care pot pași de-a lungul acestei căi, cu sufletul tare și inimă curată, învingând greutățile și stând dreți, chiar și sub cea mai grea povară. Cu răbdare și chibzuință, învingi orice obstacol îți stă în cale.

Aplanarea unui conflict în centru.

Prin luna lui mai 1912, o delegație de ostași, în număr de șapte, au fost trimiși de la regimentul lor de grăniceri, la București. Sergentul, șeful lor, fiind din apropiere de Focșani, a făcut, cu ei, un mic popas în Focșani ducându-i la o prăvălie. Aici au luat câte o gustare și apoi el, luându-și un camarad, a plecat acasă. Ceilalți cinci au rămas în prăvălie. S-au apucat de chef. Întrecând măsura, au început a face scandal, trăgând și cu arma în podeaua prăvăliei. Negustorul, văzând că n-o scoate la capăt cu ei, a chemat poliția. A venit un comisar însoțit de doi sergenți de oraș. Când i-au văzut, cei cinci s-au îndârjit și mai rău. E anunțată Comenduirea pieței. Domnul maior tocmai era în birou, la ora 12 și jumătate, ziua. Îmi dă ordin: -Du-te Pâslarule imediat și liniștește-i! Vin și eu, mai pe urmă!

Iau o bicicletă și ajung imediat la ei. Când m-au văzut, îmi spun: -A, tu ești de la Comenduirea pieței, prostești milităria, nu ești ca noi în pericol, zi și noapte, pe zonă. -Măi, camarazi, le spun, fiți liniștiți. Plătiți negustorului ce-ați consumat și plecați în misiunea voastră, ca oameni cuminți. -Noi nu plecăm de aici, bem și mâncăm până vine sergentul nostru. Acesta le fu răspunsul. Și trag un foc de armă în podea. S-a strâns lume multă. Comisarului, i-au mai venit doi sergenți. Eu ies afară. Negustorul, de frică, era prin curte. Vine și domnul maior. Îi raportează cazul. El atunci, cere Regimentului 10 Putna să trimită 12 soldați cu un sergent echipați cu arme și cartușe. Vin aceștia. Era ora două după amiază. Maiorul îmi ordonă: -Pâslarule procedeați cu cap și legal! Atunci, însoțit de ostașii cu baioneta la armă, intru și le spun: - Acum, sunteți ai mei! Fiți cuminți! Le iau armele. Îi scot afară, iar ranițele lor le pun într-o trăsură. Deabia i-au dus la Comenduire, fiind beți! Îi bag la răcoare, să-și revină. La ora șase după amiază, vine și sergentul lor, cu ostașul ce plecase cu el. Mi-i aduce patrula. Când își vede ostașii în halul acela - ei dormeau - își pune mâinile în cap de necaz! Eu îl liniștesc: -Vine domnul maior mâine și vă dă drumul, după ce facem ancheta. Dumneata mergi cu mine la

negustor, să vedem ce pretenții are, ce stricăciuni s-au făcut. Luăm o declarație a lui. Eu cred că nu o să aibă mari pretenții, e om cumsecade! Așa a și fost. Mi-a dat declarația că renunță la orice pretenție și-i bucuros că nu s-a întâmplat nici o nenorocire în prăvălia lui.

A doua zi, ora raportului. Aduc sergentul grănicerilor. Îl întreabă, maiorul: - Pentru ce ai lăsat ostașii fără stăpân? Ai aflat ce-au făcut, nemernicule? De aceea te-a făcut regimentul tău sergent, ca să ai grija lor. Îi trage două palme. Brigadierul îi aduce și pe cei cinci ostași. -Ce-ați făcut, mă, ieri? -Nu știm! Le dă câte patru vine de bou la popou, de fiecare. -Ați luat situația lor, a fiecăruia? -Da, domnule maior! -Dă-le drumul să plece, Pâslarule! Și-au luat ranițele, armele, au venit în fața maiorului, au făcut front și au zis: -Să trăiți, domnule maior. El le-a spus: -Să nu mai faceți așa ceva! Și au plecat.

O întâmplare neașteptată a Lenței.

Era în toilul verii, prin iunie. Lența era acum liberă oricând de a ieși în oraș. Într-o zi se plimba prin grădina publică din Focșani. Se așează pe o bancă. Lângă ea, la puțin timp, se așează o doamnă. La puțin timp, vine și o bonă cu căruciorul și copilul doamnei.

Stând împreună, fac cunoștință și discută câte ceva. Lența i-a spus doamnei, că șade la o mătușă a ei, până se liberează soțul ei din armată, el e acum la Comenduirea pieței. Mai are patru luni de armată și vom trăi iarăși împreună, în căminul nostru conjugal. La ora 12 și jumătate, vine soțul doamnei cu trăsura lor boierească să-și ia soția cu copilul și bona. Dar fiindcă doamna o invitase pe Lența să ia masa împreună, au plecat amândouă cu trăsura acasă, rămânând soțul cu bona și copilul pentru al doilea transport cu trăsura. Bogata doamnă i-a istorisit Lenței, cu sinceritate, că ea, de la naștere, a rămas suferindă și nu mai are contact cu soțul ei. -Aș dori o fată tânără ca dumneata să mă înlocuiască, până ce mă fac bine. Îți dau tot ce-ți trebuie, și cameră în curtea mea, numai soțul meu să nu sufere. Lența i-a răspuns: -Îi voi povesti soțului meu. Nu promit, nu știu dacă va admite așa ceva.

continuare în numărul viitor

SĂLI DE SPECTACOLE PLOIEȘTENE (XI) de Constantin Dobrescu

În ziua de 9 decembrie 1936, elevii din ciclul superior al Liceului „Sfinții Petru și Pavel” s-au deplasat la cinema „Scala” însoțiți de profesorii lor, unde au vizionat filmul OERT „o frumoasă realizare artistică, care scoate în evidență momentele principale din educația tineretului prin străjerism. O parte a filmului arată activitatea de străjer a Marelui Voievod Mihai prin munții Bucovinei și în preajma lăcașurilor sfinte ale mănăstirilor voievodale.”

În momentul în care la Cinema „Scala” a fost programată în luna decembrie 1936 prezentarea pentru elevii școlilor secundare din Ploiești a celor dintâi filme realizate de Oficiul Național de Turism, cu concursul Casei de film Tosis, cu scop de propagandă, elevii de la Liceul „Sfinții Petru și Pavel” au vizionat filmele „Generația de mâine”, care prezintă scene din educația străjerilor și cu serbarea tineretului de la 8 iunie și „Colțuri din România” cu peisaje și oameni pitorești din întreaga țară și „Bucureștii”, film de propagandă turistică pentru prezentarea capitalei țării noastre.

Toate aceste filme „au fost realizare de tânărul regizor al Oficiului național de turism”, Paul Călinescu.

În ziua de 2 martie 1946, s-a prezentat la „Scala” poemul dramatic „Trandafirii roșii” al scriitorului transilvănean Zaharia Bârsan, de către elevele liceului „Despina Doamna”, în cadrul acțiunii de strângere de fonduri pentru reconstrucția liceului, în cadrul lunii liceului „Despina Doamna”.

Reprezentarea a urmat lucrărilor Congresului fostelor eleve ale liceului „Despina Doamna”.

O emoționantă și pertinentă prezentare a spectacolului a făcut-o profesorul Gh. V. Milica. Acesta afirma că „elevele liceului au oferit publicului ploieștean un spectacol la înălțimea marilor realizări dramatice efectuate de specialiștii domeniului”, după cum consemnează ziarul „Presa” din 11 martie 1946.

În ziua de 19 noiembrie 1939, la sala „Scala”, Frontul Renașterii Naționale Prahova a organizat o mare adunare comercială și industrială, care a fost prezidată de C. Giurescu, ministru al Frontului Renașterii Naționale.

La sala „Scala”, în ziua de 15 martie 1936, prof. univ. Andrei Rădulescu a prezentat în fața a 500 de persoane „mulți magistrați și intelectuali din localitate”, conferința despre „Influența italiană în redeșteptarea conștiinței noastre naționale”, după cum informa ziarul „Ecoul Prahovei” din 16 martie 1936.

Pe toată durata sejurului lui Andrei Rădulescu la Ploiești acesta a fost însoțit de senatorul C. Ceruleanu și de comitetul coloniei italiene și de ministrul Italiei la București, care au audiat și conferința.

Raportul nr. 1118 al Chesturii Poliției Ploiești din acea zi, înaintat Diviziei a XIII-a Ploiești menționa că Andrei Rădulescu „a vorbit dovedind cu materie, că cultura pe care o au cea mai mare parte din bărbații de stat ai țării noastre este din Italia, iar din veacul al XVII-lea suntem complet orientați de la maica Roma în toate problemele de drept Roman și din punct de vedere al civilizației.”

Atât profesorii, cât și elevii Liceului „Sfinții Petru și Pavel” erau îndemnați să participe la acțiuni culturale organizate de alte instituții.

La cinema „Scala”, a avut loc în ziua de 19 noiembrie 1939 o adunare publică profesională sub președenția lui Constantin Giurescu, ministru FRN.

Astfel, în ziua de 2 martie 1947, aceștia au participat la redeschiderea cursurilor Universității libere și populare care a avut loc la sala „Scala” sub auspiciile Fundației Regale.

Cu această ocazie, Andrei Rădulescu, președintele Academiei Române a conferențiat timp de două ore în prezența a 600 de persoane despre „Cunoașterea județului nostru.” Au fost de față dr. V. Dumitriu prefectul județului Prahova, prof. Cojocaru, secretarul general al Fundațiilor Regale, și profesorii D. Munteanu-Râmnic și C. Popescu-Gruia.

În ziua de 14 iulie 1945 la sala „Scala” liberalii ploieșteni au sărbătorit Ziua Națională a Franței.

Prof. I. Grigore ajutor de primar al municipiului Ploiești a arătat „ce simbolizează pentru lumea întreagă luarea Bastiliei.”

La rândul său, dr. Bucur Postelnicescu face o expunere asupra condițiilor economice și politice premer-

gătoare zilei de 14 iulie 1789 și redă interesante amănunte asupra cuceririi fortăreței Bastiliei.

Despre spiritualitatea Franței în legătură cu 14 iulie 1789 a vorbit și prof. Gh. I. Ghidu, iar despre spiritul juridic a vorbit av. G. Neagoe.

La această manifestare a participat și av. Victor Nicolau, secretar general la Ministerul Industriei și Comerțului, care, în cuvântul său, abordează contribuția Franței la construcția României Modern și dă expresie sentimentelor de recunoștință față de poporul francez.

În ziua de 12 martie 1946, Ploieștiul a fost vizitat de către o delegație a Femeilor Sovietice însoțită de reprezentante de la C.G.M.

La Gara de Sud, delegația sovietică a fost primită de un grup al Federației Femeilor Democate din Ploiești și de reprezentanții autorităților în frunte cu dr. V. Dimitriu, prefectul județului Prahova, GH. Vidrascu, primarul Ploieștiului și chestor N. Marinescu.

Reprezentantele femeilor sovietice au vizitat apoi sediul UFRR și fabricile „Astra-Română” și „Dorobanțul”, după-amiază a urmat „un meeting popular” la sala „Scala”.

După prezentarea făcută de Elena Livezeanu, delegația sovietică a fost salutăată de Constantinescu din partea Apărării Patriotice.

Sera Paraschiva în numele femeilor sindicaliste a salutat delegația oaspete. Cioroiu-Răducanu reprezentând femeile ortodoxe, Bălăceanu din partea UFAR, Sofia Exher în numele femeilor maghiare, Sevastu din partea Comitetului Executiv al Federației Femeilor Democate, Janeta Safir, fosta soție a lui I.C. Frimu, în numele UFM și C. Mănescu din partea sindicatelor, au mai adus salutul lor oaspetelor.

La final, a luat cuvântul Ecaterina Leonteva, prof. univ. la Universitatea din Moscova, care a mulțumit călduros pentru primirea făcută la Ploiești.

A urmat apoi un program de dansuri naționale executate de elevele de la Liceul „Despina Doamna” după cum menționează ziarul „Presa” din 15 martie 1946.

DOMNITORUL ALEXANDRU IOAN CUZA ÎN DRUM SPRE CAPITALA ȚĂRII (IV)

de Constantin Dobrescu

Ploieștenii au continuat să omagieze pe Alexandru Ioan Cuza. Așa de pildă la 7 aprilie 1869, prefectura județului Prahova invita conducerea Liceului de băieți (Sfinții Petru și Pavel"-n.n.) ca împreună cu „tot corpul profesoral să serbeze cu toată solemnitătea ziua de naștere a domnitorului Alexandru Ioan Cuza.”³⁵

Prețuirea ploieștenilor față de domnitorul Alexandru Ioan Cuza s-a manifestat și atunci când au dorit ridicarea unui monument în orașul nostru. Un grup de inițiativă sub președenția doctorului D. Vasiliu a purces la treabă, solicitând prefecturii Prahova suma de 1.500 lei. Prefectura județului Prahova nu întârzie a comunica Comitetului de inițiativă că pune la dispoziție suma de 500 lei, urmând ca cea de 1.000 lei să fie luată din bugetul anului următor.³⁶

Locuitorii județului Prahova au răspuns în anul 1906 Comitetului de inițiativă de baterea medaliei comemorative „Cuza Vodă”, cumpărând multe medalii și colectând sume de bani în acest scop apreciind că „această frumoasă medalie comemorează cele mai mari acte patriotice ale acestui domn.”³⁷

Județul Prahova participă cu sume de bani pentru monumental lui Cuza, care avea să se ridice la Iași, iar o delegație de țărani prahoveni participă la festivitățile omagiale de dezvelire a monumentului.

În fondul prefectura județului Prahova sunt decizii, rapoarte privitoare la deschiderea unui credit suplimentar în sumă de 300 de lei, pentru acoperirea costului coroanei depuse de țărani prahoveni la dezvelirea monumentului marelui domnitor Alexandru Ioan Cuza, ce a avut loc la 27 mai 1912. Coroana era executată din „foi de stejar și spic de grâu”³⁸. Tot cu acest prilej, prefectura județului Prahova a executat la firma „La Palmiera” 35 de cocarde pentru delegații prahoveni care au luat parte la inaugurarea monumentului lui Cuza Vodă la Iași.³⁹

Locuitorii județului Prahova își manifestau acordul față de măsurile întreprinse de domnitor, își exprimau opiniile și recunoștința față de acesta. Sunt în depozitele filialei rapoartele municipalității Ploiești, ale administrației districtului Prahova, ale comisiilor târgurilor Câmpina, Vălenii de Munte, Urlați, prin care se exprimă „recunoștința și felicită pe Măria Sa și Guvern pentru construirea drumului de fier” în toată întinderea României Unite „și înființarea Băncii de circulație și scont”, apreciind aceste măsuri ca „un însemnat fapt patriotic ce va contribui mult la prosperitatea populației țării”⁴⁰.

Referindu-se la aceste măsuri întreprinse de Guvernul Măriei Sale, rapoartele comisiilor târgurilor Vălenii de Munte și Câmpina con-

semnau: „împărtășind domnilor orășeni și acestui târg însemnatul fapt patriotic al Guvernului Măriei Sale, domnitorul, cu concesiunea drumurilor de fier la două companii solide în toată întinderea României Unite și concesiunea de Bancă de circulație și scont, și-au exprimat opinia și recunoștința pentru Guvern, mărturisind că un asemenea fapt contribuie la prosperitatea României, prin dezvoltarea sorgintelor sale de viață, rămânând într-o voce unanimă rugători către Providență, pentru îndelungata viață a Măriei Sale, domnitorul, ca să consolideze Statul Român, cum și pentru durată Cabinetului actual a repetat asemenea fapte întregii națiuni.”⁴¹

Luptători neobosiți pentru unitate și independență, prahovenii rămân în anii următori în primele rânduri ale acestei lupte, înscriind în cartea de aur a istoriei poporului roman pagini nemuritoare.

Note:

³⁵ Arh. Naț. Prahova, fondul Liceul „Sfinții Petru și Pavel” Ploiești, dosar 3/1859, vol. V

³⁶ Ibidem, Prefectura Prahova, dosar 16/1921, f.1-2

³⁷ Ibidem 4/1906, F.158-159

³⁸ Ibidem 15/1912, F.9-13

³⁹ Ibidem

⁴⁰ Ibidem 30/1863, F.148-149

⁴¹ Ibidem, f.165, 172

SĂLI DE SPECTACOLE PLOIEȘTENE (XI)

de Constantin Dobrescu

continuare din pagina 25

La sala „Scala” în ziua de 6 aprilie 1947, dr. Mircea Bottez fost primar al Ploieștiului a conferențiat despre „Evoluția și progresele medicinei”. A urmat un program artistic oferit de Cercul Arlus al Primăriei Ploiești, după cum informează ziarul „Presa” din 7 aprilie 1947.

Societatea „Amicii Franței-General Bethelot” și-a reluat activitatea întreruptă de război în ziua de 15 august 1945 la sala „Scala”, unde au fost prezentate „două filme documentare de mare actualitate, aduse special de dl. Ministru al Franței J.L. Paul Boncour, după care Corul Căminului Cultural Marele Voevod Mihai din Ploiești va prezenta un spectacol artistic.”

În ziua de 3 februarie 1946, a avut loc la sala „Scala” Congresul Organizației de Femei Liberale din Prahova.

În ziua de 29 ianuarie 1947, la „Scala” se joacă piesa „Invitație la vals”, după celebrul roman cu același nume de Mihai Drumeș, cu o distribuție senzațională, în frunte cu Aurel Athanasescu de la Teatrul Național.

La Ploiești a venit să conferențieze și scriitorul și poetul Tudor Arghezi. Astfel, în ziua de 10 martie 1946 invitat de Asociația ARLUS Ploiești, a susținut la Cinema „Scala” o conferință în care a evocat personalitatea și activitatea „scriitorilor socialiști C. Dobrogeanu-Gherea, Al. Radovici, Paul Zari-fopol, C. Stere.”

Elevii Liceului „Sfinții Petru și Pavel” au fost îndrumați de conducerea liceului să vizioneze filmele „Rapso-dia rustică” și „Floarea Reginei”, care au rulat la Cinema „Scala”, în zilele de 7-9 aprilie 1947.

Aceste filme erau producții românești ale Oficiului Național al Cinematografiei, care s-au clasat pe locul doi la Concursul Internațional de film de la Cannes din luna septembrie 1946, la care România a participat alături de alte 85 de state.

Era o mare cinste pentru cinematografia română, care, deși tânără, „a reușit să se impună în fața altor țări cu o industrie cinematografică mult mai dezvoltată”, după cum menționa ziarul „Presa” din 3 martie 1947.

O SCRISOARE A LUI A. UBICINI COMUNICATĂ LUI A.D. XENOPOL (III)

de Constantin Dobrescu

Această primă sarcină fiind îndeplinită, câțiva fiind prinși de dispoziții privind un sejur în străinătate a cărei durată era imposibil de prevăzut, am redactat împreună un program de acțiune în care fiecare a avut rolul său, conform aptitudinilor, gusturilor și mijloacelor. Primul punct, punctul esențial, era să se facă cunoscută România în Europa. Revoluția din iunie s-a realizat un pic improvizat, la o oră nu foarte propice. Ea a avut puțină susținere în afară. Și apoi a stârnit la Paris și la Londra o ușoară rumoare care avea să se piardă în tumultul marilor evenimente care erau aproape de a schimba fața Europei. A trebuit să umplem ulterior această lipsă. Fiecare s-a angajat cum a putut mai bine. Tu, dragul meu Nicolae, în calitate de ai fost șef al locotenenței regale, tu ai reprezentat oficial, să spunem așa, această revoluție, a cărei personificare ești, cea mai înaltă și cea mai pură. Cei pe care i-aș numi politicieni, Ion Brătianu, Rosetti, vărul tău Alex. Golescu, Ion Ghica (rămas la postul său vechi de CP), Voinescu, prin memoriile pe care le comunica tuturor cancelariilor, broșurile pe care el le răspândea în public, corespondențele pe care le trimitea periodicelor, clarificând, încetul cu încetul, opinia despre oamenii și situația din România. Eru-diții precum Nicolae Bălcescu, oameni ai bibliotecilor și ai arhivelor, unde căutau documente și informații despre naționalitatea română. Această ardoare de a munci a cucerit spiritele ocupate până atunci cu alte îndeletniciri; astfel, amicul nostru Constantin Filipescu, care și-a dedicat ultimii săi ani de viață adunării materialelor pentru o mare lucrare care urma să se intituleze „Dunărea” și a cărei redactare a fost întreruptă de moartea sa. Din aceste broșuri, din aceste articole din ziare și reviste am putea alcătui azi volume. Alții, mai modești, redactând note sau transcriind documente pe care le comunicau scriitorilor și publiciștilor francezi de renume. Așa puteau să apară zilnic articole lui M.H. Desprez despre Moldo-Valahia, în „Revue des deux Mondes” (Revista celor două lumi), paginile lui Edgar Quinet despre Români și admirabilele povești, legendele din Nord ale lui Michelet despre Doamna Rosetti. Poetul Vasile Alecsandri a publicat „Doinele” și primele „Cântece populare”, care revelau existența unei literaturi și a unei națiuni ignorate până atunci de Occident. Îmi amintesc încă efectul produs de publicarea „Doinelor”, sau altor opere „Balta Albă” etc. Cum? Aceste poezii încântătoare care semănau cu ale lui Lamartine, le-a scris un român? Și ne abordam întrebându-ne: „Aveți doinele? Și baladele așa de grațioase, așa de

poetice, așa de emoționante deseori, acestea se cântă în România? Auzisem deseori vorbindu-se despre un teritoriu care se numea Moldo-Valahia, situat într-o zonă din sud-estul Europei: dar consideram acest teritoriu ca pe o provincie slavă și despre locuitori ne imaginam că sunt niște semi-barbari îmbrăcați cu piei de urși, adevărați țărani de la Dunăre. Există în cele trei volume ale lui „Biltecoq” intitulate „Le nostre prigionieri” o frumoasă scrisoare a lui Alecsandri. Dar ceea ce poetul nu spune este că a luat parte el însuși la schimbarea opiniei despre România, prin manierele lui seducătoare și prin limbajul său încântător, prin spiritul său, prin talentul său de vorbitor și de povestitor, la fel cum a reușit prin cărțile sale.

Timpul a crescut și a fortificat aceste simpatii incipiente. Putem vorbi despre avantaje, în măsura în care cunoaștem mai bine această „soră mică” a Franței, cum iubește ea înseși să se numească. Importanța sa politică, abia întrevăzută până acum, a apărut acum clar și celor mai opaci și, cu atât mai binem în contextul multiplelor aspecte care constituie problema orientală, se adaugă un nou element, chestiunea românească.

În anii 20, Războiul Orientului a fost o adevărată lovitură a norocului. Chestiunea reorganizării principatelor danubiene (numele „România” nu intrase încă în limbajul diplomatic) a fost primul aspect dezbătut la congresul de la Paris.

Invitați de către Puteri să își facă auzită vocea, reprezentanții au formulat programul lor prin intermediul divanului ad hoc. Acest program nu este altul decât programul de la 1848, dezvoltat și adăugit.

Și acum dacă compar prezentul și trecutul, 1873 și 1848, ce văd?

În trecut, două biete provincii, un fel de santinele pierdute la extremitatea Europei, ignorate de Occident și ignorându-se ele însele, o populație împrăștiată și rară, săracă și, totuși, cu toate bogățiile, un buget care abia atinge 30 de milioane, o armată care nu depășește 29.000 de oameni, numărând aici și jandarmeria și grănicerii.

În fruntea fiecăreia dintre aceste provincii un prinț pe care populația ar trebui să-l aleagă, dar care, de fapt, este numit de Rusia și care primește investitura de C.P., se umilește în fața unui consul, cedează onoarea priorității trecerii (fapt necunoscut, incredibil, dacă nu ar fi fost raportat de către un martor ocular, Colson), și care trăiește ca suveran la București și Iași.

O adunare compusă exclusiv din boieri, care nu există, ca și prințul, decât cu condiția de a fi un instrument docil în mâinile Rusiei. La cea mai mică tentativă

de opoziție, un ins deghizat în firman o dizolvă, exilează sau închide membrii săi.

În prezent, ce spectacol diferit! Valahia și Moldova unificate au dat naștere unui stat de mai mult de 5 milioane de locuitori, bogat, prosper, străbătut de căi ferate, cu un buget de peste 90 de milioane, cu o armată de peste 90.000 de soldați și care poate crește la 150.000 foarte ușor. În fruntea acestui stat, un prinț dintr-o familie suverană, conducând în virtutea unei constituții, una dintre cele mai liberale din Europa, un parlament compus din adevărați reprezentanți ai națiunii, protectoratul a fost abolit, toate Puterile Europei reprezentate de agenți acreditați de Prinț, „nu ca altădată, pentru a trage din când în când cortina care acoperea România și să se asigure că ea nu a fost mâncată”, ci pentru a întreține cu el raporturi de la egal la egal, de la Stat la Stat.

Dacă mă întrebi acum: „La ce bun această întoarcere în trecut?”, eu îți răspund: „Vechiul meu amic, pentru că, la rândul meu, am devenit bătrân, și pentru că la vârsta noastră, pe măsură ce vedem cum orizontul ni se îngustează, ne place să privim înapoi, să rememorăm evenimente unde am fost participanți, ca niște actori sau ca martori, pentru a le judeca în calmă reflecție, pentru a trage concluziile, morala care le închide.”

Această morală pe care nu o schimb pe o mare descoperire, este ceea ce ne ajută, dacă trebuie, să putem judeca oamenii după intențiile lor. Trebuie, ca în politică să apreciem evenimentele după rezultatele lor. Ori, din aceste două puncte de vedere, oamenii de la 1848 meritau România. Nu spun că erau mari oameni de stat și eroi, nici nu cer să îi așezăm în triumfla capitol. Spun că ei au fost oamenii dreți și convinși, doritori ai binelui public, că opera pe care au înfăptuit-o a fost bună și salutară și sunt fericit să îi fi văzut înaintea la lucru, să aduc mărturie în favoarea lor, în timp ce tânăra generație română învață să îi cunoască și nu este expusă la reproșul pe care Tacit îl făcea romanilor: „Actas incuriosa suorum”.

Cu această chestiune, vechi prieten, îți spun la revedere și te îmbrățișez românește.

A.Ubicini

Note:

¹ Un valah, om de spirit, a spus ambasadorului unei mari puteri: „Încercați deci să determinați guvernul vostru să ne trimită bani pentru a trage de timp la această cortină în spatele căreia noi ne protejăm pentru a vedea și prin hazard ne hrănim nemâncăți.”

MODERNISMUL LITERAR ȘI REVOLUȚIONAREA LIMBAJULUI POETIC (III)

de Angela Cârlan, Mihaela Răducea

Folosite pentru eufonie aceste abateri de la norma literară apropiere verbul de limba arhaică a mitului.

Limbajul poetic al lui Ion Barbu conturează imaginea unui univers poetic geometrizat, purificat prin ordine și rigoare, intersectat de un plan orizontal - oglinda, apa, reprezentând conștiința poetului. Prin abstractizare și încifrare matematică, folosind un material poetic abstract, poetul desenează prin metafore un univers imaginar, de nesfârșită frumusețe: „Ca și în geometrie, înțeleg prin poezie o anumită simbolică pentru reprezentarea formelor posibile de existență” (Valerian, 1927, p. 4)

Poezia *Joc secund* este reprezentativă pentru virtuozitatea limbajului ermetic, geometrizat, abstractizat, de o mare concizie. Enunțurile par eliptice, reduse la concepte esențiale, eliberate de obișnuitele elemente de relație, de conjuncții sau verbe copulative. Limbajul specific etapei ermetice este criptic, încifrat, exprimarea abreviată, uneori în cuvinte inventate. Fiecare cuvânt este un cod poetic, câmpul lui semantic fiind altul decât cel din limbajul poetic tradițional. Versurile sunt perfecte sub aspect prozodic, cu rime pline, dublu împerecheate, impresia fiind de densitate a gândirii poetice, de perfectă dominare a limbajului simbolic. Simbolică de la care pornește autorul volumului *Joc secund*, comună matematicii și poeziei, își află reprezentarea în imaginea geometrică. Dar această imagine este, prin însăși natura ei, o esență, o idee (în greaca veche, „eidos” - ideea înseamnă imagine geometrică a figurilor). Poezia se interferează cu știința numerelor acolo unde „cercetarea matematică majoră primește o organizare și orientare învecinată cu aceea a funcției poetice care, apropiind prin metaforă elementele disjuncte, desfășoară structura identică a universului sensibil”. (Vianu, 1978, p. 36)

În *Cuvânt către poezi*, matematicianul-poet se situa la orizontul de intersecție a celor două registre: „Suflet mai degrabă religios decât artist, am vrut în versificările mele să dau echivalentul unor stări absolute ale intelectului și viiziunii: starea de geometrie și, deasupra ei, extaz”. (Blaga, 1974, p.77)

Termenii matematici („secund, dedus, însumare, invers”) sugerează plasarea actului poetic în planul virtual, al abstracțiunilor și al metaforei. Metafora „adâncul acestei calme creste” include un paradox prin prezența a doi termeni antitetici. Poezia este în mod evident un domeniu înalt, reflectat însă

în concret iar spațiul către care tinde poetul este „mântuit azur”, descătușare de „păcatul cărnii”, cum ar fi spus Arghezi. Metafora cosmică, astronomică, ce definește deasemenea poezia „nadir latent” accentuează prin reluare ideea de abstracțiune, virtualitate, spațiu imaginar al poeziei. „Concizia este virtutea capitală a stilului lui Barbu și ar fi o gravă eroare să luăm drept o lipsă ceea ce este numai lipsa prisosului” (Vianu, 1978, p. 36)

Denumit „poeta-artifex” sau poetul aflat la răspântia „credinței și tăgădei”, (Cioculescu, 1971, p.124), Tudor Arghezi creează un univers poetic prin asocieri contextuale surprinzătoare, amestecul registrelor limbii, construcții oximorice și o mare bogăție de metafore și simboluri.

Limbajul poetic arghezian surprinde împletirea dintre avânturile ideatice și truda, migălire, prelucrarea sonorităților, a materialului. Ca o mărturie a unui crez poetic, în creația argheziană se îmbină „slova de foc” și „slova făurită”, tonalitatea poetică devenind împerechere sublimă între patosul gândirii și al simțirii și virtuozitatea meșteșugarului. Poemul e remarcabil și prin virtuți de ordin stilistic. Limbajul poetic este în general „bolovănos și dur”, foarte rar diafan, poetul lucrând cu materie lingvistică rudimentară, cea mai potrivită pentru a creiona suferința străbunilor: „din graiul lor cu îndemnuri pentru vite/ eu am ivit cuvinte potrivite”. Ritmul variabil, deseori sincopat, sugerează exact intensitatea unui efort, nu este alert sau muzical, ci din contră, gâfâit, al celui ce cunoaște truda, urcușul pe brânci.

Calitățile fundamentale ale limbajului arghezian sunt plasticitatea și concretețea metaforei, a sistemului de imagini artistice. Ideile și conceptele sunt camuflete în întruhipări ale concretului senzorial. „Estetica urâtului”, aparținând direcției simboliste și regăsite și la Ch. Baudelaire în *Les Fleurs du mal*, este anunțată în poemul *Flori de mucigai*. Poetul manifestă fascinația urâtului, a macabruului, nu ca obiect estetic în sine, ci pentru capacitatea lui de a trezi o emoție poetică mai vie și mai intensă. Poezia este proclamată cale de transfigurare a realului primitiv, nefasonat (sugerat prin termeni de la periferia vocabularului, precum „venin”, „ocară”, „bube”, „mucegaiuri”), ce dobândește astfel valențe estetice. Prin transfigurare („am ivit”, „am prefăcut”, „am preschimbat”, „iscat-am”) și sintetizare („grămădii”, „am adunat”, „am strâns”), urâtul existențial devine obiect estetic.

Poetul dovedește putere de sugestie, capacitatea de a materializa abstractul, transformându-l în „frumuseți și prețuri noi”, respectiv substanță poetică. Pentru prima dată în literatura română poetul introduce ideea valorificării estetice a urâtului; trivialul, josnicul, abjectul, oribilul trezesc sentimente esențial estetice: grotesc, tragic, comic etc. „Artist cu variate mijloace de expresie, cu o sensibilitate alcătuită din rezonanțe de orgă și suavități de cor cu îngeri, d. Arghezi și-a creat o limbă poetică, scăpărând așchii învăluite în pulbere fină”. (Constantinescu, 1928, p. 57) Două aspecte interesează în domeniul lexicului poetic: sintagmele inedite realizate prin asocieri surprinzătoare conturând imagini plastice de o mare forță de sugestie și învestirea cuvintelor cu semnificații noi, punerea în valoare a unor valențe metaforice care însoțesc cuvintele comune în textul poeziei.

Găsind frumusețea în zonele abjectiei, în lumea mahalalelor și a închisorii, Arghezi prezintă o lume șocantă, agresând, în manieră artistică, simțurile receptorilor. Poetul extinde în manieră modernă „estetica urâtului” și asupra limbajului, prin folosirea unor termeni argotici și a unui lexic colorat: „nu-ș cum mă-sa”, „fă, Tingo, fă”, „mă”, „bă”, „să-i saie ochii” etc. Această lume pestriță, nu fără o doză de umanitate are farmec, iar G. Călinescu observa efectul artistic ce rezultă din „surprinderea suavității sub expresia de mahala”. (Călinescu, 2001, p. 325)

Bibliografie:

- Blaga, L. (1996). *Despre mituri*, în *Trilogia culturii*, Librarie Roumaine Antitotalitaire, trad. Georges Piscoci-Danescu, București.
- Blaga, L. (1974). *Opere*, ediție îngrijită de Dorli Blaga, vol. I-XII, Editura Minerva, București. 1974.
- Blaga, L. (2013). *Opere*, ediție critică și studiu introductiv de George Gană, vol. I-V, București, Editura Minerva, 1982. Bocoș, Mușata-Dacia, *Instruirea interactivă*, Editura Polirom, Iași.
- Călinescu, G. (2001). *Istoria literaturii române*, Editura Litera, București.
- Cioculescu, Ș. (1971). *Introducere în poezia lui Tudor Arghezi*, Editura Minerva, București.
- Constantinescu, P. (1982). *Opere și autori*, Editura Ancora, București.
- Constantinescu, P. (1994). *Tudor Arghezi*, Editura Minerva, București.
- Valerian, I. (1927). *De vorbă cu dl. Ion Barbu*, în *Viața literară*, anul I, nr. 36, 5 februarie 1927)
- Vianu, T. (1978). *Scritori români*, Editura Minerva, București.

AVIATORI, DE-A LUNGUL TIMPULUI DE LA ÎNCEPUTURI PÂNĂ ÎN PREZENT (I)

de Marin Alexandru

Clio

Eroul aviator „lt. Gheorghe Mociorniță”

Din cele mai vechi timpuri, omul și-a dorit să zboare, precum păsările, vis ce s-a realizat cu mult mai târziu, atunci când au fost îndeplinite toate condițiile ce sunt necesare pentru realizarea acestui zbor. Ele sunt de natură teoretică, tehnică, constructivă și practică. În cadrul activității de aviație sunt cuprinse ramurile de zbor cu motor, zbor fără motor-planorismul, parașutismul și celelalte care au derivate, precum și cele cu balonul. Pe plan mondial, au existat o serie vastă de legende, mituri și manuscrise, începând cu parașutismul, din anii 2258-2208 î.e.n., în China, cu baloanele în Rusia, Franța și alte țări, planorismul în România, de către Nestor Kostic în anul 1765, iar la zbor cu motor, primul avion construit, aidoma cu cel din zilele noastre, a fost cel al marinarului rus A. F. Mojaischi, în anul 1882, fiind primul zbor pe aparatele mai grele decât aerul. În România, s-au realizat aceste aparate de către mai mulți inventatori, pioneri ai aviației mondiale, cum sunt: ing. Traian Vuia – în Franța – la 18 martie 1906, pe câmpia de la Montesson, acad. Henri Coandă, tot în Franța realizând primul zbor cu un motor reactiv, iar în România, de către ing. Vlaicu Aurel, care a executat și prima misiune militară în

România. Astfel, România devine a doua țară din lume care a introdus aviația în armată, după Franța, în Primul Război Mondial.

Printre acei aviatori care au zburat și luptat într-un război, a fost și pilotul prahovean, locotenent Gheorghe Mociorniță, din Băicoi-Prahova, în cel de-al doilea război Mondial. Din biografia acestui pilot prahovean se poate arăta că s-a născut în localitatea Băicoi-Prahova, despre arborele genealogic relatând sora sa Maria: „Nu pot vorbi despre coroană acestui arbore, deoarece destinul a făcut că ea să nu mai existe. Singură ramură rămasă sunt eu, cu fiul și nepoții. S-au rupt acele ramuri, unele din fragedă pruncie, iar altele au fost rupte de nemilosul război, al doilea mondial. Rădăcinile familiei se pierd în negură vremurilor. Suntem de origine macedoneană, păstori veniți cu turmele din sudul Dunării și stabiliți în preajmă munților Bucegi. Se pare că numele a fost Mocioni și, după slavizare, a devenit Mociorniță.”

Bunicii din partea tatălui au fost Stan Ene Mociorniță-secretar la Primăria Țințea-PH. și soția Jlinca-gospodină la șapte copii. Bunici din partea mamei, Ioan Ionită Vlad Bunea – om cu oarece stare în Băicoi-Prahova, își muncea pământul și făcea comerț cu sare de la Slănic Prahova pe „Drumul sării” până la Dunăre, iar soția să, Măria – o femeie harnică, care a înfiat o față, Păună și apoi s-au născut Ruxandra, Joita și ultima mamă noastră, Ioana. Părinții noștri: tatăl-Nicolae, s-a născut la data de 6 noiembrie 1888 în Țințea-Ph. care a lucrat ca electrician la societățile petroliere și a strâns din salariu 1000 lei, echivalentul a 100 oi, cumpărând și o bicicletă. Mama, Ioana, născută la data de 13 aprilie 1892, fiind dorit un băiat, astfel punând-o la munci grele. A învățat croitoria și bunicul i-a cumpărat o mașină de cusut, ajutând-o foarte mult în gospodărie,

fiind casnică, a confecționat și îmbrăcat copii și menținându-i curați. Căsătorindu-se, cu averea de 1000 lei și bicicletă, au locuit în casă părinților mamei. Tatăl a fost „Calaras cu schimbul” la Regimentul 6 Căvalerie din Ploiești, unde i-a fost dat un căl cu care venea acasă. Acesta a avut 12 mânji și apoi folosiți la muncile gospodărești. După 4 ani și-au construit o casă, având gospodăria lor proprie, în stil românesc și cu porți că în Maramureș.

Copii au fost mulți, dar și mortalitate ridicată. Stelian-născut la 4 decembrie 1915, fiind exemplu pentru noi, a urmat dreptul, dar a murit pe front de Anul Nou pe 31 decembrie 1941, a fost decorat cu „Coroana României” cu spade, în grad de Cavaler cu panglică de Virtute Militară. Al doilea copil, Constantin, născut la 9 octombrie 1922, ca și Stelian a urmat Școala de Ofițeri de Administrație. A contactat TBC și a dus-o până la 70 ani cu ajutorul streptomiceinei. Al patrulea copil a fost o fată, Măria, născută la 29 iunie 1927 și ultimul copil, care a urmat în paralel atât Facultatea de Filosofie, cât și pe cea de Limbi Străine, secția Germanistică. Timp de 40 ani a fost cadru didactic la catedra de limbă și literatură engleză a Universității din București. Al treilea copil a fost Gheorghe, mângâiat Gellu-pilot, îl vom prezenta la următorul episod ca erou de bază.

Industriașul Dumitru Mociorniță. A fost a doua tulpină a familiei, puternică, din aceeași rădăcină, dar cu drum și soartă în viață, diferite. Om deosebit, a studiat ca bursier al statului român la Paris și Hamburg, ajungând mare industriaș al pielăriei. Astăzi nepoata Marie-Rose Mociorniță s-a întors în România și este patron spiritual al unor organizații de caritate cu profil medical.

continuare în numărul viitor

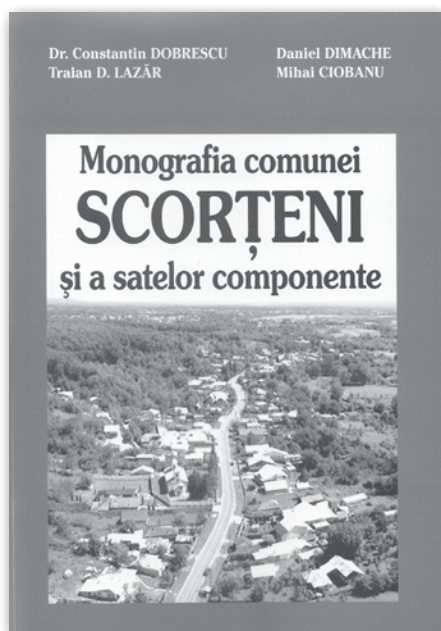

O CARTE DESPRE O COMUNĂ DELOC COMUNĂ – MONOGRAFIA COMUNEI SCORȚENI ȘI A SATELOR COMPONENTE

de Gelu Nicolae Ionescu

Nu știu dacă a mai zis-o cineva, dar așa îmi vine să spun acum, că, în definitiv, toți oamenii sunt poezii realității pe care o trăiesc. Ei o creează, ei sunt elementul viu, creativ, ei pot aduce modificări, răsturnări sau echilibru. Acest adevăr mi-l relevă cartea despre care vorbesc.

O foarte frumoasă și interesantă carte, semnată de patru pasionați de istorie: Constantin Dobrescu, Traian D. Lazăr, Daniel Dimache și Mihai Ciobanu, a apărut anul acesta la editura buzoiană *editgraph*, cu o prefață de prof. univ. dr. ing. Marian Rizea.

Această cronică îmi dă prilejul să răspund din nou la întrebarea unui bun prieten: Cum citește un poet, un scriitor istoria?

Păi, în genere, o citește ca orice alt om, din orice altă categorie profesională. Are și omul care scrie literatură dorința legitimă, firească, de a înțelege de unde vine, cum se trăia pe plaiurile natale înaintea nașterii sale, care îi sunt strămoșii, cum s-a ajuns la realitățile politice, sociale și economice pe care le trăiește. Desigur, scriitorul poate găsi în istorie o sursă de inspirație pentru un roman... Preocupat, prin natura vocației sale, de cunoașterea profundă a omului și a evoluției individului și a societății umane, el poate aprofunda anumite episoa-

de ale istoriei, poate să manifeste un interes deosebit pentru locuri și povești excepționale, care îi pot releva lui adevăruri, care îl pot ajuta să își contureze personajele cât mai realist, care îi pot inspira dorința de a le repovesti în mod artistic, spre încântarea și spre hrănirea intelectuală a cititorilor săi.

Nu știu dacă a mai zis-o cineva, dar așa îmi vine să spun acum, că, în definitiv, toți oamenii sunt poezii realității pe care o trăiesc. Ei o creează, ei sunt elementul viu, creativ, ei pot aduce modificări, răsturnări sau echilibru. Acest adevăr mi-l relevă cartea despre care vorbesc.

Citind povestea acestor plaiuri prahovene, intri în altă lume, cunoști destine, observi cum a influențat petrolul viața socială a unei comunități, cum aurul negru a atras și aici, ca și în alte zone, interesele străinilor. Te întrebi dacă mai este sau nu de dorit să ai mari bogății, știind că ele vor atrage lăcomia și dorința de acaparare a celorlalți...

O monografie foarte bine documentată, din care nu lipsește

niciun aspect important și definitoriu. Autorii ne pun la dispoziție și un mic dicționar de personalități ale localității.

Necesar și laudabil gestul autorilor de a-i aminti pe eroii localității căzuți pe câmpul de luptă în Primul Război Mondial.

Anexele sunt foarte bogate și completează cu documente de epocă și fotografii informațiile oferite de autori.

Desigur, primii și cei mai interesați beneficiari ai acestei monografii sunt locuitorii comunei, în special cei tineri. Au aici o carte de identitate cu 282 de pagini, de citit, de învățat și apoi de purtat în minte și în suflet.

Cartea este, așa cum am spus-o de la început, frumoasă. E frumoasă și ca formă, și ca fond. A apărut în condiții grafice foarte bune.

Închei aici scurta prezentare îndemnându-vă să o căutați și să o parcurgeți.

Nu întârziați!

Parada revistelor

de Constantin Dobrescu **ANUARUL SOCIETĂȚII
PRAHOVENE DE****ANTROPOLOGIE GENERALĂ**nr. 3/2017 editat de Centrul Județean
de Cultură Prahova.

continuare din numărul trecut

De fapt cel mai bun text care mi-a mers la inimă este cel semnat de eruditul Dragoș Grigorescu despre un mare om de cultură care face cinste comunității prahovene Mihai Vasile.

Restul vorbărie goală pe care majoritatea prahovenilor – că de, din banii lor se publică Anuarul – nu prea pricep o iotă. Veniți cu picioarele pe pământ domnilor elitiști. Mai interesantă era revista LABIRINT - scoasă de oameni fără mari pretenții de elitiști – care te plimba prin meandrele ISTORIEI ca să cunoști sinergia faptelor. Oare soțul directoarei Ștefănuță este salariat și la Centrul Cultural Prahova?

Centrul de Cultură Prahova nu este o secție a vreunui institut academic de sociologie.

Mi-am dat foc la valiză, să vezi că nu-mi vor mai publica nici vreun proiect editorial. Dar nu-i nimic eu sunt nativ, vorba prof. univ. Ion. St. Baicu nu ADOPTIV, am în spate generații și morți aici, nu sunt venit ca unui de aiurea de peste PRUT. Apropo, poate se va găsi vreun lingșitor să mă combată.

În legătură cu textul despre țigani țin să semnalez că în Anuarul Fundației pentru Istoria Prahovei istoricul dr. Alexandru Gaiță din Buzău a publicat cu ceva timp în urmă un amplu studiu despre țigani din MIZIL. Ar trebui sesizate organele de control financiar și alte autorități în privința acestei PUBLICAȚII.

DUNĂREA DE JOS

nr. 192 februarie 2018

Acest număr interesant este dedicat sculpturii românești.

Foarte bun textul distinsului Nicolae Bacalbașa despre personalitatea sculptorului Ion Jalea. Aflăm că era apreciat atât de regina Maria cât și de generalul Berthelot. S-a remarcat prin realizarea unor momente despre eroii neamului căzuți în timpul Marelui Război pentru Unitatea națională.

Emoționant este și textul omagial despre Neagu Djuvara cel care de curând ne-a părăsit ca să le vorbească îngerilor despre CUMANI, care pentru venerabilul istoric devenise o OBSESIE.

Revista mai cuprinde și câteva texte despre inaugurarea (dezvelirea) unor monumente la Galați ca al lui C.Negri, M.Eminescu, monumente de for public emblematice.

De asemenea, mai sunt texte despre sculptori ca Romulus Ladea, Constantin Brâncuși, Spiridon Georgescu, Dimitrie Paciurea, etc.

ROMÂNIA LITERARĂ

nr. 8 din 16 februarie 2018.

Ne sare în ochi interesantul interviu pe care Thierry Wolton autorul unei istorii mondiale a comunismului, îl acordă lui Cristian Pătrășconiu. Se încearcă să se răspundă la obsedanta întrebare de ce a avut Comunismul atât de mult succes în secolul al XX-lea.

Nu putem ocoli textul criticului literar Răzvan Voncu care se ocupă de cartea distinsului profesor ploieștean Dan Gulea intitulată: „Citind Marele Război. Antologia scriitorilor căzuți.”, care în opinia criticului „este una dintre cele mai interesante, cărți de istorie literară din ultimii ani. Subscriem și noi la această opinie.

Prin textul său Nicolae Manolescu omagiază personalitatea scriitorului Eugen COȘERIU. În eseu său, Adrian Mureșanu se ocupă de modul cum este receptată opera și moștenirea culturală a lui N. Steinhardt.

DILEMA VECHĂ

nr. 730, 15-21 februarie 2018

Ca și în alte dăți numărul de care ne ocupăm tratează în manieră proprie inconfundabilă situația societății noastre. În acest număr semnează texte spumoase pline de umor și har Andrei Pleșu, Andrei Cornea, Mircea Iorgulescu, Ovidiu Nahoi, ziariști, prezentatori tv. etc.

Merită citit dosarul Dilema care cuprinde texte și opinii despre societatea americană.

Observ că semnează autori unul și unul pe care de la revoluție, pe unii îi găsești acolo unde este influența,

rost de burse etc. De fapt persoane de care nu prea a auzit nimeni.

LITERE

nr.1 (214) ianuarie 2018

Răsfoind revista de la un cap la altul am constatat că texte semnate de valoroase condeie ca Simona Cioculescu, Ioan Adam, Barbu Cioculescu, istoricul patriot Manole Neagoe nu m-au mulțumit, deoarece am citit o recenzie despre un Volum de poezie semnat de un modest poet nu prea cunoscut în comunitate nici ca istoric prin lucrări beton. Mai urmează o recenzie laudativă și gata individul poate ajunge ACADEMICIAN în rândul nemuritorilor adică Tremur de frică. M-o da sau nu m-o da în judecată?

DILEMA VECHĂ

nr. 731, 22-28 februarie 2018

Din sumarul acestei elitiste reviste care folosește un stil ca bășcălios specific Grupului de Dialog Social cu indivizi cu obraze subțiri școliți prin occident, reținem suplimentul referitor la Capitala noastră BUCUREȘTI.

Numit odată și Micul Paris, astăzi este un oraș cosmopolit care practic nu mai caracterizează spiritul românesc. Un oraș locuit de tot ce are mai deocheat România. Un oraș murdar, care nu este un reper de investigație. Păcat că ne lipsește mândria națională.

Reținem totuși textul lui Matei Martin intitulat „Istoria nu se schimbă prin lege” în care ne vorbește de faptul că guvernul polonez vrea să evacueze din trecut capitolele rușinoase ale istoriei sale. De pildă se neagă implicarea Poloniei în Holocaust. Așa cum era de așteptat cerberii de la Ierusalim au sărit ca arși, taxînd legea adoptată care prevede și ani grei de pușcărie pentru cei care atribuie națiunii poloneze crimele NAZISMULUI. Ciudată percepție asupra istoriei. Alt text care mi-a suscit atenția este cel al Mihaelei SIMINA despre Jurnalul „Amintiri” din luptele de la TURTUCAIA, de George Topîrceanu. Acesta a fost luat prizonier și peste un an a stat într-un lagăr de prizonieri la SOFIA. **Acum cînd suntem în anul Centenarului acest volum, ca de altfel**

tot ce se publică despre perioada Marelui Război (1916-1918) merită să fie citite. Așa ne îmbogățim spiritul și sufletul pentru evenimentele „Ce stă să vie.”

ROMÂNIA LITERARĂ

nr. 9, 23 februarie 2018

Istoricul literar Nicolae SCURTU introduce în circuitul publicitar două epistole din anul 1937 pe care istoricul literar și folcloristul G.T. Kirleanu (1872-1960) le adresează profesorului bizantinolog Demostene Russo (1869-1938, care cuprinde informații de ordin literal și cultural, care completează imaginea unor contemporani ca N. Iorga, Dimitrie ONCIUL, Constantin C. GIURESCU, I.C. Filitti, etc.

În cronică sa Nicolae Manolescu se ocupă de opera și personalitatea poetului GH.TOMOZEI (1936-1997).

În comentariile sale critice, SORIN LAVRIC se ocupă de două lucrări apărute în anul 2017 intitulate Anton Dimitriu un proscris triumfător semnată de Maria Cogălniceanu și Al.Th. Ionescu. Un om care te obligă să gândești de Leonida Dragomir.

Piesa de rezistență este textul academicianului Ioan Aurel Pop în care acesta abordează discursul istoric și Centenarul unirii noastre.

Mircea Anghelescu abordează în textul său un subiect actual și anume romanele Marii Uniri printre care romanul Întunecare de Cezar Petrescu.

Diplomatul Nicolae Mareș originar din Prahova ce ocupă în amplul său text de centenarul sculptorului polonez Wladimir Hegel care provine dintr-o familie de sculptori și care în anul 1885 s-a stabilit în România. Sculptorul Constantin Brâncuși a fost elev al lui W.Hegel.

W. Hegel a lăsat în mâna sa numeroase sculpturi printre care bustul lui Mihail Kogălniceanu, regina Elisabeta, C.A. Rosetti și Vasile Alecsandri.

FAMILIA

ianuarie 2018 Nr.1

Și de astă dată sumarul acestei reviste care se crede elitiste, dar nu este, are un sumar interesant.

Aflăm din sumar, că Aurel Pan-tea a fost desemnat câștigător al

celeia de-a XXVII-a ediție a Premiului Național de Poezie.

Mihai Eminescu pentru Opera Omnia care se acordă în fiecare an pe 15 ianuarie la Botoșani Traian Ștef în textul său plin de nerv, intitulat Regele evocă personalitatea ultimului rege defunctul Mihai I.

La rubrica „Restituiri”, Alexandru Sereș abordează în textul său o perioadă mai puțin cunoscută din viața de exil a lui Emil Cioran în anii 50.

În acea perioadă se bucura de un succes de prestigiu obținut cu Tratatul de descompunere și frecventa salonul literar al doamnei SUZANNE TEZENAS de la Paris. Virgil Ierunca vorbește în jurnalul său sin 1950 de „salonardul” CIORAN. Autorul mai vorbește de o mărturie despre salonardul Cioran și anume scrisoarea din ianuarie 1954 a scriitorului și anume, scrisoarea din ianuarie 1954 a scriitorului francez LUCIEN REBATET.

Studiul istoricului literar LUCIAN-VASILE-SZABO despre colaboraționismul unor gazetari și scriitori în vremea ocupației austro-germane 1916-1918, face toți banii, prin profunzime, seriozitate și mai ales documentare și interpretare. Aflăm cu plăcere că printre laureații ediției a II-a, 2017 a Premiilor ECREATOR la rubrica MANAGEMENT CULTURAL figurează FLORIN DOCHIA poet de valoare și redactor șef al publicației Revista Nouă din Câmpina. FELICITĂRI

DILEMA VECHĂ

nr. 732, 1-7 martie 2018

Din sumarul acestei reviste greu de citit cu texte inegale scrise de iluștri necunoscuți, dar și de monștrii sacrii ai culturii naționale adăpați din plin de valorile culturii europene acum la modă, dar oare mai târziu ce se va alege de ei?-ne reține atenția dosarul Dilema veche.

Acest dosar se referă la Complexele românilor, care te lăsa mască prin ușurința cu care sunt abordate unele trăsături specifice naționale. Mă rog, asta este situația, revista nu ajunge decât la un regret cu mari pretenții elitiste, gen Bobiță S. și alții, mă refer la ploieșteni.

Mă bucur că așa-zisul monstru sacru al teatrului românesc Victor Rebengiuc a fost onorat cu denumirea de „Omul cu dilema” al anului 2018.” Felicitări îl iubesc pentru faptul că nu s-a refugiat în turnul de fildeș ci este conectat la tot ce interesează societatea.

Ca om al cetății îl doare modul cum nătăfleții de la putere violează din greu pe coana Justiția, profitând de faptul că nu vede prea bine iar noi poporul și opoziția suntem prea slabi pentru a-i repera ONOAREA. Ba mai mult, bătrâna doamnă de la Bruxelles se face că nu mai poate de grija Justiției române, dar bate palma cu penalii. Mi-ar fi plăcut ca cel trimis de la Bruxelles să fi pus tranșant problema și să trimită un corp expediționar de pedeapsă și să-i ducă pe o insulă exotica pus-tie să trăiască doar cu pâine și apă. Așa poate s-ar da un EXEMPLU ELOCVENT. Voi fraților republicani de-ai lui Candiano Popescu nu v-ați săturat de mutrele lui Don Pablito, Signore Adonis din Senat care face pe lupul moralist și democrat? de strănepotul lui Mihai Viteazul cel îngâmfat? Și mulți alții?

VIAȚA ROMÂNEASCĂ

nr. 1-2/2018

Acest număr dublu poate fi considerat de colecție prin textele pe care le cuprinde.

În primul rând ne oprim asupra textului lui Radu Cernătescu despre Viena lui Eminescu. Aici poetul ia cunoștință cu spiritismul științific și cu masoneria austro-ungară. Se arată interesul poetului pentru fluidul numit „flacăra Odiacă” ce vine de la numele zeului ODIN, intens materializat în poema Odim și poetul (1872).

Nu putem trece cu vederea interesantul dialog pe care Jurnalistul francez Thierry WOLTON cu Tudor-ur URIAN despre metodele folosite de KGB pe scena internațională în destabilizarea democrațiilor europene prin „metoda războiului hibrid”. De asemenea, interlocutorul francez abordează și influența Rusiei în țările din fostul bloc comunist cum ar fi Polonia Ungaria și Cehia, chiar și România.

Nicolae Draghici se ocupă în textul său despre omul Caragiale.

Ștefan Ion Ghilimescu ne prezintă în textul său prietenia dintre Nicolae Iorga și Alexandru Ciorănescu.

Despre relația literară dintre Hortensia Papadat-Bengescu și prozatorul francez Marcel Proust se ocupă în textul său Gheorghe GRIGURCU.

În textul său Tudorel URIAN punctează relațiile apropiate dintre Regele Mihai și academicianul francez Jean D'Ormesson în perioada 1933-1936. De menționat că tatăl academicianului a fost ambasador al Franței în România.

Aflăm că faimosul hotel Athene Palace a fost construit în primii ani ai secolului XX după modelul hotelurilor MEURICE și RITZ din Paris.

Ambasadorul Franței avea relații apropiate cu Ghe. Tătăărăscu și Nicolae Titulescu (cu aerul unui mongol venit din fundul Asiei, dar și cu Martha Bibescu și Elena Văcărescu. Un amănunt interesant, acestea „se detestau cu o frumoasă înflăcărare.”

La rubrica „Miscelanea”, Tudorel URIAN ne prezintă pe scriitorul francez Albert CAMUS în postura de îndrăgostit. Despre relația lui CAMUS cu actrița MARIA CASARES s-a publicat în anul 2017 un volum uriaș cuprinzând cele 865 de scrisori de dragoste. Ambii protagoniști eroi celebri, actrița a fost partenera lui Gerard Philipe în ecranizarea romanului lui Stendhal Mănăstirea din Parma. Camus era însurat avea doi gemeni Catherine și Jean pe care tatăl îi numea „Ciurma și Holera”.

VITRALII

nr. 34/2018

Valoroasa și documentata revistă a veteranilor din Serviciile de informații din România are un sumar de excepție ce te îndeamnă s-o citești din scoarță în scoarță.

Mi-a mers la inimă textul generalului (r) Vasile Mălureanu despre Pantelimon Halippa unul dintre corifeii Marii Uniri.

Alt general erudit Gheorghe Dragomir ne arată cum fantomele lui Bela Kun și Miklos Horthy con-

tinuă să bântuie cu folos o Europă aflată în derivă.

La rubrica „memorie profesională” veteranii frontului invizibil deapănă amintiri din cazurile fierbinți la care au lucrat și rezolvat. Printre ei se numără și distinsul prof.univ.col. (r) Marian RIZEA cel care a scris prefața la monografia Comunei SCORȚENI, fapt pentru care îi suntem profund recunoscători.

Un lucru care ne-a bucurat enorm este faptul că revista noastră „Atitudini” este menționată fiind apreciată drept „prestigioasa revistă culturală prahoveană”.

TÂRGOVIȘTEA LITERARĂ

nr. 1, ianuarie-martie 2018

Foarte interesant este editorialele semnat de distinsa scriitoare Magda GRIGORE despre marasmul în care se zbate societatea românească aflată în derivă.

Anca PLATCU-LOUNI în textul său face o paralelă între scriitorul și academicianul francez Jean D'Ormesson și cântărețul Johnny HALLYDAY, care au trecut la cele veșnice în aceeași zi, de 5 decembrie 2017, dar la câteva ore diferență.

Daniela NĂSTASE publică la rubrica „literature română la Târgoviște un text despre arta retorică a lui Anton IVIREANUL.

Alexandru MARCHIDAN, Ioan Baba ARMĂNESCU și Sorin Dănuț RADU publică fiecare câte un calup de poezii de bună calitate.

Sorin LORY BULIGA ne prezintă în textul său informații despre manifestarea de la PETROȘANI la împlinirea a 80 de ani de la realizarea Coloanei fără sfârșit în Atelierele Centrale din oraș.

REVISTA NOUĂ

nr. 6 (103) 2017

Foarte interesant este textul semnat de Codruț Constantinescu despre aspecte din viața și activitatea scriitorului Radu Tudoran. Acest text îl recomand cu căldură lui Bobiță S, care tot zice el că scrie un roman despre Radu Tudoran și nu-l mai termină. Îl asigurăm pe romancierul amator că noi avem răbdare, așteptăm cu interes romanul, așa cum așteptăm și poeziile

lui Vasile Voiculescu. Ne-am săturat de lăudăroși.

Responsabilul rubricii „Parada revistelor” publică un protest al scriitorului Cezar Petrescu față de abuzul Poliției legionara la Bușteni în anul 1940.

CONȘTIINȚA

nr. 149/150 februarie-martie 2018

Constatăm că această revistă are număr de la număr un sumar bogat, variat și interesant, nu mai vorbesc de ținuta grafică care este și ea de remarcant.

O mare parte din texte sunt dedicate așa cum era normal manifestărilor prilejuite de celebrarea Centenarului Marii Uniri.

Nu mă interesează dacă unii autori sunt istorici profesioniști sau amatori, dar când vorbim de Rusia ca „dușmani ereditari” ar fi bine să nuanțăm și să etapizăm. Din Rusia și prin Rusia soseau în țară cât rămăsese, armamentul de la Aliați, produse alimentare, echipamente militare, etc. fapt recunoscut chiar de I.C. Brătianu care avea o experiență tristă ca Rusia. Chiar în privința Germaniei trebuie să avem altă percepție. Sprijinul Germaniei s-a dovedit esențial pentru România.

Berlinul s-a opus pretențiilor ucrainene și bulgare asupra Basarabiei și Dobrogei. Unirea Basarabiei cu România ar fi fost imposibilă în 1918 fără sprijinul GERMANIEI. Parcă, parcă, istoricul mult iubit, mă refer aici la Lucian Boia, are ceva dreptate când vorbește despre NOROC.

DUNĂREA DE JOS

nr. 193 martie 2018

Acest număr este dedicat poeziei.

Foarte interesant este textul semnat de N.Bacalbașa despre poetul Teodor Pîcă considerat unul dintre cei trei „revizionisti ai marxismului” din România.

Același distins N.Bacalbașa abordează în textul său personalitatea poetului Byron diavolul șchiop care a fascinat Albionul ipocrit.

De asemenea, mai sunt publicate texte și poezii semnate de Evelina MITEVA, Tom Phillips, Mitko GOGOV, Dan Mircea Duță, T.S.Eliot etc.

Evenimente Culturale

de Marian Chirulescu

- *** – aprilie – august – Se desfășoară raidurile aviație anglo-americane asupra **Ploieștiului**, bombardamentele însemnând numeroase pierderi umane și materiale (1944)
- *** – aprilie-mai – Se finalizează construirea și amenajarea Bulevardului Independenței din **Ploiești** (1897)
- *** – aprilie – Se începe construirea Basilicii „Sf. Petru”, sub domnia papei Iulius al II-lea (1506)
- *** – aprilie – A apărut primul roman polițist din lume „Crimele din Rue Morgue” de Edgar Allan Poe (1841)
- *** – aprilie – S-a terminat zidirea nouă a Spitalului „Boldescu” din **Ploiești** (1844), inaugurat în 16 sept. Spitalul s-a înființat în 1831
- *** – aprilie – 155 de ani de la nașterea sociologului Emile Durkheim (1858 – 1917)
- *** – aprilie – Se inaugurează Galeriile Comerciale **Ploiești** (1986)
- **01.04** – S-a înființat la București Academia Română (1866)
- **01.04** – 150 de ani de la nașterea scriitorului Edmond Rostand (1868) și 100 de ani de la moartea sa (02.12.1918)
- **01.04** – România trece la calendarul gregorian (de stil nou) (1919; 01.04 devenind 14.04.)
- **01.04** – Se naște pictorul Brăduț Covaliu (1924, **Sinaia** – 1991)
- **01.04** – Se naște regizorul Valeriu Moisescu (n. 1932, **Câmpina**)
- **01.04** – Se naște scriitoarea Gabriela Adameșteanu (n. 1942)
- **01.04** – La București, se înființează Muzeul Literaturii Române (1957)
- **02.04** – Ziua Internațională a Cărții pentru Copii (din 1996)
- **02.04** – 155 de ani de la nașterea generalului Eraclie Pretorian (n. 1863, **Ploiești**)
- **02.04** – Se naște coregrafa Marcela Țimirăș (n. 1957), cu activitate și în **Ploiești**
- **03.04** – 235 de ani de la nașterea scriitorului Irving Washington (1783-1859)
- **03.04** – Domnitorul Grigore Alexandru Ghica înființează Corpul Jandarmilor (1850)
- **03.04** – 125 de ani de la nașterea prozatorului Damian Stănoiu (1893-1956)
- **03.04** – Se naște tehnicianul disident politic Vasile Paraschiv (1928 – 2011, **Ploiești** „Cetățean de Onoare al Municipiului **Ploiești**”)
- **03.04** – Stația „Luna 10” a devenit primul satelit artificial al Lunii (1966)
- **04.04** – 160 de ani de la nașterea scriitorului Remy de Gourmont (1858-1915)
- **04.04** – S-a născut teatrologul Sebastian Flor Nistor (1930, **Ploiești** – 2006, **Ploiești**)
- **04.04** – Se naște profesorul de sport și șahistul Gheorghe Văsăi (1946, com. **Izvoarele**, Ph.)
- **04.04** – 65 de ani de la nașterea dr. În teologie Panait Teofil (Dumitru I. Panait) (n. 1953, sat **Varnița**, PH)
- **04.04** – 50 de ani de la moartea pastorului Martin Luther King (1929 – 1968)
- **04.04** – S-a născut ziaristul Sebastian Ignat (1979)
- **05.04** – S-a născut geograful Mihai Haret (1884 – 1940, **Sinaia**)
- **05.04** – la ființă Automobil Club Regal (azi, Automobil Club Român) (1904)
- **05.04** – 430 de ani de la nașterea filozofului Thomas Hobbes (1588-1679)
- **05.04** – 110 ani de la nașterea actriței Bette Davis (SUA) (1908 – 1989)
- **05.04** – 110 ani de la nașterea dirijorului Herbert von Karajan (1908 – 1989)
- **05.04** – 100 de ani de când Moscova a devenit capitala Rusiei (1918)
- **05.04** – 95 de ani de la nașterea sculptoriței Florica Ioan (n. 1923, **Ploiești**)
- **05.04** – Se naște scriitorul Fănuș Neagu (1932-2011)
- **05.04** – 85 de ani de la nașterea poetului și traducătorului Romulus Vulpesco (1933-2012)
- **06.04** – 545 de ani de la nașterea pictorului Raffaello Sanzio (1473-1520)
- **06.04** – 490 de ani de la moartea pictorului Albrecht Dürer (1471-1528)
- **06.04** – La Atena se deschid primele Jocuri Olimpice moderne (1869)
- **06.04** – 80 de ani de la moartea matematicianului Aurel Anghelescu (1886, **Ploiești** – 1938)
- **06.04** – Se naște bibliologul Gheorghe Macsim (1935-2008), cu activitate în **Ploiești**
- **06.04** – Se naște marele maestru de șah Florin Gheorghiu (1944) „Cetățean de Onoare al Municipiului **Ploiești**”
- **06.04** – Se naște poeta Aurelia Rânjea (1954, **Slănic – Prahova**)
- **06.04** – Se naște istoricul și arheologul Vlad-Andrei Lăzărescu (n. 1985, **Ploiești**)
- **07.04** – Ziua Mondială a Sănătății (O.M.S.)
- **07.04** – 120 ani de la nașterea cântăreței de operă Ana Ducu (Ana Any) (1898, **Sinaia** – 1975)
- **07.04** – Se naște actorul Amza Pellea (1931) și 35 de ani de la moartea sa (1983)
- **07.04** – Se naște maestrul emerit al sportului, ing. Mircea Dridea (n. 1937), cu activitate în **Ploiești** „Cetățean de Onoare al Municipiului **Ploiești**”
- **07.04** – Se deschide prima stagiune a Teatrului de Stat **Ploiești** (azi, Teatrul „Toma Caragiu” **Ploiești**) (1949)
- **08.04** – A fost descoperită celebra statuie grecească antică „Venus din Milo” (1820)
- **08/ 20.04** – Se naște regele României Carol I (1839–1914, **Sinaia**)
- **08.04** – 170 de ani de la moartea compozitorului Gaetano Donizetti (1797 – 1848)
- **08/20.04** – A avut loc premiera piesei „D’ale carnavalului” de I. L. Caragiale (1885, București)
- **08.04** – 110 ani de la nașterea folcloristului Gheorghe Vrabie (1908-1991)
- **08.04** – Se naște Emil Cioran (1911-1995)
- **08.04** – 45 de ani de la moartea pictorului Pablo Picasso (1881 – 1973)
- **09.04** – 465 de ani de la moartea scriitorului François Rabelais (1494? – 1553)
- **09.04** – Se naște generalul și publicistul Ion Manolescu (1869, **Breaza** – 1946, **Breaza**)
- **09.04** – Se naște hispanistul și traducătorul Alexandru Popescu-Telega (n. 1889, **Telega**, PH – m. 1971)
- **09.04** – Se naște pictorul Nicolae Polidor (1899, **Ploiești**–1990, **Ploiești**)
- **09.04** – Se naște scriitorul Camil Petrescu 1894-1957)
- **09.04** – 85 de ani de la nașterea actorului Jean-Paul Belmondo (Franța) (n.1933)
- **09.04** – Se naște ziaristul și regizorul ing. Cătălin Apostol (1966)
- **09.04** – S-a inaugurat Aeroportul Internațional București – Otopeni (1970)
- **10/22.04** – S-a născut V. I. Lenin (1870 – 1924)
- **10.04** – 135 de ani de la înființarea Regimentului 32 Dorobanți „Mircea” **Ploiești** (1883)
- **10.04** – Se naște compozitorul Florin Comișel (1922, **Ploiești**–1985, București)
- **10.04** – Se naște boxerul Leonard Doroftei (n. 1970, **Ploiești**) „Cetățean de Onoare al Municipiului **Ploiești**”
- **10.04** – Se naște poetul Horia Gane (1936, **Scăieni** – 2004)
- **10.04** – Se naște antrenorul de gimnastică Leana Sima (1937 – 2016, **Ploiești**) „Cetățean de Onoare al Municipiului **Ploiești**”
- **10-15.04** – A avut loc primul și singurul voiaj al vasului „Titanic”, scufundându-se după ce lovește un aisberg (1912)
- **11.04** – 160 de ani de la nașterea scriitorului Barbu Ștefănescu Delavrancea (1858) și 100 de ani de la moartea sa (29.04.1918)
- **11/24.04** – 130 de ani de la nașterea filologului Ștefan Bezdechi (1888, **Ploiești**) și 60 de ani de la moartea sa (25.03.1958)
- **11.04** – A fost creată Organizația Internațională a Muncii, cu sediul la Geneva (1919)
- **11.04** – Se naște scriitorul Virgil Mazilescu (1942-1984)
- **11.04** – Se naște sculptorul George Dumitru (n. 1954, **Ploiești**)
- **12.04** – Se naște dirijorul și compozitorul Dinu Stelian (1912, **Sălciile**, PH – 1997)
- **12.04** – 85 de ani de la nașterea sopranei Montserrat Caballé (n. 1933)
- **12.04** – Are loc primul zbor în Cosmos realizat de Iuri Gagarin la bordul navei „Vostok” („Răsărit”) (1961)

- **13.04** – Se naște pictorul Nicolae Tonitza (1887–1940)
- **14.04** – Se urcă pe tron Ștefan cel Mare și Sfânt, domnitorul Moldovei (1457–1504)
- **14.04** – Se naște sculptorul Gheorghe Tudor (n. 1882, **Breaza** – m. 1944)
- **14.04** – S-a născut actorul Casimir Belcot (1885, **Ploiești** – 1917)
- **14.04** – 85 de ani de când a apărut Legea privind crearea Fundației Culturale Regale din România (1933)
- **14.04** – 70 de ani de la nașterea caricaturistului Iulian Pena-Pai (n. 1948), cu activitate în **Ploiești**
- **14.04** – Se naște poetul Viorel Varga (1950), cu activitate în **Câmpina**
- **14.04** – S-a născut prof. univ. dr. În psihologie Gabriel Albu (1957, **Ploiești**)
- **14.04** – Se naște dr. În istorie, arheolog Bogdan Iosif Ciupercă (1974, **Ploiești**)
- **15.04** – 175 de ani de la nașterea scriitorului Henry James (1843-1916)
- **15.04** – Se creează Secția de estradă a Teatrului din **Ploiești** (1957)
- **15.04** – Se naște ziarista prahoveană Ana – Maria Maxim
- **16/28.04** – 205 ani de la moartea mareșalului Mihail Illarionovici Kutuzov (1745 – 1813)
- **16.04** – 190 de ani de la moartea pictorului Francisco José de Goya y Lucientes (1746 – 1828)
- **16.04** – Se naște Gala Galaction (1878-1961), preot și scriitor
- **16.04** – S-a născut ing. Percy – Robert Clark, cu activitate în Ploiești (1884, Anglia – m.?, Anglia)
- **16.04** – Se naște scriitorul Tristan Tzara (1896-1936)
- **16.04** – Se înființează Bursa de Cereale și Mărfuri Ploiești (1909)
- **16.04** – 75 de ani de la nașterea inginerului, omului de cultură și publicistului Constantin Nicolae Trestoreanu (n. 1943, **Ploiești**)
- **16.04** – Se naște conf. univ. dr. În istorie Gheorghe Calcan (n. 1956), cu activitate în **Ploiești**
- **16.04** – Se naște prozatorul și muzicianul Ioan-Mihai Cochinesu (1951), cu activitate în **Ploiești**
- **17.04** – Se înființează Banca Națională a României (1880)
- **17.04** – 155 de ani de la nașterea scriitorului Konstantinos Petrou Kavafis (1863) și 85 de ani de la moartea sa (1933)
- **17.04** – Se naște Ion Vineanu, poet, traducător (1895-1964)
- **17.04** – Se naște scriitoarea Magda Isanos (1916-1944)
- **17.04** – Se naște criticul și istoricul literar, dr. În filozofie Simion Bărbulescu (1925-2009), cu activitate în **Bușteni**
- **17.04** – Se naște scriitorul George Bălăiță (n.1935)
- **18.04** – 105 de ani de la moartea compozitorului și dirijorului Ferdinand Eberth (n. 1855, Bratislava – m. 1913, Ploiești)
- **18.04** – 75 de ani de la nașterea poetului Corneliu-Florin Sântoan Cubleșan (n.1943), cu activitate în **Ploiești**
- **18.04** – Se naște sculptorul Nicolae Lupu (n.1961), cu activitate în **Ploiești**
- **19.04** – 170 de ani de la nașterea scriitorului Calistrat Hogaș (1848 – 1917)
- **20.04** – 250 de ani de la moartea pictorului Canaletto (1697–1768)
- **20.04** – 210 ani de la nașterea împăratului Napoleon al III-lea (1808) și 145 de ani de la moartea sa (09.01.1873)
- **20.04** – 150 de ani de la nașterea scriitorului Charles Maurras (1868-1952)
- **20.04** – 125 ani de la nașterea pictorului Joan Miró (1893) și 35 de ani de la moartea sa (1983)
- **20.04** – 125 de ani de la nașterea actorului de film Harold Lloyd (1893-1971)
- **20.04** – 75 de ani de la nașterea lui Dan Horia Mazilu (1943-2008), critic și istoric literar
- **20.04** – 60 de ani de la nașterea publicistului ing. Bogdan Lucian Stoicescu (1958), cu activitate în **Ploiești**
- **20.04** – 50 de ani de la moartea poetului Adrian Maniu (1891 – 1968)
- **21.04** – 190 de ani de la nașterea criticului literar Hippolyte Taine (1828) și 125 ani de la moartea sa (05.03.1893)
- **21.04** – 95 de ani de la nașterea actorului George Filip (n. 1923, **Ploiești** – m.1992, **Ploiești**)
- **21.04** – Se naște pianista și clavecinista Lory Wallfisch (1922, **Ploiești**-2011) „Cetățean de Onoare al Municipiului Ploiești”
- **21.04** – Se naște pictorița Marilena Ghiorgă (1955, **Ploiești**)
- **21.04** – Se naște poeta Carmen-Elena Enache (1979, **Ploiești**)
- **22.04** – Navigatorul portughez Pedro Álvares Cabral descoperă Brazilia (1500)
- **22.04** – Se naște scriitoarea Veronica Micle (1850-1889)
- **22.04/04.05.** – 150 de ani de la promulgarea primei Legi monetare a României, ce adoptă „leul” ca monedă națională (1867)
- **22.04** – Se naște instructorul parașutist Marin Alexandru, președintele Asociației Aero Show Ploiești și al ARPIA, filiala Ploiești (1943).
- **23.04** – Ziua Mondială Cărții și a Drepăturilor de Autor (UNESCO)
- **23.04** – Se naște lingvistul Lazăr Șăineanu (1859, **Ploiești** – 1934)
- **23.04** – Se naște scriitorul Gib I. Mihăescu (1894-1935)
- **24.04** – Se naște dirijorul și violonistul Gheorghe Botez (n. 1908, Iași – m.1981, **Ploiești**)
- **23.04** – Se naște actorul Aristide Teică (1922-1993, **Ploiești**)
- **24.04** – 55 de ani de la nașterea dr. În filologie Niculina (Ina) Bercea (n. 1963, Mizil)
- **24.04** – Se naște maestrul emerit al sportului Mihai Mocanu (1942 – 2009) „Cetățean de Onoare al Municipiului Ploiești”
- **24.04** – la ființă Ansamblul de cântece și dansuri populare al Sfatului Popular Ploiești (ulterior, devenind Corala „Paul Constantinescu”) (1955)
- **24.04** – Se naște pictorul Florin Șuțu (1959), cu activitate în **Ploiești**
- **25.04** – Patriarhul ecumenic Ioachim IV a emis „tomoșul” de recunoaștere a autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române față de Patriarhia Ecumenică de Constantinopol (1885)
- **25.04** – 100 de ani de la nașterea cântăreței de jazz Ella Fitzgerald (1918-1996)
- **25.04** – 100 de ani de la nașterea istoricului Barbu Cămpina (n. 1923, **Câmpina** – m. 1959)
- **25.04** – România semnează la Luxemburg Tratatul de aderare la UE (2005)
- **25.04** – 60 de ani de la moartea pictorului Iosif Iser (1881 – 1958)
- **26.04** – Se naște scriitorul William Shakespeare (1564-1616)
- **26.04** – 220 ani de la nașterea pictorului Eugène Delacroix (Franța) (1798) și 155 de ani de la moartea sa (13.08.1863)
- **26.04** – Se naște poetul Ștefan Augustin Doinaș (1922 – 2002)
- **26.04** – Se naște criticul și istoricul literar, prof. Ieronim Tătaru (1937, com. **Sângeru**, PH – 2013, **Ploiești**) „Cetățean de Onoare al Municipiului Ploiești”
- **26.04** – 55 de ani de la moartea scriitorului Vasile Voiculescu (1884 -1963)
- **26.04** – S-a desfășurat prima ediție a „Premiilor Gopo” eveniment al filmului românesc (2007), care va avea loc anual după această dată
- **27.04** – 80 de ani de la moartea filozofului Edmund Husserl (1859-1938)
- **27.04** – 70 de ani de la nașterea poetei Iolanda Malamen (n. 1948)
- **27.04** – 55 de ani de la nașterea profesorului și poetului George Pașa (n.1963, comuna **Puchenii Mari** – PH)
- **28.04** – Se naște poetul Eugen Jebeleanu (n. 1911, **Câmpina** – m. 1991)
- **28.04** – Se creează Federația Mondială a Orașelor Înfrățite (1957, Aix-les-Bains) cu sediul la Paris
- **29.04** – Ziua Internațională a Dansului
- **29.04** – 185 de ani de la înființarea Societății Filarmonice București (1833-1838)
- **29.04** – 70 de ani de la nașterea juristului și publicistului Gheorghe Ionescu Olbojan (n. 1948, com. **Măgureni**, PH)
- **29.04** – Se naște poetul Gheorghe Tomozei (1936-1997)
- **30.04** – 135 de ani de la moartea pictorului Edouard Manet (1832-1883)
- **30.04** – Se naște prof. Iacob Balaban (1931), cu activitate în **Ploiești**
- **30.04** – 85 de ani de la moartea poetei Anna de Noailles (1876-1933).

Evenimente... Consemnări de Ștefania Popișteanu, Luminița Avram, Adriana Zamfir, Iulia Dragomir

În luna martie, Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a desfășurat următoarele activități culturale:

• **martie-aprilie** – proiectul educațional „Ferestre deschise spre cer – Icoane pe sticlă”, derulat la C.N. „Jean Monnet”, Ploiești, la clasele a II-a A și a III-a B și în cadrul Cercului de pictură al instituției noastre. Proiectul a fost inițiat în 2006 și a avut ca obiective familiarizarea copiilor participanți cu tehnica realizării icoanelor pe sticlă, stimularea creativității și promovarea artei tradiționale românești. Pe 27-28 martie, icoanele realizate au fost expuse la Centrul Comercial Winmarkt. Coordonatorii proiectului sunt doamnele Mihaela Laslo și Grațiela Moise, artiști plastici, doamnele învățătoare Adriana Niculae și Mariana Dragu și doamna Luminița Avram, ref. cultural al Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” Ploiești.

• **21-31 martie – Festivalul Internațional de poezie „Nichita Stănescu”**, ed. a XXX-a, în cadrul căruia au avut loc:

- **Caravana poeziei** (21 martie) Caravana, formată din elevi ai Colegiului Economic „Virgil Madgearu” Ploiești și membri ai Cenaclului „Atitudini” al Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale”, coordonat de domnul prof. Gelu N. Ionescu, a parcurs centrul orașului. Elevii și poeții au recitat versuri, au oferit flori, cărți și reviste trecătorilor;

- au fost **întâlniri** cu scriitorii și criticii literari *Alex Ștefănescu* (21 martie) și *Dan Gulea* (27 martie), cu scriitorii *Lucia Postelnicu Pop* și *Grigore Traian Pop* (30 martie), cu academicianul Eugen Simion (31 martie), precum și cu *Nicu Alifantis*, care și-a prezentat cartea „45 de poeme la întâmplare” (31 martie), în Parcul „Nichita Stănescu”;

- susținerea unor **recitaluri** de către Iulian Anghel și Cristina Trandafir (24 martie, respectiv 25 martie);

- **Serata „Atitudini”**, în cadrul căreia membrii Cercului de teatru pentru copii al Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești au susținut recitaluri poetice, elevi și profesori ai Colegiului de Artă „Carmen Sylva” Ploiești au susținut un program

muzical, sub îndrumarea doamnei profesoare Rodica Georgescu și a avut loc o succesiune de prelegeri, după cum urmează: „*Nichita Stănescu în contextul liricii șaze-ciste*” - prof. Mădălina Paula Ștefan, „*Nichita relecturat. Cum îl receptează elevii și studenții de azi*” - prof. ref. Gelu Nicolae Ionescu, „*Muzica instrumentală și vocea umană*” - prof. inspector Rodica Georgescu (31 martie);

- **Concursul interjudețean de recitări „Sub aripa lui Nichita”**, ediția a XI-a, la Muzeul Județean de Artă Prahova „Ion Ionescu-Quintus”, prin acesta urmărindu-se: descoperirea și încurajarea tinerilor talentați, promovarea creației poetice a lui Nichita Stănescu și a altor mari poeți, asigurarea unui demers interactiv al receptării creației poetului Nichita Stănescu, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea concurenților, cunoașterea și promovarea valorilor autentice din cultura română și universală, dezvoltarea orizontului cultural al tinerilor. (30 martie 2018); Juriul a fost format din: Vlad Basarabescu, actor, Corina Popa, filolog, Ștefania Popișteanu, referent al Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale”, iar premiile au fost acordate astfel: **MARELE PREMIU:** *Vintilă Virginia*, C.N. „Nichita Stănescu” Ploiești; **PREMIUL I:** *Stoica Elena Patricia*, C.N. „I.L. Caragiale” Ploiești, și *Nicolae Ana Maria Denisa*, Liceul Teoretic „Brâncoveanu Vodă” Urlați; **PREMIUL II:** *Smărăndoiu Georgiana*, Liceul Teoretic „Brâncoveanu Vodă” Urlați; **PREMIUL III:** *Păuna Rareș*, Colegiul Militar „Dimitrie Cantemir” Breaza, și *Radu Ștefan Theodor*, Liceul Teoretic „Brâncoveanu Vodă” Urlați; **MENTIUNI:** *Rotunjeanu Maria Florina*, C. Ec. „Virgil Madgearu” Ploiești; *Zecheru Andreea Diana* – Lic. Teor. „Brâncoveanu Vodă” Urlați; *Roșculeț Andreea Anelore*, Lic. „Simion Stolnicu” Comarnic; *Dirvăreanu Neșmi Șercan Gabriel*, Lic. Teor. „Brâncoveanu Vodă” Urlați; *Ivan Marina Mădălina*, C. Ec. „Virgil Madgearu” Ploiești; *Toma Alexandra Andreea*, Lic. Teor. „Brâncoveanu Vodă” Urlați;

continuare pe coperta 3

CUPRINS

Editorial, <i>Gelu Nicolae Ionescu</i>	cop. 2
Scrisori deschise: O relație de prietenie spirituală (XXIII), <i>Traian D. Lazăr</i>	1
Constantin Stere: Castelanul de la Bucov de Prahova, mare luptător pentru unirea Basarabiei cu România, <i>Ion Șt. Baicu</i>	2
Folclorul poetic despre evenimentele de la 1918 (VIII), <i>Victor Rusu</i>	4
Monumentul din Bușteni (VI), <i>C. Dobrescu</i>	5
Destine comune în războiul de întregire (IV), <i>Traian D. Lazăr</i>	7
Ploieștiul la începutul războiului întregirii (V) <i>C. Dobrescu</i>	7
Regele Ferdinand (IX), <i>Traian D. Lazăr</i>	8
Galeria marilor epigramiști: Geo Olteanu-Spinus, <i>C. Tudorache</i>	9
Răsfoiri și comentarii, <i>C. Tudorache</i>	12
Legături epistolare între avocatul G. Brănescu cu scriitorii Cezar Petrescu și Ionel Teodoreanu (I) <i>C. Dobrescu</i>	14
Maiorul Iancu Cătuneanu, care s-a duelat cu Al. Sturdza în 1908, era ploieștean (I) <i>C. Dobrescu</i>	15
Fieful lui Nicolae Iorga, <i>C. Dobrescu</i>	16
Viziune poetică, <i>Traian D. Lazăr</i>	17
Cronică, <i>Elena Trifan</i>	18
Pledoarie pentru lectură (III), <i>Irimescu Alina</i>	18
Considerații privind termenul și toponimul Breaza. Forma Mentis și genius loci (I), <i>Mocanu Alexandra, Bogdan Ion Mocanu, Ana-Maria Banu</i>	19
Lazăr Avram, față în față cu lumea și propria-i existență, (III) <i>Ion Bălu</i>	20
Poeme, <i>Luminița Cojoacă</i>	20
Și alte adevăruri despre poeziile lui Vasile Militaru, <i>Olimpia Popescu</i>	21
Focșanii la 1909-1912 (XIII), <i>C. Dobrescu</i>	23
Săli de spectacole ploieștene (X), <i>C. Dobrescu</i>	25
Domnitorul Alexandru Ioan Cuza în drum spre capitala țării (IV), <i>C. Dobrescu</i>	26
O scrisoare a lui A. Ubicini comunicată lui A.D. Xenopol (III), <i>C. Dobrescu</i>	27
Modernismul literar și revoluționarea limbajului poetic (II), <i>Angela Cârlan, Mihaela Răducea</i>	28
Aviatori, de-a lungul timpului de la începuturi până în prezent (I), <i>Marin Alexandru</i>	29
O carte despre o comună deloc comună - monografia comunei Scorțeni și a satelor componente, <i>G.N. Ionescu</i>	30
Parada revistelor, <i>C. Dobrescu</i>	31
Evenimente culturale, <i>Marian Chirulescu</i>	34
Evenimente-Consemnări	36
O zi pe Valea Prahovei (III), <i>Elena Trifan</i>	cop. 3

O ZI PE VALEA PRAHOVEI (III)

de Elena Trifan

Piatra rece a pereților prinde viață printr-o impresionantă expoziție de fotografii cu orhidee și una cu trofee cinegetice.

Nu există colțișor al muzeului care să nu fi fost valorificat, când ieși dintr-o sală și crezi că vizita s-a

terminat, un alt spațiu îți oferă noi și noi surprize.

Obiectele obținute prin strădania localnicilor au fost plasate cu inteligență și bun gust, cu respect pentru mediul ambiant și istoria lui, pentru un oraș nobiliar, emblematic pentru profilul geografic și spiritual al poporului român.

Ne-am întors spre casă la ora asfințitului.

El, regele Universului în zilele de vară, părea o simplă ființă bolnavă ce se lupta din răputeri cu marea de petrol a cerului pentru a-și arăta chipul plâpând ce încerca să-și concentreze strălucirea într-un ochi incandescent ce părea mai degrabă

coama dezordonată a unui leu. Era incapabil să ardă, să își arate măreția cromatică. Treptat a început să prindă putere, să își mărească chipul difuz, să îmbrace atmosfera din tren în lumini și umbre și să trimită o vagă lumină aurie peste muntele advers. Pe măsură ce ne apropiam de Ploiești, când ne așteptam mai puțin privirile ne-au fost captivate de un senzațional spectacol de lumini al cerului. Soarele își arăta măiestria.

O pată de un galben intens în centrul căreia se afla un ochi alb se profila la orizont. Dungi mov-vinețiu, galben și roșcat alternau paralel cu ea.

urmare din pagina 36

Premiul Special pentru Interpretare: Nițu Laura Florina, Lic. Teor. „Brâncoveanu Vodă” Urlați; **Premiul Special pentru Creație:** Dîrvăreanu Neșmi Șercan Gabriel, Lic. Teor. „Brâncoveanu Vodă” Urlați și Iancu Maria Alexandra, C.N. „Mihai Viteazul”, Ploiești.

- **Proiectul educațional „APROAPE DE NICHITA”,** în școlile din Ploiești și din județul Prahova, elevii citind la clasă versuri din opera marelui poet, fiind ținute și dezbateri despre opera acestuia, obiectivele generale fiind afirmarea și promovarea creației poetului Nichita Stănescu, conștientizarea și responsabilizarea elevilor cu privire la importanța operei acestui mare poet (29 martie).

- **Show de caricatură:** Marian Avramescu.
• **28 martie 2018,** Proiectul educațional „Personalități române în timpul Primului Război Mondial”, desfășurat în parteneriat cu Colegiul Național „I.L. Caragiale”, Ploiești. Prelegerea a fost susținută de istoricul Georgeta Filitti, iar coordonatorul proiectului a fost doamna Luminița Avram.

• **26-30 martie:** Primăria Municipiului Ploiești și Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale”, cu sprijinul Teatrului „Toma Caragiu” Ploiești, au organizat proiectul educațional „Atelierele Iepurașului-Atelierele de Paști”, în cadrul căruia aproximativ 300 de elevi din clasele pregătitoare și clasele primare de la școlile ploieștene au realizat obiecte decorative unicat, având ca temă Sărbătorile de Paști (felicitări, ouă decorative, obiecte din ipsos etc.),

sub îndrumarea artiștilor plastici Mihaela Laslo, Ana Ignat, Marilena Ghiorgă, Valter Paraschivescu și Grațiela Moise.

• **În cadrul Universității Populare „Dimitrie Gusti”,** au avut loc următoarele prelegeri:

- 06.03.2018: „Cinci calități, un exercițiu de autocunoaștere”, colab. psiholog Emilia Petrescu, Șc. Nicolae Titulescu, înv. Coman Mirela, cl. a IV-a;
- 15.03.2018: „Cum răspundem la violență fără violență”, colab. jur. Elena Ionescu, Șc. „Nicolae Iorga”, prof. Simona Gavrilă, cl. a V-a;

- 15.03.2018, 19.03.2018: „Toleranța și generozitatea, pietre de temelie în formarea unui adult echilibrat”, colab. psihopedagog Georgiana Brișan, C.N. „Al. I. Cuza”, prof. Gherasim Luminița, clasa a V-a A, respectiv prof. Ludu Gabriela, cl. a IX-a G;

- 20.03.2018: „Explorarea abilităților, intereselor și deprinderilor și planificarea carierei”, colab. psiholog Georgiana Olteanu, C.N. „Al. I. Cuza”, Prof. Bălan Liliana, clasa a VIII-a A, Prof. Anghel Gabriela, cl. a IX-a.

- 26.03.2018: „Stima de sine, autocunoaștere și orientare profesională”, colab. psiholog Emilia Petrescu, C.N. Al.I. Cuza, prof. Iosfache, cl. a XI-a C;

- 26.03.2018: „Public Speaking”, colab. jurnalist Claudius Docu, Șc. „Nicolae Iorga”, prof. Alina Bocan, cl. a VIII-a B

- 27.03.2018: „Lectura în timpul liber”, colab. prof. Mădălina Paula Ștefan, Șc. Nicolae Iorga, prof. Cerasela Anghel, cl. a VI-a.

- 27.03.2018: „Cum să facem poze mai bune”, colab. fotograf Sorin

Evenimente... Consemnări

de Ștefania Popișteanu, Luminița Avram, Adriana Zamfir, Iulia Dragomir

Petculescu, Șc. „Nicolae Iorga”, prof. Simona Gavrilă, clasa a V-a.

- 28.03.2018: „Cum putem diminua cauzele și condițiile care generează delincvența juvenilă”, colab. jurist Elena Ionescu, C.N. „Al.I. Cuza”, prof. Carmen Stoian, cl. a X-a.

- 28.03.2018: „Unirea Basarabiei cu România, Primul pas al unificării administrative a României întregite”, colab. prof. univ. dr. Gheorghe Calcan, U.P.G.

- 29.03.2018: „Stop! Violenței în școli”, colab. jur. Elena Ionescu, Șc. Gimnazială „Nicolae Bălcescu”, cl. a III-a și IV-a.

• **30 martie:** proiectul educațional „Micul jurnalist”, în cadrul săptămânii „Școala Altfel”, la Școala Gimnazială „Sfântul Vasile”, cl. a IV-a A, care a constat în informarea și implicarea elevilor cu privire la meseria de jurnalist. Dna Simona Uță, corespondent Radio România Actualități, a avut rolul de mediator, care dirijează jocurile de rol și le-a vorbit copiilor despre meseria de jurnalist. Proiectul a fost coordonat de doamnele: Luminița Avram, ref. cultural CCILC, Simona Uță, corespondent Radio România Actualități și prof. înv. Maria Comănescu.

